

ΣΚΛΗΡΟ ΤΟΥΡΚΙΚΟ ΠΟΚΕΡ

Προαπαιτούμενο η άρση «απομόνωσης»

Η **Τουρκία** καθιστά την άρση της «απομόνωσης» των Τ/κ προαπαιτούμενο στο Κυπριακό. Επιστρατεύει τη «μεθοδολογία» Γκουτέρες, ενώ σκληραίνει τη στάση της κατά Λευκωσίας-Αθήνας. Μέσα σε αυτό το κλίμα συναντώνται σήμερα Χριστοδουλίδης-Ερχιουρμαν, οι οποίοι συστηρούν τη διαδικασία, χωρίς να αποκλίνουν από τις θέσεις τους. **Σελ. 5**

Δείκτης & Όγκος του ΧΑΚ

Με Nurofen, ο πονοκέφαλος δεν θα χαλάσει τη στιγμή.

ΑΦΗΣΤΕ ΤΟΝ ΠΟΝΟ ΣΕ ΕΜΑΣ

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΠΡΟΣΕΚΤΙΚΑ ΤΙΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΧΡΗΣΗΣ. ΣΥΝΔΥΑΖΕΤΕ ΤΟΝ ΙΑΤΡΟ Η ΤΟΝ ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΟ ΣΑΣ

ΕΛΛΑΔΑ

Δουλεύουν περισσότερο, αλλά παράγουν λιγότερο

Σε **αρκετούς** κλάδους ένας εργαζόμενος στην Ελλάδα εργάζεται κατά μέσο όρο 2.047,7 ώρες τον χρόνο, ενώ ο μέσος όρος στην Ε.Ε. είναι 1.642,9 ώρες. Όμως στην Ελλάδα το ΑΕΠ που αντιστοιχεί σε μία ώρα εργασίας είναι περίπου 24,3 ευρώ, όταν ο μέσος όρος στην Ε.Ε. είναι 53,15 ευρώ, κάτι που σημαίνει ότι στον ίδιο χρόνο οι Ευρωπαίοι παράγουν 118% περισσότερο. Η διαφορά αποτυπώνεται και στις αμοιβές, με τον Έλληνα να κερδίζει 9,3 ευρώ έναντι 24,9 ευρώ που είναι ο ευρωπαϊκός μέσος όρος. **Σελ. 13**

5 291296 000378

ΕΝΕΡΓΕΙΑ

ΦΟΡΟΛΟΓΗΣΗ ΥΠΕΡΚΕΡΔΩΝ ΤΩΝ ΠΕΤΡΕΛΑΪΚΩΝ ΖΗΤΟΥΝ 6 ΧΩΡΕΣ

Σελ. 9

ΚΙΝΑ

Η «ΒΟΥΤΙΑ» ΤΗΣ SHEIN ΤΗΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΤΕΤΡΑΕΤΙΑ

Σελ. 12

Ο Τραμπ αποφασίζει, η Κύπρος σε αβεβαιότητα

Η κλιμάκωση της έντασης στη Μέση Ανατολή επιφέρει αστάθεια στην κυπριακή οικονομία, με επιπτώσεις σε επιχειρήσεις και νοικοκυριά

Η «οικονομική D-Day» που εξήγγειλε για το Ιράν ο Αμερικανός πρόεδρος, προειδοποιώντας ακόμη και τρίτες χώρες ότι η συνέχιση των συναλλαγών με την Τεχεράνη μπορεί να τις φέρει αντιμέτωπες με αμερικανικές κυρώσεις, δημιουργεί νέες γεωπο-

λιτικές αναταράξεις οι οποίες αγγίζουν και την Κύπρο. Για ακόμα μια φορά η κυπριακή οικονομία βρίσκεται εκτεθειμένη σε σοβαρούς κινδύνους. Η πιθανή άνοδος των διεθνών τιμών πετρελαίου και φυσικού αερίου, σε συνδυασμό με υψηλότερο

κόστος μεταφορών και αυξημένη αβεβαιότητα, δημιουργεί νέες πιέσεις για επιχειρήσεις και νοικοκυριά. Όπως αναφέρουν αναλυτές στην «Κ», η ανησυχία που προκαλούν οι τιμές στην ενέργεια και η νέα γεωπολιτική αναστάτωση εν-

δέχεται να επηρεάσει το επιχειρηματικό και επενδυτικό κλίμα στην Κύπρο και να οδηγήσει σε νέα περίοδο αστάθειας. Ενέργεια, μεταφορές, τουρισμός και επενδύσεις βρίσκονται στο επίκεντρο των νέων αναταράξεων. **Σελ. 4**

Μαγνήτης η Ελλάδα για ξένους συνταξιούχους

Συνταξιούχοι από χώρες της Βόρειας Ευρώπης, αλλά και από τις ΗΠΑ, επιλέγουν την Ελλάδα ως τόπο διαμονής. Σύμφωνα με μερίτες, ένας στους τρεις ξένους που αγοράζουν ακίνητο στην Ελλάδα θέλει να εγκατασταθεί μόνιμα. Πέραν του κλίματος και της ποιότητας ζωής, η χώρα προσφέρει χαμηλή φορολογία, με συντελεστή μόλις 7%, και χαμηλό κόστος ζωής. Υπολογίζεται ότι η αγοραστική δύναμη ενός Βορειοευρωπαίου συνταξιούχου στην Ελλάδα αυξάνεται κατά 20%-30%, ενώ για έναν Αμερικανό μπορεί να φτάνει ακόμη και στο 50%. Πρώτη επιλογή για εγκατάσταση είναι η Κρήτη και ακολουθούν η Πελοπόννησος και τα Επτάνησα. **Σελ. 14**

ΔΡΟΜΟΣ ΠΑΦΟΥ-ΠΟΛΗΣ

Ζητούν έρευνα και απόδοση ευθυνών

Έρευνα για τον δρόμο Πάφου-Πόλης Χρυσοχούς και απόδοση ευθυνών σε πολιτικό και υπηρεσιακό επίπεδο, ζητούν τοπικές αρχές. Η διαδικασία επιλογής της εταιρείας που θα αναλάβει τη συνέχιση του δρόμου οδεύει εκτός χρονοδιαγραμμάτων, ενώ άγνωστος είναι και ο χρόνος διαπραγμάτευσης με την εταιρεία που υπέβαλε τη χαμηλότερη προσφορά. **Σελ. 7**

DEAL payabl. - ECM PARTNERS

Στην Κεντρική ο φάκελος εξαγοράς

Η **ECM Partners** προχωρά στην απόκτηση του 50% της payabl., με το υπόλοιπο 50% να περνά στην CEO της εταιρείας, Ugne Buraciene. Ο φάκελος της συμφωνίας στάλθηκε τη Δευτέρα το πρωί στην Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου για τις απαιτούμενες εγκρίσεις, ενώ για το deal, αξίας άνω των 100 εκατομμυρίων, αναμένονται οι εγκρίσεις κατά τον Οκτώβριο. **Σελ. 6**

ΙΟΥΛΙΟ - ΑΥΓΟΥΣΤΟ

Βάλαμε για καλά το χέρι στην τσέπη

Οι καταναλωτές άνοιξαν για τα καλά το πορτοφόλι τους τον Ιούλιο και τον Αύγουστο, αξιοποιώντας τόσο την περίοδο των εκπτώσεων όσο και την προετοιμασία για τη νέα σχολική χρονιά. Το μπουμ που σημειώθηκε στην καταναλωση τον Ιούλιο και τον Αύγουστο έχει θετικό πρόσημο σε όλο το φάσμα του λιανεμπορίου. **Σελ. 8**

ΑΡΘΡΟ

ΜΙΧΑΗΛΗΣ ΠΕΡΙΣΙΑΝΗΣ

Ο Αρτεμίωνας, το Ολοκαύτωμα και τα κοιτάνια των Ισραηλινών

Σελ. 4

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ / ΤΟΥ ΓΙΑΝΝΟΥ ΣΤΑΥΡΙΝΙΔΗ

Αψιμαχίες για τους λάθος λόγους

Η **χαλάρωση** των μόνιμων αναλογιστικών μειώσεων που εφαρμόζονται στις περιπτώσεις πρόωρης αφυπηρέτησης υπονομεύει τη βιωσιμότητα του ΤΚΑ, επιβαρύνει τα δημόσια οικονομικά και μεταθέτει το πρόβλημα στις νεότερες γενιές. Η ανάγκη διατήρησης των μειώσεων εδράζεται στις δημογραφικές πιέσεις που προκύπτουν από την αύξηση του προσδόκιμου ζωής και τη συνεχιζόμενη υπογεννητικότητα.

Οι μόνιμες μειώσεις έχουν ως στόχο να διασφαλίσουν ότι η πρόωρη αφυπηρέτηση παραμένει αναλογιστικά ουδέτερη. Ωστόσο, οι πρόσφατες αποφάσεις της κυβέρνησης ανατρέπουν κατά οκτώ μήνες την αναλογιστική ουδετερότητα που είχε επιτευχθεί το 2012, δημιουργώντας ένα πλαίσιο στο οποίο όσοι επιλέγουν να αφυπηρευτούν πρόωρα στο μέλλον θα επιδοτούνται.

Οι νέες ρυθμίσεις θα ωθήσουν περισσότερους εργαζομένους στην πρόωρη συνταξιοδότηση, αυξάνοντας τον αριθμό των δικαιούχων και επιμηκύνοντας την περίοδο καταβολής των συντάξεων. Την ίδια στιγμή, ο αριθμός των εισφορών των εργαζομένων θα μειώνεται, καθώς πολλοί από αυτούς θα μετακινούνται προς την πλευρά των δικαιούχων.

Η «μεταρρύθμιση» που προωθεί η κυβέρνηση αυξάνει το βάρος που μεταφέρεται στις επόμενες γενιές. Την ώρα που πολλές χώρες επανεξετάζουν τις μόνιμες αποκοπές υπό το πρίσμα της αναλογιστικής τους επάρκειας, η Κύπρος επιλέγει να απομακρυνθεί από τη διεθνή πρακτική και να υπονομεύσει την αρχή της αναλογιστικής ουδετερότητας.

Για κάθε οικονομία, μια τέτοια πρόταση θα συνεπαγόταν δημοσιονομικό

κόστος, λόγω απώλειας εσόδων. Η περίπτωση της Κύπρου είναι ιδιαίτερη, καθώς ο τρόπος με τον οποίο διαχρονικά οι κυβερνήσεις διαχειρίζονται τα πλεονάσματα του ΤΚΑ έχει καταστήσει το συνταξιοδοτικό ζήτημα σε δημοσιονομικό πρόβλημα. Υπό αυτές τις συνθήκες, κάθε παρέμβαση που δημιουργεί αναλογιστική ανισορροπία θα έπρεπε να αποφεύγεται.

Ο νέος συνταξιοδοτικός νόμος αυξάνει τις μελλοντικές χρηματοδοτικές ανάγκες του κράτους. Παράλληλα, επιτρέπει τη συρρίκνωση του εργατικού δυναμικού σε μια περίοδο ιδιαίτερα χαμηλής ανεργίας, στοιχείο που θα έπρεπε να είχε ληφθεί σοβαρά υπόψη.

Τα περισσότερα συνταξιοδοτικά συστήματα στην Ευρώπη στηρίζονται στις εισφορές των μελλοντικών εργαζομένων. Ως εκ τούτου, κάθε φορά που

ασκούνται πιέσεις στο σύστημα, οι εισφέροντες καλούνται να επωμιστούν το κόστος, είτε μέσω αυξημένων εισφορών είτε μέσω υψηλότερης φορολογίας για την κάλυψη των απωλειών στα δημόσια έσοδα. Παράλληλα, η επιβάρυνση του ΤΚΑ συνεπάγεται χαμηλότερα ποσοστά αναπλήρωσης εισοδήματος κατά τη συνταξιοδότησή τους.

Δεν μας διαφεύγει ότι η πρόταση απολαμβάνει τη στήριξη της κοινοβουλευτικής πλειοψηφίας και των κοινωνικών εταίρων. Ωστόσο, η ευρεία συναίνεση γύρω από μια λανθασμένη επιλογή δεν αναιρεί τα επιχειρήματα ούτε μπορεί να αποτελέσει άλλοθι για τη μη ανάδειξη των συνεπειών της πολιτικής που πάει να εφαρμοστεί.

Σε γενικές γραμμές, οι μόνιμες αναλογιστικές μειώσεις λειτουργούν ως ασφαλιστικές δικλίδες για τη διατήρη-

ση της ισορροπίας και της βιωσιμότητας του συνταξιοδοτικού συστήματος. Κάθε φορά που η πολιτεία χαλαρώνει ή μετακινεί αυτές τις δικλίδες, αυξάνει την πίεση στα δημόσια οικονομικά και μεταφέρει πρόσθετα βάρη στους εργαζομένους και τις νεότερες γενιές.

Για τον λόγο αυτό, πολλές κυβερνήσεις αντιμετωπίζουν το ζήτημα της πρόωρης αφυπηρέτησης με στοχευμένες παρεμβάσεις που αφορούν σε συγκεκριμένες κοινωνικές ομάδες, αποφεύγοντας τις οριζόντιες χαλαρώσεις. Γνωρίζουν άλλωστε ότι οι οριζόντιες χαλαρώσεις ισοδυναμούν με κόστους δίκως όριο. Δυστυχώς ένα άκρας οικονομικό ζήτημα αναλύεται με όρους κοινωνικής πολιτικής. Οι αψιμαχίες γύρω από τις αυξήσεις των συντάξεων είναι παραπλανητικές και παρακάμπτουν την ουσία του ζητήματος.

Κατέβασε το app, πλήρωσε με κάρτα & κέρδισε ευρώ Επιστροφή σε Κύπρο & Ελλάδα!

Πλήρωσε με κάρτα Eurobank σε 800+ σημεία πώλησης στην Κύπρο και 8500+ στην Ελλάδα και κέρδισε ευρώ Επιστροφή, απευθείας στον λογαριασμό σου.

Ισχύουν όροι και προϋποθέσεις. eurobank.cy/epistrofi

Κατέβασε το Επιστροφή app και ξεκίνα να κερδίζεις!

Μια στιγμή στον χρόνο, δύο αναγνώσεις

Η ιστορία πίσω από τη διάσημη φωτογραφία της Ρουθ Ορκιν «Αμερικανίδα στην Ιταλία», οι υπέροχες διακοπές και το male gaze

Της **ΑΙΜΙΛΙΑΣ ΚΑΛΟΓΕΡΑΚΗ**

Ήταν Αυγούστος του 1951 στη Φλωρεντία, όταν στο λόμπι του ξενοδοχείου Μπαρτσέλι, πάνω στον ποταμό Άρνο και κοντά στην Πόντε Βέκιο, συναντήθηκαν δύο ατρόμητες Αμερικανίδες, υπεύθυνες για μία από τις πλέον ιστορικές φωτογραφίες για τη γυναίκαει χειραφέτηση. Η Ρουθ Ορκιν, 30 ετών, φωτογράφος, που μόλις είχε γυρίσει από μια αποστολή στο Ισραήλ, ανάθεση του περιοδικού LIFE για να καταγράψει την Ισραηλινή Φιλαρμονική Ορχήστρα στην πρώτη της περιοδεία, και η 23χρονη καλλονή, που είχε παρατήσει τη δουλειά της και ταξίδευε για έξι μήνες μόνη στην Ευρώπη, Νίναλι «Τζινκς» Άλεν Γκρεγκ. Οι δυο τους αντάλλαξαν εμπειρίες από τα ταξίδια τους και αποφάσισαν να συνεργαστούν σε ένα φωτογραφικό πρότζεκτ. Η Ορκιν θα έλεγε, χρόνια αργότερα, ότι στο πρόσωπο της Τζινκς βρήκε το ιδανικό μοντέλο («λαμπερή και σε αντίθεση με εμένα πολύ ψηλή») για ένα φωτορεπορτάζ που ήθελε να κάνει για τις γυναίκες που ταξιδεύουν μόνες τους.

Την επόμενη ημέρα η Ορκιν φωτογράφησε την Τζινκς να ζητάει οδηγίες από τροχονόμους, να κοιτάζει με απορία τα μνημειώδη αγάλματα, να διαβάει γράμματα από την πατρίδα και να κάνει βόλτες με αυτοκίνητο και βέσπια στην πόλη. Στις εικόνες φαίνεται πολύ κομψή, φοράει μια μακριά φούστα στο στυλ «New Look» του Dior, δερμάτινα ίσια σανδάλια και για τσάντα έχει έναν δερμάτινο πορβά για τσάντα αλόγων, καθώς και ένα πορτοκαλί σάλι στους ώμους της. Στις 22 Αυγούστου στην Piazza della Repubblica η Τζινκς διασχίζει το πεζοδρόμιο με τα βλέμματα μιας μεγάλης ομάδας ανδρών καρφωμένα πάνω της. Η γυναίκα χαμηλώνει τα μάτια και σφίγγει το σάλι πάνω στο κορμί της. Η Ορκιν της ζητάει να ξανακάνει την ίδια διαδρομή και λέει στον νεαρό πάνω στη βέσπα να πει σε όλους να μην κοιτούν τον φακό. Αυτή η δεύτερη λήψη είναι αυτή που έμεινε στην Ιστορία ως «American Girl In Italy».

Ταξιδιωτικό ρεπορτάζ

Η φωτογραφία δημοσιεύθηκε στο Cosmopolitan όπως το είχε φανταστεί η Ορκιν, ως ταξιδιωτικό ρεπορτάζ με τίτλο «Μην φοβάστε να ταξιδέψετε μόνη», χωρίς να υπάρχουν σχολία ή επισημάνσεις για τον όποιο συμβολισμό της εικόνας. Χρειάστηκε να περάσουν 25 χρόνια για να γίνει διάσημη η φωτογραφία και να γίνει πόστερ και σύμβολο του male gaze (του ανδρικού βλέμματος) για το φεμινιστικό κίνημα του δεύτερου κύματος (second-wave feminism) του '70 και του '80. Και κάπου εκεί αρχίζουν οι αμφισβητήσεις. Για τις φεμινίστριες η εικόνα αποτυπώνει απολύτως τη γυναίκα παρενόχληση στον δρόμο, το γυναικείο σώμα ως αντικείμενο «για να το δουν, να θαυμάσουν ή να σχολιάσουν» εθραιώνοντας την ανδρική κυριαρχία

Ήταν 22 Αυγούστου του 1951, όταν η Αμερικανίδα Νίναλι «Τζινκς» Άλεν Γκρεγκ διέσχισε τον δρόμο στη Φλωρεντία ανάμεσα από μια «θάλασσα ανδρών», όπως θα αναφέρει σε συνέντευξη της χρόνια αργότερα. Τη στιγμή απαθανάτισε η επίσης Αμερικανίδα φωτογράφος Ρουθ Ορκιν και η εικόνα διέγραψε δύο πορείες στον χρόνο, με διαφορετικές ερμηνείες.

Η Nouvelle Vague και οι κλειστές πόρτες

Ήθελε να γίνει σκηνοθέτις. Κόρη της ηθοποιού του βωβού κινηματογράφου Μέρι Ρούμπι, η Ρουθ Ορκιν μεγάλωσε μέσα στα στούντιο του Χόλιγουντ. Στα 10 της χρόνια απέκτησε την πρώτη φωτογραφική μηχανή και μέχρι την ηλικία των 12 ήξερε να εμφανίζει φιλμ και να εκτυπώνει τις φωτογραφίες μόνη της. Ήταν μόλις 17 ετών όταν αποφάσισε να κάνει ένα road trip με το ποδήλατό της και έφυγε από το Λος Άντζελες για να βρεθεί στην Παγκόσμια Εκθεση της Νέας Υόρκης του 1939, με το ταξίδι της να γίνεται θέμα στις εφημερίδες

της εποχής. Ξεκινά να δουλεύει για το στούντιο MCM και κατετάγη στο γυναικείο τμήμα του Army Corps (WAAC) το 1941 με την προοπτική να εκπαιδευθεί στην κινηματογράφηση. Τόσο ο στρατός όσο και το σωματείο σκηνοθετών αρνούνται να τη δεχτούν λόγω φύλου. Αρχίζει να δουλεύει για μεγάλα περιοδικά και επιστρέφοντας από την Ευρώπη γνωρίζει τον μετέπειτα σύζυγό της, επίσης φωτογράφο, Μόρις Ενγκελ. Μαζί του κάνει το όνειρό της πραγματικότητα. Σκηνοθετούν μαζί την ταινία «Μικρός φυγάς» – «δεν είχαμε την παρα-

μικρή ιδέα τι κάναμε» θα παραδεχθεί ο Ενγκελ. Η ταινία κερδίζει έναν Αργυρό Λέοντα και μία υποψηφιότητα από την Ακαδημία. Ο Φρανσουά Τριφύ θα πει ότι του άνοιξε τον δρόμο για τη δημιουργία της ταινίας του «400 Χτυπήματα». Εφυγε σηματοδότησε την αρχή της Nouvelle Vague. Ακολούθησε μία ακόμη ταινία, το «Lovers and Lollipops» που βραβεύτηκε από την Ακαδημία Κινηματογράφου. Το ζευγάρι μετακομίζει σε ένα διμέριο με θέα το Σεντραλ Πάρκ και η Ορκιν μεγαλώνοντας τα παιδιά της συνεχίζει να φωτογραφίζει από το πα-

ράθυρό της. Θα εκδώσει δύο βιβλία με τις φωτογραφίες αυτές. Σε μια παρουσίαση θα πει: «Πολλοί θεωρούν ότι είμαι μια νοικοκυρά που φωτογραφίζει από το παράθυρό της, αλλά δεν γνωρίζουν ότι έχω υπάρξει φωτορεπόρτερ». Εφυγε από τη ζωή το 1985 έπειτα από μάχη με τον καρκίνο στην ηλικία των 64 ετών, αφήνοντας πίσω ένα πλούσιο αρχείο με φωτογραφίες καθημερινών ανθρώπων, πορτρέτα διάσημων ηθοποιών και σπουδαίων μουσικών όπως ο Μπίρνσταϊν και ο Μπτρόπουλος, και δύο ταινίες – όπως ονειρεύτηκε.

δρομή ανάμεσα στους άνδρες. Η Ορκιν μεταφέρεται διαγώνια στο πεζοδρόμιο. Θυμάται η φωτογράφος σε μια μετέπειτα συνέντευξη της το 1979: «Η Τζινκς την πρώτη φορά μαζεύτηκε και φαινόταν τρομερά φοβισμένη. Της είπα να περάσει και δεύτερη φορά, “μπορεί να σε πεθάνει, αλλά θα τα καταφέρεις”».

Αυτή η δεύτερη λήψη, που η φωτογράφος δεν έκρυψε και την αποδεικνύουν τα αρνητικά που υπάρχουν στη δημοσιότητα, ήταν η αφορμή για αρκετούς να αμφισβητήσουν τον φωτορεαλισμό της εικόνας και να τη θεωρήσουν «στιπημένη».

Οι άφαντες Ιταλίδες

Η όλη κριτική, φυσικά, γίνεται υπό την οπτική του σήμερα, αγνοώντας το γεγονός ότι μιλάμε για το 1951. Η Ιταλία όπως και όλη η Ευρώπη προσπαθεί να σταθεί στα πόδια της από τις καταστροφικές συνέπειες του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, και αν για τους πλούσιους Αμερικανούς μετά το τέλος του σχολείου ήταν πολύ συνηθισμένο και επιβεβλημένο ένα ταξίδι στην Ευρώπη για αρκετούς μήνες, ήταν απίθανο να βρεις μια νεαρή γυναίκα να ταξιδεύει μόνη της, πόσο μάλλον μια καλλονή ύψους 1,83, ντυμένη εντελώς αντισημιτικά και με μια ελευθερία που ήταν ανήκουστη για τα ήθη της εποχής. Στην κεντρικότερη Piazza della Repubblica δεν υπάρχει ούτε μία Ιταλίδα, είναι πρωί και όλες βρίσκονται στο σπίτι, ετοιμάζοντας το φαγητό της οικογένειας. Όσο για τη Ρουθ Ορκιν, ήθελε να κάνει ένα φωτογραφικό ρεπορτάζ για τις γυναίκες που ταξιδεύουν μόνες όπως η ίδια, όπως η Τζινκς. Η φωτογραφία δημοσιεύθηκε το 1952 σε γυναικείο περιοδικό χωρίς καμία αντίδραση, χωρίς να κριθεί απειλητική, αλλά σαν μια καθημερινή κατάσταση για τις γυναίκες. Επρεπε το φεμινιστικό κίνημα να την εντάξει στο σημερινό της πλαίσιο. Την κατακλείδα σε όλα αυτά δίνει η κόρη της Ρουθ Ορκιν, Μέρι Ενγκελ, που μιλάει στην «Κ». «Το έργο της γυναίκας μου, «American Girl in Italy», ξεπερνά τα όρια της φωτογραφίας – είναι ένα πολιτισμικό τεκμήριο που αποτύπτει μια καθοριστική στιγμή για τον τρόπο που έβλεπαν τις γυναίκες, αλλά και για το πώς έβλεπαν οι ίδιες τον εαυτό τους. Τρία τέταρτα του αιώνα μετά, το έργο αυτό εξακολουθεί να μιλάει για την ανεξαρτησία, την αυτοπεποίθηση και την ελευθερία μιας γυναίκας που κινείται στον κόσμο αποκλειστικά με τους δικούς της όρους. Για μένα, η αποκάλυψη της πρώτης λήψης έχει επίσης μεγάλη σημασία, καθώς ολοκληρώνει μια ιστορία που ξεκίνησε πριν από 75 χρόνια και προσφέρει μια πρωτοφανή ματιά στην καλλιτεχνική ματιά της Ρουθ και στη μαγεία εκείνου του πρωινού στη Φλωρεντία. Όλα αυτά τα χρόνια μετά, νιώθω ακόμη περήφανη για όλα όσα έχει σημαίνει αυτή η φωτογραφία για τόσο πολλούς ανθρώπους».

Ο ισπανικός εμφύλιος ως παραμύθι

Του **ΑΙΜΙΛΙΟΥ ΧΑΡΜΠΗ**

Η φαντασία, και πολύ περισσότερο η παιδική εκδοχή της, αποτελεί συχνά παραγορπτικό καταφύγιο από την αγκαθωτή πραγματικότητα. Το παραμύθι έρχεται να λειάνει τις αιχμηρές γωνίες της Ιστορίας, ενώ το παράδοξο επιχειρεί να ερμηνεύσει γεγονότα που αλλιώς δεν χωράνε στον ανθρώπινο νου. Πριν από δύο δεκαετίες, ο σπουδαίος Μεξικανός κινηματογραφιστής Γκιγιέρμο ντελ Τόρο εγκλώβισε αριστοτεχνικά μέσα στον δικό του «Λαβύρινθο του Πάνα» το συλλογικό τραύμα του ισπανικού εμφυλίου πολέμου. Η πρόσφατη επανέκδοσή της ταινίας σε ψηφιακά αποκατεστημένη κόπια με την ευκαιρία της επετείου συμπιέττει με την κυκλοφορία του «Η χερσόνησος με τα άδεια σπίτια» του Νταβίδ Ουκλές, ενός από τα πιο πολυσυζητημένα βιβλία των τελευταίων μηνών (και) στη χώρα μας.

Τα δύο έργα, αν και απέχουν μεταξύ τους αρκετά χρόνια και ανήκουν σε διαφορετικές εκφάνσεις της τέχνης, «συνομιλούν», κυρίως μέσα από τη γλώσσα του ισπανόφωνου μαγικού ρεαλισμού, τον οποίο χρησιμοποιούν προκειμένου να αφηγηθούν, κατά τα άλλα, πολύ πραγματικά, ιστορικά γεγονότα. «Λένε πως πριν

πολύ, πολύ καιρό, στο βασίλειο του κάτω κόσμου, όπου δεν υπάρχει μίτη ψέμα, μίτη πόνος, ζούσε μια πριγκίπισσα που ονειρευόταν τον κόσμο των ανθρώπων», ξεκινά την παραμυθένια αφήγησή της η ταινία του Ντελ Τόρο. Σύντομα, ωστόσο, θα μας μεταφέρει στον αληθινό κόσμο προς τη λήξη του πολέμου, εκεί όπου η δεκάχρονη Οφέλια φτάνει, μαζί με την έγκυο μητέρα της, στην απομονωμένη αγροικία του στρατιωτικού πατριού της. Η σαδιστική συμπεριφορά του τελευταίου και η αυθόρμητη κλίση της στην περιπέτεια θα την ωθήσουν στο γειτονικό δάσος, όπου θα ανακαλύψει τον μυθικό Πάνα.

Αντίστοιχα ο Ουκλές αρχίζει να αφηγείται την ιστορία του ισπανικού εμφυλίου όχι ως παραμύθι –ξεκαθαρίζει απευθυνόμενος άμεσα στον αναγνώστη ότι θα καλύψει κανονικά τα αληθινά συμβάντα, μέσα μάλιστα από τη διαδρομή της ίδιας του της οικογένειας– αλλά με ένα πέπλο φαντασίας να καλύπτει διαρκώς τις επιμέρους λεπτομέρειες. «Ο μαγικός ρεαλισμός μου επιτρέπει να αφηγηθώ μια φρικτά γεγονότα μέσα από μια ποιητική και “πολύχρωμη” γλώσσα. Το συναίσθημα είναι ο πυρήνας αυτής της γραφής», είχε αναφέρει, μεταξύ άλλων, ο Ισπανός

Σκηνή από την ταινία «Ο λαβύρινθος του Πάνα» (2006). Η ηθοποιός Μαριμπέλ Βερδού υποδύεται την εγκυμονούσα μητέρα που μαζί με την κόρη της (Ιβόνα Μπακέρο) μετακομίζουν στην απομονωμένη αγροικία του στρατιωτικού πατριού της. Η σαδιστική συμπεριφορά του όμως και η αυθόρμητη κλίση της μικρής προς την περιπέτεια θα την ωθήσουν στο γειτονικό δάσος, όπου θα ανακαλύψει τον μυθικό Πάνα.

Ο σκηνοθέτης Γκιγιέρμο ντελ Τόρο και ο συγγραφέας Νταβίδ Ουκλές «μιλούν» για το συλλογικό τραύμα.

συγγραφέας σε συνέντευξή του στη Μάρω Βασιλειάδου για την «Κ». Το «συναίσθημα» που αναφέρει κυριαρχεί και στο φιλμ του Ντελ Τόρο, όπου συχνά οι προσωπικές σχέσεις μεταξύ των ανθρώπων υπερβαίνουν τη μεγάλη ιστορική εικόνα. Αυτή πάντως είναι διαρκώς παρούσα. Ο φρανκιστής λοχαγός Βιδάλ εξορμά ξανά και ξανά με τους άνδρες του στα γύρω βουνά, προκειμένου να εντοπίσουν και να εξολοθρεύσουν τους εναπομείναν-

τες αντάρτες. Όταν αιχμαλωτίζει έναν από αυτούς, τα βασανιστήρια είναι φρικτά: την ίδια στιγμή μέσα στο ίδιο του το σπίτι, μια υπέρτερια και ένας γιατρός, δημοκρατικοί συνωμότες, κάνουν ό,τι μπορούν για να προστρέξουν τον αγώνα των δικών τους. Γενικός εδός ο διαχωρισμός μεταξύ «καλού» και «κακού» είναι αρκετά ευδιάκριτος, σε αντίθεση με τον Ουκλές, όπου τα πράγματα είναι αρκετά πιο περίπλοκα. Πέρα από τις διακρίσεις μεταξύ αριστερών και δεξιών, κομμουνιστών και φασιστών, ο συγγραφέας βλέπει κυρίως μπροστά του το φουσκωμένο ποτάμι του αίματος, τα «άδεια σπίτια» που άφησε πίσω το εμφύλιο σπαραγμός.

Οχι ότι στον «Λαβύρινθο του Πάνα» δεν υπάρχει αίμα. Ούτως ή άλλως, το στοιχείο του τρόμου αποτελεί σήμα κα-

τατεθέν του Γκιγιέρμο ντελ Τόρο και η συγκεκριμένη ταινία δεν αποτελεί εξαίρεση, με μερικές πραγματικά σκληρές εικόνες και κάποια αλλόκοτα πλάσματα να απευθυμίζουν ότι το παραμύθι του πολέμου παραμένει κατασκότεινο και τρομακτικό. Ο ίδιος ο Μεξικανός κινηματογραφιστής, άλλωστε, το είχε ξανακάνει στην προγενέστερη «Ράχη του Διαβόλου» (2001), εκεί όπου ξανά μια αφήγηση ενπληκίως (αγοριού αυτή τη φορά) στα χρόνια του εμφυλίου, μπλέκεται με ιστορίες φαντασμάτων.

«Το μικρό άτι έγινε ένας άθλιος χάρτινος πόλτος. Η Άλελι κυνήγησε τα κομμάτια μέσα στο νερό για να τα μαζέψει. Βλέποντας το κορίτσι να κινδυνεύει, η μητέρα της βούτηξε να τη σώσει, μαζί με μερικούς νέους από τη Χάντουλα. Η

Η έκδοση του έργου του Νταβίδ Ουκλές «Η χερσόνησος με τα άδεια σπίτια» προκάλεσε συζητήσεις σε Ισπανία και Ελλάδα.

Άλελι αγαπούσε το άλογο τόσο αγνά που, από τη βαθιά της θλίψη, το σώμα της αντέδρασε κι έγινε ένα με το παιχνίδι άρχιος να αποσυντίθεται, μεταμορφωμένο σε βρεγμένο και διαλυμένο χαρτόνι». Οι εφιαλτικές περιγραφές με σφραγίδα μαγικού ρεαλισμού δεν λείπουν και από το βιβλίο του Ουκλές, συμβολίζοντας για παράδειγμα τον τρόπο με τον οποίο βιώνει ένα παιδί την οδύνη του πολέμου.

Ταινία και βιβλίο αποτελούν αναμφίβολα ένα ενδιαφέρον διπτυχο, όχι μόνο για όσους επιθυμούν να μάθουν περισσότερα για τον ισπανικό εμφύλιο δίχως να καταφύγουν στα κίτاپα της Ιστορίας, αλλά και για τους εραστές της τέχνης: εκείνους που θαυμάζουν το πώς η κάμερα και η πένα μολιάζουν την πραγματικότητα με τους χυμούς της φαντασίας.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτησία

«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΑΝΗΣ • Διευθυντής: ΘΑΝΑΣΗΣ ΦΩΤΙΟΥ • Αρχισυντάκτης: ΚΩΣΤΗΣ ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ

Υπεύθυνος Υλης: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΥΟΓΙΑΚΗΣ • Υπεύθυνος Ατελώς: ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νικόλαου Σαρπίδου 2 & Λεωφ. Λυκαβηττού, 2401 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: +357 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική, μερική ή περιληπτική ή κατά παράφραση ή διασκευή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, μηχανικό, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό, ηχογραφήσης ή άλλο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Διευθυντής: ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΕΛΑΣ • Αναπληρωτής Διευθυντής: ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ • Σύμβουλος έκδοσης: ΝΟΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

» ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ ΣΤΗΝ ΚΥΒΝΟ ΜΕ FIAT GRANDE PANDA HYBRID

4ΤΡΟΧΟΙ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Γ' | Νο 15 | ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2026

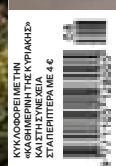
**ΜΕΤΡΩΝ
ΑΡΙΣΤΟΝ**

KIA EV2

Η ΠΟΛΗ ΣΕ ΤΡΕΙΣ ΦΑΣΕΙΣ

RENAULT TWINGO
BYD DOLPHIN SURF
HYUNDAI INSTER

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

THE SYRIANS

Independent Journalism and Documented Significance

**Η ΝΕΑ «ΤΑΣΗ»
ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ**

**ΚΥΡΙΑΚΗ
30/8**

Της **ΔΩΡΙΤΑΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΥ**

Εκτεθειμένη βρίσκεται για μια ακόμα φορά η Κύπρος σε γεωπολιτικές εξελίξεις και διεθνείς αναταράξεις. Η νέα ένταση στις σχέσεις των Ηνωμένων Πολιτειών με το Ιράν και τα μέτρα που εξετάζει η κυβέρνηση Τραμπ δημιουργούν ανησυχίες για τις επιπτώσεις στην Ευρώπη και, κατ' επέκταση, στην Κύπρο. Ο Αμερικανός πρόεδρος έχει μιλήσει για μια επερχόμενη «οικονομική D-Day» για το Ιράν, και τη Δευτέρα ο υπουργός Οικονομικών των ΗΠΑ, Σκοτ Μπέσεντ, παρουσίασε τη νέα φάση της αμερικανικής εκστρατείας, προειδοποιώντας ακόμη και τρίτες χώρες ότι η συνέχιση των συναλλαγών με την Τεχεράνη μπορεί να τις φέρει αντιμέτωπες με αμερικανικές κυρώσεις.

Όπως ανακοινώθηκε, το αμερικανικό υπουργείο Οικονομικών αναστέλλει άδειες που επέτρεπαν ορισμένες πληρωμές εμβασμάτων προς το Ιράν και θέτει στο στόχαστρο πέντε τομείς για ενδεχόμενη επιβολή δευτερογενών κυρώσεων: τα ψηφιακά περιουσιακά στοιχεία, τον κλάδο της τεχνολογίας, τον χρυσό, την αεροπορία και τη ναυτιλία.

Οι κυρώσεις του υπουργείου Οικονομικών στοχεύουν επίσης δίκτυο εταιρειών-μεσιτών και πλοίων του «σκιώδους στόλου» στα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, στο Χονγκ Κονγκ, στην Κίνα, στη Σιγκαπούρη, στην Ελβετία και την Ευρώπη.

Στο κόκκινο η αβεβαιότητα

Η πιθανή άνοδος των τιμών ενέργειας, το αυξημένο κόστος μεταφορών και η επιδείνωση του επιχειρηματικού κλίματος αποτελούν τους βασικούς κινδύνους για την κυπριακή οικονομία. Ο μεγαλύτερος πονοκέφαλος για την κυπριακή οικονομία σε τέτοιες περιπτώσεις είναι η αβεβαιότητα που επικρατεί γύρω από την πορεία και τη διάρκεια της κρίσης. Ακόμη και αν οι επιπτώσεις για την Κύ-

Η πιθανή άνοδος των διεθνών τιμών πετρελαίου και φυσικού αερίου, σε συνδυασμό με υψηλότερο κόστος μεταφορών και αυξημένη αβεβαιότητα, δημιουργεί νέες πιέσεις για επιχειρήσεις και νοικοκυριά.

προ αναμένεται να είναι κυρίως έμμεσες, η παράμετρος της αβεβαιότητας ασκεί πιέσεις στις επιχειρήσεις και τους επενδυτές, ενώ επηρεάζει παράλληλα και τα νοικοκυριά και τους καταναλωτές.

Όπως ανέφερε στην «Κ» ο οικονομολόγος Τάσος Γιασεμίδης, το βασικό ζήτημα αφορά την ενέργεια και ιδιαίτερα την πιθανότητα περιορισμού των εξαγωγών πετρελαίου από το Ιράν, καθώς εάν υπάρξουν εμπόδια στη διέλευση πετρελαίου από τη Μέση Ανατολή, το ενδεχόμενο αύξησης της τιμής του πετρελαίου στις διεθνείς αγορές είναι σημαντικό. Ιδιαίτερα για μια χώρα όπως η Κύπρος, η οποία εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από εισαγωγές, μια τέτοια εξέλιξη θα μπορούσε να έχει άμεσο αντίκτυπο στο κόστος μεταφορών, στην ενέργεια και τελικά στις τιμές των προϊόντων, εξηγεί ο Γ. Γιασεμίδης.

Παράλληλα, τονίζει ότι η Ευρώπη αντιμετωπίζει το ευρύτερο ζήτημα της ενεργειακής της εξάρτησης. Με τη Ρωσία να έχει περιοριστεί ως πηγή ενέργειας, η Ευρωπαϊκή Ένωση αναζητά εναλλακτικές πηγές φυσικού αερίου και πετρελαίου, εμπονόμες μια νέα αναταραχή στη Μέση Ανατολή θα μπορούσε να επιβαρύνει ακόμη περισσότερο το κόστος.

Ένα δεύτερο σημαντικό ζήτημα που

ριοχές κοντά στις σήμερα αγαπημένες των Ισραηλινών αγοραστών γης. Μάλιστα, οι πηγές αναφέρουν μέχρι και 2.000 γεννήσεις κατά την περίοδο, αλλά μάλλον δεν θα πήγαν ιθαγένεια. Παρόλον ότι έτυχαν καλής υποδοχής –μέχρι και χρυσής βοήθειας κάποτε– από τους Κύπριους, βίωσαν πολύ άσχημες συνθήκες: μύγες και βρωμία και δυσοσμία και κακή υγιεινή, και αφόρητη ζέστη.

Σήμερα έχουμε μια τρίτη κάθοδο Ισραηλινών (όχι αποκλειστικά Εβραίων), με ένα από τα επίκεντρα να είναι, πάλι, εκεί κοντά στη Δεκέλεια. Αυτή τη φορά, όμως, ξέρουμε λιγότερα από όσα ξέραμε το 1949.

Η κυβέρνηση το αφήνει, συνεχίζοντας μια λάθος laissez-faire προσέγγιση που άρχισε το 2013, και πανηγυρίζει τη «δική της» οικονομική επιτυχία. Η αδράνεια, όμως, δεν αποτελεί «διακυβέρνηση». Και, αν στο διπλωματικό επίπεδο δικαίως ισχυρίζεται πως έχει επιτυχίες στη σχέση με το Ισραήλ, στο οικονομικό τα πράγματα είναι πολύ διαφορετικά: Οικονομικά και κοινωνικά, δεν έχει χέρι στην επιτυχία, έχει όμως ευθύνη για να αρνητικά, δευτερογενή κατάλοιπα μιας άτακτης καθόδου. Ο χειρότερος συνδυασμός.

Κι αυτό διότι η πολιτική που ακολουθείται είναι απόλυτα παθητική. Όχι μόνο σε σχέση με τους Ισραηλινούς ειδικά, αλλά και γενικότερα σε σχέση με τις ΑΣΕ ως φαινόμενο.

θέτει στο επίκεντρο ο οικονομολόγος είναι η εξάρτηση από εισαγόμενα προϊόντα. Η Ευρώπη εισάγει μεγάλο όγκο προϊόντων από την Κίνα, ενώ παράλληλα εξαρτάται από τις θαλάσσιες μεταφορές για την εισαγωγή τους και ως εκ τούτου οποιαδήποτε διαταραχή στις διεθνείς εμπορικές διαδρομές μπορεί να αυξήσει το κόστος μεταφοράς και να

οδηγήσει σε αυξήσεις τιμών. Το πρόβλημα μάλιστα γίνεται ακόμη πιο έντονο στην Κύπρο, όπου η εξάρτηση από εισαγωγές είναι διαχρονική, επισημαίνει. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η εισαγωγή ακόμη και βασικών αγροτικών προϊόντων, από άλλες ευρωπαϊκές χώρες, ενώ θα μπορούσαν σε μεγαλύτερο βαθμό να παράγονται τοπικά. Όπως

υπογράμμισε, η ενίσχυση της εγχώριας παραγωγής θα μπορούσε να περιορίσει την εξάρτηση από τις διεθνείς αγορές και να λειτουργήσει ως ασπίδα απέναντι σε εξωτερικές κρίσεις.

Την ίδια ώρα, έναν ακόμα παράγοντα που επηρεάζει τις επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά αποτελεί η πορεία των επιτοκίων και το κόστος χρηματοδότησης,

Ανησυχία για την πορεία των τιμών ενέργειας, ενώ η αυξημένη γεωπολιτική αβεβαιότητα ενδέχεται να επηρεάσει το επιχειρηματικό και επενδυτικό κλίμα στην Κύπρο.

ΑΡΘΡΟ Του **ΜΙΧΑΗΛ ΠΕΡΣΙΑΝΗ**

Ο Αρτεμίωνας, το Ολοκαύτωμα και τα κοιτάνια των Ισραηλινών

Το laissez-faire δεν είναι πάντα λύση: Η σχέση με το Ισραήλ είναι σημαντική – πολύ σημαντική για να αφήνεται στην τύχη.

Στην προσπάθεια να γίνει μια ολοκληρωμένη ανάλυση στη βάση στοιχείων, προκύπτει πως δεν ξέρουμε: Ποιοι είναι; Πόσοι είναι; Ποιες είναι οι επιχειρήσεις; Σε τι τομείς κινούνται και πόσο; Τι χρειάζονται ως κάτοικοι, ως διευθυντές, ως επενδυτές; Πώς μπορούν να διασυνδεθούν με την ευρύτερη οικονομία; Πώς μπορεί να διαχυθεί η τεχνονγνωσία και η τεχνολογία τους στις ντόπιες επιχειρήσεις; Τι επενδυτική διάθεση υπάρχει σε στρατηγικές σημασίας τομείς τους οποίους θα μπορούσαμε να προωθήσουμε; Μπορούμε να τους «κατευθύνουμε» σε σημεία της οικονομίας όπου θέλουμε στροφή των επενδύσεων και της τεχνολογίας; Υπάρχουν κάποιοι που είναι ανεπιθύμητοι; (Πάντα υπάρχουν τέτοιοι). Διαμορφώνεται οργανωμένο έγκλημα; Οι οικογενειάρχες, πέρα από τα σχολεία, τι ανάγκες έχουν; Πώς θα τους διατηρήσουμε εδώ; Ποια είναι τα δημογραφικά τους χαρακτηριστικά;

Ερωτήματα το οποία σήμερα απαντώ-

νται με γενικές εικασίες, αναφορές σε παραδείγματα και πρώτες εκτιμήσεις. Δεν υπάρχει, όμως, ακριβής απάντηση, μετρημένη και αναλυμένη. Ξέρει ο Invest Cyprus τα δικά του, ως οφείλει. Παρακολουθεί στενά και η Κεντρική Τράπεζα, με τα δικά της πρότυπα και όρους. Ξέρει πολλά το υπουργείο Εμπορίου για το headquartering και το υπουργείο Οικονομικών σε κάποιους τομείς. Ξέρει το υπουργείο Παιδείας στο περίπου, το Μετανάστευσης ξέρει σχεδόν, ο έφορος Εταιρειών ξέρει μόνο κάποιες μυρωδιές. Η Στατιστική Υπηρεσία κάνει ό,τι μπορεί. Ακόμα και στις επιχειρήσεις, σε επίπεδο UBO, δεν υπάρχουν ολοκληρωμένα στοιχεία – που έπρεπε. Ποτέ όμως δεν έχουν κάτσει όλοι οι θεομοί σε ένα τραπέζι, να συγκρίνουν, να διορθώσουν και να αποκτήσουν μια σαφή εικόνα. Από μόνο του, αυτό το δεδομένο δείχνει τουλάχιστον αδράνεια.

Για παράδειγμα, επίσημα οι ΑΣΕ κινούνται στα 920 εκατ. ευρώ, αλλά χωρίς τα SPV. Οι 200 «ενεργές» επιχειρήσεις και οι «περισσότερες από 1.000» εγγεγραμμένες νομικές δομές, πρέπει να ξεκαθαρίσουν μεταξύ τους με ορισμό των όρων. Οι περίπου 4.000 αγорές ακινήτων δεν περιλαμβάνουν όλες τις αγορές μέσω εταιρειών. Οι άδειες διαμονής, οι ημιμόνιμοι κάτοικοι και οι τουρίστες, συγχέονται μεταξύ τους και κινούνται από 5.000 μέχρι 20.000. Δεν υφίσταται μια ολοκληρωμένη,

σαφής, ξεκάθαρη εικόνα από την οποία θα μπορούσε να αντλήσει το κράτος συμπεράσματα, να δομήσει πολιτική και να διαρθρώσει τη στρατηγική του. Έτσι, όχι μόνο δεν υπάρχει πολιτική, αλλά δεν γίνεται ούτε το παραμικρό, με μάλλον γελοία δικαιολογία πως πλέον υπάρχει ένα γραφείο που «εγκρινίσκε» τις επενδύσεις, λες κι αυτό αποτελεί «πολιτική».

Η σχέση, όμως, με το Ισραήλ, είναι εξαιρετικής σημασίας. Όχι μόνο για οικονομικούς και γεωπολιτικούς λόγους, αλλά και για οικονομικούς, τεχνολογικούς, εκπαιδευτικούς, επιχειρηματικούς και –ναι– πολιτιστικούς και κοινωνικούς λόγους. Μια σχέση που, εκτός του διπλωματικού πεδίου, συνεχίζει να λειτουργεί «στον αυτόματο».

Έχουμε διαφωνίες; Ναι. Αισθάνομαστε άβολα με τη χρήση bias που έχει ξεπεράσει τα όρια; Πολύ. Υπάρχουν συμπεριφορές που μας προκαλούν δυσφορία; Βεβαίως. Οι εσποικισμοί προκαλούν συνειρμούς; Σίγουρα. Ακόμα, υπάρχει μέχρι και συχνό ζήτημα ευρύτερης συμπεριφοράς ορισμένων από τους επενδυτές; Όλο και περισσότερο. Στις καλές φίλιες, όμως, πρέπει να έχουμε ανοικτές και ειλικρινείς συζητήσεις – σίγουρα πιο ειλικρινείς από τη σημερινή συνομιλία μεταξύ Ισραήλ και Κύπρου σε επίπεδο κοινωνίας αλλά και του πολιτικού κόσμου.

Αυτό που δεν πρέπει να γίνει είναι

προσθέτει. Σύμφωνα με τον οικονομολόγο, μια περίοδος αυξημένου ενεργειακού και λειτουργικού κόστους, σε συνδυασμό με υψηλό κόστος δανεισμού, μπορεί να περιορίσει τις επενδύσεις και να πιέσει περαιτέρω την οικονομική δραστηριότητα.

Ιδιαίτερη ανησυχία προκαλεί και η επίδραση στον τουρισμό, υπογραμμίζει σημειώνοντας ότι η Κύπρος έχει ήδη βιώσει στο παρελθόν τις συνέπειες γεωπολιτικών κρίσεων στην περιοχή. Τέλος η επιδείνωση του επιχειρηματικού κλίματος δεν μπορεί να υποτιμηθεί καθώς σε περιόδους γεωπολιτικών εντάσεων, επιχειρήσεις και επενδυτές μπορεί να υιοθετήσουν πιο επιφυλακτική στάση και να αναβάλουν αποφάσεις ή επενδύσεις μέχρι να ξεκαθαρίσει η κατάσταση.

Μικρό το πλήγμα στις εξαγωγές

Σε ό,τι αφορά τις κυπριακές εξαγωγές προς το Ιράν, οι άμεσες απώλειες αναμένεται να είναι περιορισμένες, επειδή το Ιράν δεν αποτελεί σημαντική εξαγωγική αγορά για την Κύπρο. Όπως τονίζει στην «Κ» ο αναπληρωτής γενικός γραμματέας του ΚΕΒΕ, Ανδρέας Ανδρέου, οι εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των δύο χωρών παραμένουν σε χαμηλά επίπεδα, γεγονός που περιορίζει την άμεση έκθεση της κυπριακής οικονομίας στις εξελίξεις και στις κυρώσεις που αφορούν το Ιράν.

Ωστόσο, προσθέτει, οι επιπτώσεις δεν αποκλείεται να εμφανιστούν έμμεσα με την ενδεχόμενη αύξηση του κόστους των θαλάσσιων μεταφορών, των καυσίμων και των ασφαλιστών, καθώς και πιθανές διαταραχές στις διεθνείς εφοδιαστικές αλυσίδες, θα μπορούσαν να καταστήσουν ακριβότερη τη μεταφορά κυπριακών προϊόντων προς τις διεθνείς αγορές.

Ανησυχίες προβάλλει ο κ. Ανδρέου και για τις επιπτώσεις στον τομέα της ναυτιλίας, καθώς το αυξημένο κόστος μεταφοράς μπορεί να καταστήσει ακριβότερη την εισαγωγή προϊόντων στην Κύπρο, ενώ ενδέχεται να αυξήσει και το κόστος των κυπριακών εξαγωγών. Εξάλλου, η αύξηση της τιμής των καυσίμων επηρεάζει και τις αεροπορικές εταιρείες, κάτι που μπορεί να έχει συνέπειες και για τον τουρισμό της Κύπρου, καθώς το νησί εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τις αεροπορικές συνδέσεις.

Ο λογαριασμός

Σε τελική ανάλυση, μεγάλο μέρος αυτού του επιπλέον κόστους καταλήγει στον τελικό καταναλωτή, όπως τονίζουν οι ειδικοί. Συγκεκριμένα, για τον μέσο κάτοικο στην Κύπρο, το πιο πιθανό άμεσο αποτέλεσμα είναι κυρίως ακριβότερα καύσιμα/ενέργεια και πιθανώς υψηλότερες τιμές, ενώ σε περίπτωση περαιτέρω κλιμάκωσης μπορεί να επηρεαστούν περισσότερο ο τουρισμός, η ναυτιλία και η γενικότερη οικονομική ανάπτυξη.

Το μεγάλο ερώτημα, το οποίο δεν μπορεί στην παρούσα φάση να απαντήσει κανένας, είναι πόσο θα διαρκέσει η κρίση αλλά και από το κατά πόσο θα υπάρξει περαιτέρω αναταραχή στις διεθνείς ενεργειακές και εμπορικές διαδρομές. Ειδικότερα για την Κύπρο, ο μεγαλύτερος κίνδυνος δεν βρίσκεται στις άμεσες συναλλαγές με το Ιράν, αλλά στις αλυσιδωτές επιπτώσεις σε γεωγραφικούς τομείς της οικονομίας που μπορεί να προκαλέσει μια νέα αναταραχή στις διεθνείς αγορές. Όπως επισμαίνεται, για την Κύπρο και την Ευρώπη, η πρόκληση είναι διπλή. Από τη μία η αντιμετώπιση των άμεσων επιπτώσεων μιας πιθανής ενεργειακής κρίσης και από την άλλη η μείωση των διαχρονικών εξαρτήσεων από εισαγωγές, ενέργεια και διεθνείς εμπορικές αλυσίδες.

Εβραίος που πατά το πόδι του στην Κύπρο, τιμωρείται με άμεση εκτέλεση. Στην καθομιλουμένη, no questions asked. Αμέσως και άμεσα, ακόμη και αν βρέθηκε στην Κύπρο ως ναυαγός, που τον έριξε εδώ «άνεμος της θάλασσας».

Οι Εβραίοι στην Κύπρο φαίνεται πως είχαν πληθύνει όταν ο Αύγουστος έδωσε στον Ηρώδη τα δικαιώματα για τα ορυχεία χαλκού, έναν αιώνα περίπου πριν από την εξέγερση κατά των Ρωμαίων, το 116 μ.Χ. Όταν, όμως, ο Τραϊανός εκστράτεψε «εις ανατολάς» πολεμώντας τους Πάρθους, οι Εβραίοι εξεγέρθηκαν, με ηγέτη κάποιον Αρτεμώνα.

Με τη συνήθη δόση υπερβολής, οι πηγές μιλούν για σφαγές, κάτι περιέργια για τα δέματά των θυμάτων και βρασμένα πτώματα (φαντάζομαι ένα μακάβριο χαρτί), για διαμελισμένα μέλη και για την ισοπέδωση της Σαλαμίνας (που οι αρχαιολόγοι δεν επιβεβαιώνουν). Μιλούν μέχρι και για 240.000 νεκρούς.

Σε κάθε περίπτωση, ο Λούσιος Κούτος κατέστειλε την εξέγερση και έδωσε το όνομά του (παραφρασμένο) στον «Πόλεμο του Κούτου».

Πάντως, Εβραίοι, κρατούμενοι ήρθαν στην Κύπρο μαζικά και το 1946 μέχρι τις αρχές του 1949, καθ' οδόν προς την Παλαιστίνη, έχοντας επιβιώσει από τόπους όπως ήταν η Τρεμπλινκα και το Νταχάου. Έφτασαν μέχρι και 53.000 σε 12 κέντρα στη Δεκέλεια, την Ξυλοτύμπε και έξω από την Αμμώχωστο – πε-

να αφεθεί άλλο η σημερινή κατάσταση να συνεχίζεται, εκκολάπτοντας αντιδράσεις οι οποίες δεν αγγίζουν ακόμα, αλλά μπορεί να ενταθούν στο μέλλον μέχρι και το όριο του αντισιμιτισμού. Και, οι πηγές ενός τέτοιου αισθήματος πιθανόν να έχουν διττό σημείο εκκίνησης: Τόσο στα δεξιά, όσο και στα αριστερά του πολιτικού φάσματος. Σε κάθε περίπτωση, οι αντιδράσεις έχουν ήδη αρχίσει, και δεν είναι πάντα αβασίμες.

Η ουσία είναι πως αφήσαμε το θέμα της καθόδου των Ισραηλινών στην τύχη. Και το τυχαίο δεν αποτελεί καλή πολιτική. Σίγουρα, θέλουμε οι σχέσεις να συνεχιστούν και να εμβαθύνουν. Σίγουρα θέλουμε η διασύνδεσή μας να αποκτήσει επιπλέον παραμέτρους – πολιτισμικές, για παράδειγμα, αλλά και τεχνολογικές, τεχνονγνωσίας, στις νεοφρείες επιχειρήσεις, σε επίπεδο VC, στο περιβάλλον, ακόμα και στο υδατικό όπου το Ισραήλ έχει πάμπολλα να μας διδάξει.

Αλλά η σημερινή προσέγγιση, στο «κάπως», στο «περίπου», στη λογική πως τα shekel «εν τζαι εν ζβάρ», δεν είναι ούτε πολιτική, ούτε στρατηγική. Πρόκειται όμως για μια σχέση όλο και πιο στενή, όλο και πιο φιλική, και ιδιαίτερος σημαντική – πολύ σημαντική για να αφήνεται στην τύχη, η οποία πρέπει να προστατευτεί από τον κυριότερο κίνδυνο που αντιμετωπίζει: την πολιτική αδράνεια.

Το χαρτί της «μεθοδολογίας» Γκουτέρες παίζει η Αγκυρα

Απαιτεί εκ προοιμίου «τερματισμό απομόνωσης» των Τ/κ για να επιτρέψει πρόοδο στο Κυπριακό – Χαμπλά ο πίκης Χριστοδουλίδη-Ερχιουρμαν

Του ΠΑΥΛΟΥ Κ. ΞΑΝΘΟΥΛΗ

Τη «μεθοδολογία» Γκουτέρες επικαλείται και επι-στρατεύει η Αγκυρα, διαμνύνοντας προς τις Βρυξέλλες ότι ο νέος όρος που έθεσε ο απερχόμενος γ.γ. του ΟΗΕ ως προαπαιτούμενο για τη σύγκληση πολυμερούς διάσκεψης (σ.σ. μαζί με τα ΜΟΕ και την ουσία του Κυπριακού), «ενσωματώνει και τη διασφάλιση της επόμενης ημέρας των Τουρκοκυπρίων». Σύμφωνα με την ανάγνωση της κυβέρνησης Ερντογάν, ο όρος για επίτευξη συμφωνίας επί της «μεθοδολογίας» βάζει επισήμως στο τραπέζι και το πάγιο τουρκικό αίτημα «προκαταβολικής δρομολόγησης ρυθμίσεων, προκειμένου ο “τουρκοκυπριακός λαός” να μην αφεθεί “απομονωμένος”, αλλά αντίθετα να εξασφαλιστεί εγγυήσεις για έναρξη απευθείας πτήσεων, απευθείας εμπορίου και για σύναψη απευθείας σχέσεων με τη διεθνή κοινότητα, περιλαμβανομένων της Ε.Ε., ανεξαρτήτως εξελίξεων στο Κυπριακό και επίλυσης του προβλήματος».

Σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», οι εν λόγω προϋποθέσεις που θέτει η Αγκυρα για να συμμετάσχει σε μια νέα διαδικασία επίλυσης του Κυπριακού, «εκλαμβάνονται ως το όχημα που θα μπορούσε να οδηγήσει στην εδραίωση κυριαρχικής ισότητας της “ΤΔΒΚ”», ενώ συμπίπτουν χρονικά με την ενίσχυση της επιθετικής τουρκικής ρητορικής κατά της Λευκωσίας και της Αθήνας, την εξαγγελία δημιουργίας δύο θαλάσσιων πάρκων στο Αιγαίο και στην Ανατολική Μεσόγειο, αλλά και τη δρομολόγηση της συζήτησης και έγκρισης της νομοθεσίας για τη «Γαλάζια Πατρίδα», από την Τουρκική Εθνοσυνέλευση.

Σε κάθε περίπτωση, οι τουρκοί όροι έχουν διαβιβαστεί επανειλημμένα προς τον ΟΗΕ, καθώς περιλαμβάνονται και στον «τετράλογο» προϋποθέσεων Ερχιουρμαν, ενώ έχουν τεθεί και προς την Κομισιόν, από την οποία η Αγκυρα προσδοκά ότι θα τηρήσει τα υποσχημένα του Απριλίου 2004, για τερματισμό της λεγόμενης «απομόνωσης» των Τουρκοκυπρίων και για έγκριση της πρότασης Κανονισμού για απευθείας εμπόριο.

Η Λευκωσία πάντως δεν έχει αντικειμενικά την «πολυτέλεια» να συμφωνήσει με τις τουρκικές απαιτήσεις, καθώς ενδεχόμενη εκ προοιμίου παρακώρσηση καθεστώτος απευθείας πτήσεων, εμπορίου και σχέσεων μεταξύ «ΤΔΒΚ» και διεθνούς κοινότητας, θα αποτελέσει ουσιαστικά τη λύση αυτού καθαυτού του κυπριακού προβλήματος, δημιουργώντας συνθήκες άμεσης ντε φάκτο αναγνώρισης της αποσχιστικής οντότητας, κατά το πρότυπο της Ταϊβάν. Η Λευκωσία θα μπορούσε βεβαίως να απαιτήσει ανταλλάγματα, όπως την επιστροφή της περικλειστής Αμμοχώστου, κάτι πάντως που δεν αποδέχθηκε η Αγκυρα, όταν το θέμα είχε τεθεί το 2006, επί Φινλανδικής Προεδρίας (φινλανδική φόρμουλα), προβάλλοντας προσκόμματα και επιπλέον απαιτήσεις.

Συντήρηση εν μέσω διαφωνιών

Εν μέσω αυτού του κλίματος που σκιάζει τη «μεγάλη εικόνα» και αναδεικνύει το χάσμα που χωρίζει τις δύο πλευρές, ο Νίκος Χριστοδουλίδης και ο Τουφάν Ερχιουρμαν αναμένεται να συναντηθούν σήμερα το απόγευμα, σε ένα τετ-α-τετ χαμπλών προσδοκιών. Οι δύο πλευρές επιδιώκουν, για τους δικούς τους λόγους η κάθε μια, να συντηρήσουν τη διαδικασία Γκουτέρες. Η ελληνοκυπριακή πλευρά προσβλέποντας σε πρόοδο και η τουρκική πλευρά που δεν έχει κανένα λόγο να βιάζεται, για προφανείς λόγους τακτικής, προκειμένου να μην φορτωθεί την ευθύνη μιας πιθανής αδυναμίας εκπλήρωσης της προσπάθειας Γκουτέρες, για σύγκληση πολυμερούς διάσκεψης. Παρά τη συντήρηση της διαδικασίας, καμιά

πλευρά δεν αποκλίνει από τις θέσεις της, τόσο επί της ουσίας, όσο και επί της «μεθοδολογίας», η οποία έχει αναχθεί σε ένα «ρητό φίλτρο προετοιμασίας» από τον απερχόμενο γ.γ. ΟΗΕ, για τα επόμενα βήματα. Η ελληνοκυπριακή πλευρά θεωρεί πάντως ότι η «μεθοδολογία» εστιάζεται στο ζήτημα της προετοιμασίας και υποβολής του εγγράφου συγκλίσεων από τα Ηνωμένα Έθνη, προκειμένου, εάν και όταν συμφωνηθεί, να δημιουργηθούν συνθήκες συζήτησης των αποκλίσεων, με στόχο, εάν καταστεί δυνατόν, μια «στρατηγική συμφωνία».

Στη σημερινή συνάντηση, εκτιμάται ότι θα γίνουν προσπάθειες προσέγγισης κυρίως στο ζήτημα των Μέτρων Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης, χωρίς πάντως να αναμένεται κάτι θεαματικό. Άλλωστε, σε κάθε περίπτωση, τα ΜΟΕ, είτε αυτά αφορούν στα οδοφράγματα είτε σε οποιοδήποτε άλλο ζήτημα «χαμπλής πολιτικής», δεν είναι

Νίκος Χριστοδουλίδης και Τουφάν Ερχιουρμαν, αναμένεται να συναντηθούν σήμερα το απόγευμα, σε ένα τετ-α-τετ χαμπλών προσδοκιών. Οι δύο πλευρές επιδιώκουν, για τους δικούς τους λόγους η κάθε μια, να συντηρήσουν τη διαδικασία Γκουτέρες.

Χριστοδουλίδης και Ερχιουρμαν συναντώνται σήμερα και επιδιώκουν να συντηρήσουν τη διαδικασία Γκουτέρες, χωρίς ωστόσο να αποκλίνουν από τις θέσεις τους, κυρίως επί της ουσίας και της μεθοδολογίας.

σε θέση να περιορίσουν το χάσμα που επικρατεί στα θέματα ουσίας και «μεθοδολογίας». Το παζλ της εικόνας συμπληρώνουν οι «επδόσεις» που καταγράφει η τουρκοκυπριακή πλευρά στο επίπεδο της επιρρύθμισης ευθυνών, από το οποίο δεν δείχνει να απέχει η ελληνοκυπριακή πλευρά.

Πορεία blame game

Ο Τουφάν Ερχιουρμαν έχει ήδη ξεκινήσει εργολαβικά μια προσπάθεια απόδοσης ευθυνών στην ελληνοκυπριακή πλευρά για την έλλειψη προόδου στο Κυπριακό. Δίνοντας σαφές δείγμα

προθέσεων της αποκλειστικής προτεραιότητας της τουρκικής πλευράς, για άρση της λεγόμενης «απομόνωσης» των Τουρκοκυπρίων, ο κ. Ερχιουρμαν φρόντισε την περασμένη Κυριακή να επικρίνει τη Λευκωσία ότι ενήργησε για την ακύρωση φεστιβάλ και εμπόδισε τη διεθνή κοινότητα και διπλωμάτες «να μας δουν, να μας γνωρίσουν ή να μας ακούσουν... Και πολλά άλλα πράγματα...».

Ο Τουρκοκύπριος ηγέτης φρόντισε μάλιστα να διαμνύσει ότι «ούτε θα προκληθούμε, ούτε θα θυμώσουμε, ούτε θα υποκύψουμε στην οργή μας, ούτε θα χάσουμε την ψυχραιμία μας, ούτε θα εξαντληθεί η υπομονή μας. Τα πράγματα που πρέπει να φανούν, τα βλέπουμε ένα προς ένα. Όσοι σκοπεύουν να δουν, τα βλέπουν όλα», πρόσθεσε, εμμένοντας μεταξύ άλλων και στη λογική των επαφών για «συνεργασία με τη διεθνή κοινότητα», όπως άλλωστε υπαγορεύει και ο διακηρυγμένος στόχος άρσης της «απομόνωσης».

Η ελληνοκυπριακή πλευρά δεν απέχει πάντως από την τακτική του blame game που εγκαίνιασε ο Τουφάν Ερχιουρμαν και ο πρόεδρος Χριστοδουλίδης έχει επικρίνει τη στάση της τουρκικής πλευράς, μέσω διαρροών, αλλά και στο πλαίσιο επαφών με ξένους επισήμους. Πληροφορίες της «Κ» αναφέρουν ότι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας προσανατολίζεται να εκθέσει τη στάση της τουρκικής πλευράς και ενώπιον του προέδρου του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Αντόνιο Κόστα, που θα βρίσκεται στην Κύπρο στις 4 Σεπτεμβρίου.

Όπως είχε δημοσιεύσει η «Οικονομική Καθημερινή», ο κ. Κόστα θα κάνει περιοδεία σε όλα τα κράτη-μέλη, με αποκλειστικό στόχο να συνδράμει τις προσπάθειες της Ιρλανδικής Προεδρίας, η οποία θα υποβάλει νέο διαπραγματευτικό πλαίσιο, πιθανότατα τον Οκτώβριο, με στόχο την κατάληξη στον νέο επταετή ευρωπαϊκό προϋπολογισμό 2028-2034, πριν από το τέλος του τρέχοντος έτους. Υπενθυμίζεται ότι όπως είχαμε δημοσιεύσει, οι προτάσεις που είχε υποβάλει η Κυπριακή Προεδρία τον περασμένο Ιούνιο, είχαν κριθεί ως ανεπαρκείς από την «ομάδα χωρών των Φειδωλών», κάτι που είχε οδηγήσει την Ολλανδία να τις απορρίψει εν τη γενέσει τους και τη Γερμανία να προειδοποιήσει ότι εάν δεν υπάρξουν γενναίες περικοπές, εκατοντάδων διςεκατομμυρίων ευρώ, το Βερολίνο δεν πρόκειται να συναντήσει στο νέο Πολυτετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο 2028-2034.

Δύσκολο φθινόπωρο

Κύκλοι στις Βρυξέλλες ανέφεραν στην «Κ» ότι «πιθανότατα να βρεθούμε ενώπιον ενός δύσκολου φθινοπώρου στο ζήτημα των ευρωτουρκικών σχέσεων, υπό το φως των προθέσεων της κυβέρνησης Ερντογάν να καταστήσει πανεθνική τουρκική πολιτική το δόγμα της “Γαλάζιας Πατρίδας” και τις αυθαίρετες διεκδικήσεις στο Αιγαίο και στην Ανατολική Μεσόγειο. Το καθεστώς Ερντογάν αναμένεται να προωθήσει νομοσχέδιο στην Τουρκική Εθνοσυνέλευση, πιθανότατα τον Οκτώβριο. Σημειώνεται ότι το νομοσχέδιο επρόκειτο να υποβληθεί τον περασμένο Μάιο, αλλά πήρε αναβολή, καθώς η κυβέρνηση Ερντογάν επεδίωξε για προφανείς λόγους να αποφύγει μια διχαστική ή τεταμένη διπλωματική ατμόσφαιρα στη Σύνοδο Κορυφής του ΝΑΤΟ, που έλαβε χώρα το διήμερο 7-8 Ιουλίου, στην Τουρκία.

Για τη μεγαλύτερη οικονομική απόφαση της ζωής σου, **ρώτα κάποιον που ξέρει.**

Για Στεγαστικό Δάνειο. **Ρώτα στην Τράπεζα Κύπρου.**

- Εξειδικευμένοι, έμπειροι λειτουργοί
- Υποστήριξη σε κάθε βήμα
- Γρήγορη εξυπηρέτηση
- Online Αίτηση 24/7

Your home hub:

Σε κάθε επόμενη κίνηση

Προειδοποίηση:

Η τράπεζα διατηρεί το δικαίωμα να απορρίψει οποιαδήποτε αίτηση κατά την κρίση της. Υπάρχουν χρεώσεις εάν εξοφλήσετε νωρίτερα το δάνειο σας. Εάν δεν τηρείτε το σχέδιο αποπληρωμής του δανείου σας, μπορεί να χάσετε το σπίτι σας. Σε περίπτωση κυμαινόμενου επιτοκίου το ποσό της δόσης και το συνολικό κόστος χορήγησης μπορεί να αυξηθεί ή να μειωθεί ανάλογα με τη διακύμανση του βασικού επιτοκίου.

ΑΡΘΡΟ Του ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΤΣΑΚΙΡΗ

Τι σημαίνει η αμυντική συμφωνία της Μέκκας

Το αμυντικό σύμφωνο της Μέκκας που υπογράφηκε στις 7 Αυγούστου μεταξύ της Σαουδικής Αραβίας (Σ.Α.), του Πακιστάν και της Τουρκίας δημιούργησε συνθήκες έντονων αμνηστίας στην Αθήνα. Ο αιφνιδιασμός αυτός επιτάχθηκε από το γεγονός ότι η ελληνική πυροβολαρχία Patriot που βρίσκεται στη Σ.Α. από το 2021 έχει ανακαταστεί τουλάχιστον τέσσερις επιθέσεις εναντίον κρίσιμων πετρελαϊκών υποδομών της χώρας.

Αν και το κείμενο της συνθήκης δεν έχει δημοσιευθεί ούτε καν μερικώς, η τουρκική διπλωματία διά του κ. Φιντάν διημήνυσε ότι η συμφωνία της «είναι τεχνικά ίδια με το άρθρο 5 του ΝΑΤΟ». Οι δηλώσεις αυτές ενισχυόμενες από τον θρησκευτικό συμβολισμό του χρόνου (Παρασκευή) και του τόπου (Μέκκα) της υπογραφής του αμυντικού συμφώνου δημιουργήσαν σε πολλούς την εντύπωση συγκρότησης ενός «συννικητικού» ΝΑΤΟ. Σαουδάρα-

βες διπλωμάτες δήλωσαν στο Reuters στις 8 Αυγούστου ότι το συμφωνητικό αποτελεί προοίμιο νέων στρατιωτικών ενεργειών της Σαουδικής Αραβίας κατά των Χούθι. Η Τουρκία θα κληθεί να συνεισφέρει με πολεμικά πλοία όπως και το Πακιστάν.

Η Συμφωνία της Μέκκας ωστόσο δεν αποτελεί τίποτε από τα παραπάνω. Ούτε ΝΑΤΟ είναι ούτε θα καταστεί κάτι τέτοιο, και φυσικά δεν αυξάνει καμία συλλογική αποτροπή, την ώρα που έχει καταρρεύσει η αμερικανική αποτροπή έναντι του Ιράν. Η Σ.Α. έχει υπογράψει αντίστοιχες συμφωνίες με το Πακιστάν τον Σεπτέμβριο του 2025 και όλα τα κράτη του Συμβουλίου Συνεργασίας του Κόλπου - ΣΣΚ από το 2000 με μικρά πρακτικά αντικείμενα επί του πεδίου. Το Πακιστάν δεν έριξε ούτε μια σφαίρα κατά του Ιράν και η αμυντική του αποστολή στη Σ.Α. που αποτελείται από 8.000 άνδρες και κινεζικά μαχητι-

κά και συστήματα αεράμυνας αναπτύχθηκε μετά το τέλος της πρώτης φάσης του πολέμου στις αρχές του περασμένου Απριλίου.

Σε ό,τι αφορά δε την ανάπτυξη τουρκικών στρατευμάτων στη Σαουδική Αραβία και τη συμμετοχή της Αγκυρας στη σχεδιαζόμενη αεροναυτική επιχείρηση κατά των Χούθι, παραμένει μεγάλο ερώτημα εάν ο κ. Ερντογάν όντως θα διακινδυνεύσει να αναπτύξει τις αεροναυτικές του δυνάμεις σε διακεκαυμένη ζώνη, όπως π.χ. κάνει με επιτυχία το Ελληνικό Πολεμικό Ναυτικό με την επιχείρηση ΑΣΠΙΔΕΣ από τον Φεβρουάριο του 2024 έχοντας αδρανοποιήσει UAV των Χούθι με το σύστημα «Κένταυρος». Το ερώτημα αυτό βεβαίως έχει εν μέρει απαντηθεί από την ανυπαρξία της παραμικρής αντίδρασης του τουρκικού εκστρατευτικού σώματος 3.000 ανδρών που εδρεύει στο Κατάρ, όταν αυτό δέχθηκε τις επιθέσεις των Ιρανών

και τα πλήγματα των Χούθι στις 13 και 18 Αυγούστου κατά του διυλιστηρίου της Aramco στο Jazan.

Η Τουρκία μπορεί να μην υπολογίζει στην έμπρακτη συνδρομή του Ριάντ στη Συρία που θα την ενίσχυαν στον ψυχρής της πόλεμο με το Ισραήλ. Οι σφοδρόι ισραηλινοί βομβαρδισμοί στο αεροδρόμιο του Χαλεπίου στις 19 Αυγούστου που προορίζονταν για τουρκική στρατιωτική βάση και η απουσία της οποιασδήποτε πρακτικής σασουδαρβικής ή πακιστανικής αντίδρασης είναι ενδεικτικά των περιορισμών της συμφωνίας.

Αυτό όμως δεν θα εμποδίσει την Τουρκία από το να εργαλειοποιήσει την οικονομική και διπλωματική επιρροή της Σ.Α. για την εξυπηρέτηση των δικών της γεωπολιτικών προτεραιοτήτων σε περιοχές άμεσου ελληνικού ενδιαφέροντος με επίκεντρο την Ανατολική Μεσόγειο, επιδιώκοντας να απομακρύνει το ενδεχόμενο υλοποίησης έργων που

σχετίζονται ή θα μπορούσαν να ενταχθούν στον διάδρομο ΙΜΕΚ.

Η Αγκυρα θα προωθήσει δυναμικότερα τα δικά της έργα στο πλαίσιο του λεγόμενου Μεσοαίου Διαδρόμου (Middle Corridor) από την Κίνα και την Κεντρική Ασία προς την Ευρώπη, προσθέτοντας σε αυτόν έργα στρατηγικής διασυνδεσιμότητας μεταξύ Τουρκίας και Σαουδικής Αραβίας μέσω Συρίας, όπως ο λεγόμενος σιδηρόδρομος του Hijaz. Σε αυτό το πλαίσιο τα έργα που οραματίζονταν τα ΗΑΕ και το Ισραήλ, όπως π.χ. η δημιουργία ενός ενεργειακού και τηλεπικοινωνιακού παρακαμπτήριου του Σουέζ στον άξονα Eilat-Ashkelon, θα δυσκολευθούν πολύ να προχωρήσουν.

Ο άξονας της Μέκκας θα διευκολύνει την περαιτέρω διάχυση της κινεζικής γεωοικονομικής επιρροής προς την Ευρώπη. Και η διάχυση της κινεζικής επιρροής δεν θα είναι μόνο γεωοικονομική με δεδομένη την εξάρτηση των

πακιστανικών ενόπλων δυνάμεων από κινεζικό πολεμικό υλικό υψηλής τεχνολογικής αιχμής.

Η σημαντικότερη γεωπολιτική επίπτωση του άξονα της Μέκκας είναι ότι δημιουργεί έναν αντι-πόλο παράλληλης και αλληλοτροφοδοτούμενης χειραφέτησης των συμμετεχόντων κρατών, που στρέφεται κατά των ΗΠΑ και των κρατών που συμμετέχουν ή υποστηρίζουν τον άξονα των Συμφωνιών του Αβραάμ. Τα κράτη αυτά που βασίζονται κατά κύριο λόγο στο πεντάγωνο Ισραήλ - ΗΑΕ - Μπακρέιν - Αίγυπτος - Ιορδανία με τη δευτερευούσα συμμετοχή της Ινδίας και της Ελλάδας, δεν έχουν άλλη επιλογή από την περαιτέρω σύσφιγξη των μεταξύ τους σχέσεων σε όλα τα επίπεδα.

Ο κ. Θεόδωρος Τσακίρης είναι διευθυντής Διεθνών Σχέσεων ΑΔΜΗΕ και καθηγητής Γεωπολιτικής και Ενεργειακής Πολιτικής Πανεπιστημίου Λευκωσίας.

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Μία εβδομάδα μετά που «έδωσαν χέρια» οι ECM Partners με τους μετόχους του Ιδρύματος Ηλεκτρονικού Χρήματος payabl. για την απόκτηση του 50% της εταιρείας, ο πολυσέλιδος φάκελος έφτασε στην Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου (ΚΤΚ). Όπως πρώτα αποκάλυψε η «Κ» για το μεγάλο «deal» αλλαγής των μετόχων της payabl., οι τελευταίες πληροφορίες θέλουν τη Δευτέρα το πρωί να έφτασε η πρόταση απόκτησης των μετοχών κατά 50% της payabl. από την ECM Partners των Σάββα Λιασά και Ανδρέα Γεωργαλλά και του υπόλοιπου 50% από την CEO της payabl., κα Ugne Buraciene. Για μία τέτοια πράξη θα χρειαστεί η σύμφωνη γνώμη των εγχώριων εποπτών, δηλαδή της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου, αφού και είναι οι επόπτες της payabl., με τις σχετικές εγκρίσεις να αναμένονται σύμφωνα με τους πρώτους υπολογισμούς τον Οκτώβριο του 2026. Η Κεντρική φαίνεται να ήταν ενήμερη για τη διαδικασία που προαλειφόταν, καθότι οι συζητήσεις δεν έγιναν εν μία νυκτί με τα ενδιαφερόμενα μέρη, αλλά είχαν ξεκινήσει από τον περασμένο Νοέμβριο, αυτόν του 2025. Το deal απόκτησης των μετοχών της payabl. από τους παλαιούς μετόχους θα ξεπεράσει εύκολα τα 100 εκατομμύρια ευρώ, ενώ η κίνηση αυτή θα βάλει την ECM Partners στον «κόσμο» των Ιδρυμάτων Ηλεκτρονικού Χρήματος και Ιδρυμάτων Πληρωμών, πέραν

Η πρόταση αφορά απόκτηση των μετοχών κατά 50% της payabl. από την ECM Partners των Σάββα Λιασά και του υπόλοιπου 50% από την CEO της payabl., κα Ugne Buraciene.

από τους τομείς της Υγείας, του Real Estate, της φαρμακοβιομηχανίας και του Constructing που έχουν ισχυρή παρουσία εντός και εκτός Κύπρου. Να σημειωθεί πως, πέραν από μέτοχος, η κα Ugne Buraciene σύμφωνα με το deal θα παραμείνει στο πηδάλιο της payabl, ως έχει και σήμερα. Φυσικά το deal δεν αφορά μόνο την payabl. που έχει παρουσία στην Κύπρο και συγκεκριμένα στη Λεμεσό, αφορά όλο το «Brand» με παρουσία σε Γερμανία, Ηνωμένο Βασίλειο, Ολλανδία και Λιθουανία.

Συνεργασία με Visa

Η payabl. ανακοίνωσε την Τρίτη πως θα διευρύνει τη συνεργασία της με τη Visa, παρέχοντας σε επιχειρήσεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση και το Ηνωμένο Βασίλειο πρόσβαση σε εργαλεία διαχείρισης αμφοιβήσεων συναλλαγών (dispute management tools) σε πραγματικό χρόνο. Όπως γνωστοποίησε, στο πλαίσιο της συνεργασίας η payabl. θα προσφέρει τις υπηρεσίες Rapid Dispute Resolution (RDR) της Visa, επιτρέποντας στις επιχειρήσεις να επιλύουν αυτόματα πιθανές αμφοιβήσεις πριν αυτές

εξελιχθούν σε επίσημη διαδικασία, αποτρέποντας δαπανηρούς αντιλογισμούς συναλλαγών, γνωστούς ως «chargebacks». Η λύση συμβάλλει –όπως αναφέρει η σχετική ενημέρωση– στη βελτίωση της εμπειρίας των πελατών, καθώς δίνει στις επιχειρήσεις τη δυνατότητα να πραγματοποιούν ψηφιακά επιστροφές χρημάτων. Πρόσφατη έκθεση της payabl. για την απάτη διαπίστωσε ότι οι αντιλογισμοί συναλλαγών συγκαταλέγονται πλέον στις συχνότερες μορφές απάτης που αντιμετώπισαν οι επιχειρήσεις κατά τον τελευταίο χρόνο. Συ-

νολικά, το 31% των επιχειρήσεων με έδρα το Ηνωμένο Βασίλειο που συμμετείχαν στην έρευνα δήλωσε ότι είχε βρεθεί αντιμετώπι με καταχρηστικές αμφοιβήσεις συναλλαγών από πελάτες, γνωστές ως friendly fraud. Παράλληλα, το 71% θεωρεί ότι οι ισχύοντες κανόνες για τους αντιλογισμούς ευνοούν τους καταναλωτές και επιβαρύνουν οικονομικά τις επιχειρήσεις. Η εικόνα αυτή αποτυπώνεται και στις ευρύτερες τάσεις του κλάδου των πληρωμών, με την κατάχρηση από τον ίδιο τον πελάτη, γνωστή ως first-party misuse ή friendly

fraud, να παραμένει μία από τις σημαντικότερες και διαρκώς εξελισσόμενες απειλές. Σύμφωνα με την έκθεση Visa 2026 Global eCommerce Payments & Fraud Report, σχεδόν δύο στις τρεις επιχειρήσεις, ποσοστό 64%, κατέγραψαν αύξηση των περιστατικών first-party misuse κατά τον τελευταίο χρόνο, ενώ μία στις τέσσερις ανέφερε αύξηση 25% ή μεγαλύτερη.

28 Ιδρύματα Ηλεκτρ. Χρήματος

Σύμφωνα με την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, κατά το 2025 ο τομέας των Ιδρυμά-

Στους επόπτες ο φάκελος για το deal payabl. – ECM Partners

Τον Οκτώβριο αναμένονται οι εγκρίσεις της αλλαγής του μετοχικού καθεστώτος της fintech

Οι συζητήσεις για αλλαγές στην payabl. δεν έγιναν εν μία νυκτί, αφού είχαν ξεκινήσει από τον Νοέμβριο του 2025 με τους ενδιαφερόμενους.

Πληθωρισμός και γεωπολιτικά δοκιμάζουν την Κύπρο

Η οικονομία παραμένει σε τροχιά ανάπτυξης, με πλεόνασμα να εκτιμάται στα 900 εκατ. τέλος 2026

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Η κυπριακή οικονομία εξακολουθεί να αναπτύσσεται με ικανοποιητικό ρυθμό, παρά την αυξημένη γεωπολιτική αβεβαιότητα και την ενεργειακή κρίση που συνεχίζει με την άνοδο των διεθνών τιμών του πετρελαίου, σύμφωνα με τον υπουργό Οικονομικών, κ. Μάκη Κεραυνό. Στο πλαίσιο παρουσίασης της εξαμηνιαίας έκθεσης δημοσιονομικής πολιτικής του 2026 στο Υπουργικό Συμβούλιο, ο Υπουργός σημείωσε εν πολλοίς πως η κυπριακή οικονομία είναι ανθεκτική, και θα έχει ανάπτυξη παρά τις πληθωριστικές πιέσεις που θα καταγραφούν και θα κινηθούν γύρω στο 4%. Αν και το σημείωμα στο οποίο βασίστηκε ο Υπουργός δεν δημοσιεύτηκε, τα στοιχεία του βασίζονται στο Στρατηγικό Πλαίσιο Δημοσιονομικής Πολιτικής 2027-2029 και στην Ετήσια Έκθεση Προόδου του Μεσοπρόθεσμου Δημοσιονομικού - Διαρθρωτικού Σχεδίου της Κυπριακής Δημοκρατίας 2026, στοιχεία που σύμφωνα με τον κ. Κεραυνό θα επιτρεφθούν στην κυβέρνηση να συνεχίσει την κοινωνική της πολιτική, για να αντιμετωπιστούν οι πληθωριστικές πιέσεις και η ακρίβεια.

Ο υπουργός Οικονομικών τόνισε πως το δημοσιονομικό πλεόνασμα υπολογίζεται να είναι στα 900 εκατομμύρια ευρώ για το 2026, ενώ υπέδειξε ότι είναι καταλυτικό για τη μείωση του δημοσίου χρέους. Ανατρέχοντας στο Στρατηγικό Πλαίσιο Δημοσιονομικής Πολιτικής 2027-2029, καταγράφεται ότι η οικονομία το 2026 αναμένεται να παρουσιάσει επιβράδυνση λόγω του πολέμου στη Μέση Ανατολή, με τον ρυθμό ανάπτυξης να εκτιμάται στο 2,7% από 3,8% το 2025. Η σημαντική αύξηση στην τιμή του πετρελαίου και η γεωπολιτική αβεβαιότητα αναμένεται να έχουν άμεση αρνητική επίδραση στην κυπριακή οικονομία, κυρίως βραχυπρόθεσμα. Η εγχώρια ζήτηση, δηλαδή οι επενδύσεις και η ιδιωτική κατανάλωση, αναμένεται να αποτελέσουν την κύρια κινητήρια δύναμη ανάπτυξης. Σημειώνεται, όμως, ότι η πρόβλεψη αυτή περιβάλλεται από σημαντική αβεβαιότητα λόγω του πολύ ευμετάβλητου διεθνούς γεωπολιτικού και εμπορικού περιβάλλοντος.

Η Κυπριακή Δημοκρατία υπέβαλε στις 15 Οκτωβρίου 2024 το Μεσοπρόθεσμο Δημοσιονομικό Διαρθρωτικό Σχέδιο για την περίοδο 2025-2028.

Η οικονομία το 2026 αναμένεται να παρουσιάσει επιβράδυνση λόγω του πολέμου στη Μέση Ανατολή.

Για το 2026, ο πληθωρισμός (ΕΔΤΚ) στο Πλαίσιο 2027-2029, εν αντιθέσει με ό,τι είπε ο Υπουργός, αναμένεται να αυξηθεί σημαντικά στο 4,5% από 0,8% το 2025, κυρίως λόγω της σημαντικής αύξησης στις διεθνείς τιμές του πετρελαίου. Συνάμα, το ποσοστό ανεργίας το 2026 αναμένεται να σημειώσει μικρή αύξηση και να κυμανθεί γύρω στο 4,5% του εργατικού δυναμικού από 4,4% τον προηγούμενο χρόνο. Από πλευράς πραγματικής οικονομίας, σύμφωνα με το βασικό μακροοικονομικό σενάριο, το 2027 ο ρυθμός ανάπτυξης προβλέπεται να επιταχυνθεί και να κυμανθεί γύρω στο 2,9%, ενώ για τα έτη 2028-2029 υπολογίζεται να κυμανθεί στο 3,0% αντίστοιχα. Ο πληθωρισμός (ΕΔΤΚ) προβλέπεται να μειωθεί και να κυμανθεί στο 2,5%, 2,0% και 2,0% αντίστοιχα για τα έτη

2027-2029, καθώς το ποσοστό ανεργίας αναμένεται να παραμείνει γύρω στο 4,5% τα έτη 2026-2029.

Τα χαρτιά της Κύπρου

Όπως καταγράφεται στο Στρατηγικό Πλαίσιο Δημοσιονομικής Πολιτικής 2027-2029, η Κυπριακή Δημοκρατία υπέβαλε στις 15 Οκτωβρίου 2024 το Μεσοπρόθεσμο Δημοσιονομικό Διαρθρωτικό Σχέδιο για την περίοδο 2025-2028 (Σχέδιο). Το Σχέδιο καθορίζει τον ετήσιο ρυθμό αύξησης των καθαρών πρωτογενών δαπανών για την εν λόγω περίοδο και παρουσιάζει 52 επενδύσεις και μεταρρυθμίσεις. Το Σχέδιο έτυχε θετικής αξιολόγησης από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και υιοθετήθηκε από το Συμβούλιο Υπουργών Οικονομικών της Ε.Ε. (Ecofin) στις 21 Ιανουαρίου 2025. Οι ετήσιοι ρυθμοί αύξησης των καθαρών πρωτογενών δαπανών που εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο Ecofin ανέρχονται στο 6,0% για το 2025, 5,0% για το 2026, 5,4% για το 2027 και 4,3% για το 2028.

Στη βάση των σχετικών Κανονισμών που διέπουν το νέο πλαίσιο οικονομικής διακυβέρνησης της Ε.Ε., η Κυπριακή Δημοκρατία θα πρέπει να

υποβάλλει έως τις 30 Απριλίου κάθε έτους την ετήσια έκθεση προόδου, η οποία θα παρέχει πληροφόρηση σχετικά με την πρόοδο της υλοποίησης της πορείας των καθαρών δαπανών όπως καθορίστηκε από το Συμβούλιο Ecofin και της υλοποίησης των ευρύτερων μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που περιλήφθηκαν στο εθνικό μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό διαρθρωτικό σχέδιο και υλοποιούνται στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου. Σύμφωνα με τα στοιχεία που περιλήφθηκαν στην έκθεση, ο ετήσιος ρυθμός αύξησης των καθαρών πρωτογενών δαπανών για το 2025 αναμένεται να ανέλθει στο 9,4%, υπερβαίνοντας κατά 3,4 ποσοστιαίες μονάδες το 6,0% που καθορίστηκε για το 2025 στο Σχέδιο. Παράλληλα, σύμφωνα με την Έκθεση, απόκλιση από τον ετήσιο ρυθμό αύξησης των καθαρών πρωτογενών δαπανών αναμένεται και για το 2026, όπου ο ρυθμός αύξησης υπολογίζεται να ανέλθει στο 7,4%, υπερβαίνοντας κατά 2,4 ποσοστιαίες μονάδες το ποσοστό 5,0% που καθορίστηκε για το 2026 στο Σχέδιο.

Πλεόνασμα 900 εκατ.

Με βάση το μακροοικονομικό σενάριο του υπουργείου Οικονομικών για το 2026 το δημοσιονομικό ισοζύγιο αναμένεται να παραμείνει πλεονασματικό ύψους €900 εκατ., ενώ ως ποσοστό του ΑΕΠ εκτιμάται στο 2,3%, σε σύγκριση με πλεόνασμα €1.242 εκατ. (3,4% του ΑΕΠ) τον προηγούμενο χρόνο. Το πρωτογενές ισοζύγιο εκτιμάται επίσης πλεονασματικό ύψους €1.406 εκατ. (3,7 % του ΑΕΠ) το 2026 σε σύγκριση με πρωτογενές πλεόνασμα ύψους €1.658 εκατ. (4,6% του ΑΕΠ) το 2025. Με βάση το μακροοικονομικό σενάριο του υπουργείου Οικονομικών, το δημοσιονομικό ισοζύγιο το 2027 προβλέπεται ότι θα είναι πλεονασματικό ύψους €1.119 εκατ., ενώ ως ποσοστό του ΑΕΠ αναμένεται να ανέλθει στο 2,8%, αυξημένο κατά 0,5 πη του ΑΕΠ σε σύγκριση με την πρόβλεψη για το δημοσιονομικό αποτέλεσμα κατά το τρέχον έτος. Μεσοπρόθεσμα, το δημοσιονομικό ισοζύγιο αναμένεται να παραμείνει πλεονασματικό και να κυμανθεί στο 3,3% του ΑΕΠ κατά μέσο όρο κατά την περίοδο 2028-2029.

Σχετικά χαμηλά οι απάτες πληρωμών στην Κύπρο

Η απάτη στις πληρωμές στην Κύπρο εξακολουθούσε να κινείται σε σχετικά χαμηλά επίπεδα και μάλιστα τα ποσοστά απάτης παρέμειναν χαμηλότερα από τον μέσο όρο της Ευρώζωνς για τη περισσότερα μέσα πληρωμές. Ειδικότερα, κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2025, τόσο σε απόλυτους όσο και σε σχετικούς όρους τα επίπεδα ήταν χαμηλότερα από τα αντίστοιχα ευρωπαϊκά, ωστόσο, η συγκέντρωση της απάτης στις διαδικτυακές και διασυνοριακές συναλλαγές, καθώς και στις μεταφορές πιστώσεων υψηλής αξίας, καθιστά αναγκαία τη συνεχή ενίσχυση των μέτρων πρόληψης της απάτης και των μηχανισμών διαχείρισης των σχετικών κινδύνων.

Σύμφωνα με τη στατιστική έκθεση της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου (ΚΤΚ) για περιστατικά απάτης στις πληρωμές, οι διαδικτυακές πληρωμές με κάρτα παραμένουν το κυριότερο κανάλι μέσω του οποίου εκδηλώνονται περιστατικά απάτης με κάρτα, παρά το γεγονός ότι οι πληρωμές με κάρτα με φυσική παρουσία είναι το κυρίαρχο κανάλι χρήσης καρτών στην Κύπρο.

Στην Κύπρο, ο συνολικός όγκος των περιστατικών απάτης σημείωσε μικρή μείωση κατά 5%, διαμορφωμένος σε 14 χιλιάδες περιστατικά το δεύτερο εξάμηνο του 2025, σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 2024. Ωστόσο, η συνολική αξία των περιστατικών απάτης αυξήθηκε κατά 16% φθάνοντας σχεδόν τα €3,7 εκατομμύρια κατά την ίδια περίοδο. Η αύξηση της συνολικής αξίας των περιστατικών απάτης φαίνεται να συνάδει εν μέρει με τη γενικότερη αύξηση της αξίας των συναλλαγών στην Κύπρο, γεγονός που υποδεικνύει ότι μέρος της αύξησης της αξίας των περιστατικών απάτης ενδέχεται να αντανακλά τη διεύρυνση της δραστηριότητας πληρωμών στη χώρα.

Η έκθεση της ΚΤΚ δείχνει πως, κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2025, τα περιστατικά απάτης που αφορούσαν πληρωμές με κάρτα αντιστοικούσαν στο 93% του συνολικού όγκου των περιστατικών απάτης στην Κύπρο και ανήλθαν σε περίπου 13 χιλιάδες περιστατικά. Αντίθετα, ο όγκος των περιστατικών απάτης στα υπόλοιπα μέσα πληρωμής παρέμεινε σε σημαντικά

Διαδικτυακά με κάρτα το κυριότερο κανάλι μέσω του οποίου εκδηλώνονται περιστατικά.

χαμηλότερα επίπεδα, ανερχόμενος συνολικά σε περίπου χίλια περιστατικά. Η Κεντρική επισημαίνει ότι οι μεταφορές πιστώσεων και οι πληρωμές με κάρτα συγκεντρώνουν διαχρονικά το μεγαλύτερο μερίδιο της συνολικής αξίας των περιστατικών απάτης στην Κύπρο. Συγκεκριμένα, κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2025, η αξία των περιστατικών απάτης στις μεταφορές πιστώσεων ανήλθε στα €2,0 εκατομμύρια, αντιπροσωπεύοντας το 56% της συνολικής αξίας των περιστατικών απάτης, ενώ η αντίστοιχη αξία για τις πληρωμές με κάρτα διαμορφώθηκε σε €1,6 εκατομμύρια, αντιπροσωπεύοντας το 43%. Για τα υπόλοιπα μέσα πληρωμής, η αξία των περιστατικών απάτης παραμένει σε πολύ χαμηλότερα επίπεδα (ανερχόμενη συνολικά σε λιγότερο από €60 χιλιάδες).

Στην Κύπρο, η υψηλότερη μέση αξία συναλλαγής που αφορούσε περιστατικό απάτης μεταξύ όλων των μέσων πληρωμής κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2025 καταγράφηκε στις μεταφορές πιστώσεων και ανήλθε σε €6.300. Η αξία αυτή ήταν υψηλότερη από τη μέση αξία των μεταφορών πιστώσεων γενικά στην Κύπρο (€4.500) κατά την ίδια περίοδο, γεγονός που υποδηλώνει ότι οι συναλλαγές που συνδέονται με περιστατικά απάτης στις μεταφορές πιστώσεων είναι, κατά μέσο όρο, υψηλότερης αξίας.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΡΟΥΓΚΑΛΑΣ

των Ηλεκτρονικού Χρήματος (ΙΗΧ) και των Ιδρυμάτων Πληρωμών (ΙΠ) συνέχισε να αναπτύσσεται, αντανakλώντας την αυξανόμενη ζήτηση για ψηφιακές υπηρεσίες πληρωμών. Στο τέλος του έτους δραστηριοποιούνταν στην Κύπρο 28 ΙΗΧ και 12 ΙΠ αδειοδοτημένα από την ΚΤΚ. Όπως σχολιάζουν οι επόπτες, ο τομέας συνέχισε να συμβάλλει στη διαφοροποίηση των υπηρεσιών πληρωμών και στην ενίσχυση του ανταγωνισμού στην εγχώρια αγορά, υποστηρίζοντας παράλληλα την περαιτέρω ψηφιοποίηση της οικονομικής δραστηριότητας.

Οι εγχώριοι επόπτες στην ετήσια έκθεσή τους σημειώνουν πως, οι σημαντικότεροι κίνδυνοι που αντιμετωπίζει ο τομέας των ΙΗΧ και ΙΠ αφορούν κυρίως τον λειτουργικό και τεχνολογικό κίνδυνο, ο οποίος απορρέει από την υψηλή εξάρτηση από ψηφιακές υποδομές και συστήματα πληρωμών. Παράλληλα, σημειώνουν ότι, ιδιαίτερη σημασία παρουσιάζει ο κίνδυνος νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, λόγω του είδους και του ιδιαίτερα μεγάλου όγκου συναλλαγών που διεκπεραιώνουν τα ιδρύματα αυτά. Επιπλέον, ο τομέας αντιμετωπίζει αυξημένο κίνδυνο συμμόρφωσης με τις κανονιστικές απαιτήσεις, δεδομένης της ανάγκης συνεχούς προσαρμογής στο πολυσύνθετο και διαρκώς εξελισσόμενο κανονιστικό πλαίσιο, με έμφαση στη συμμόρφωση με τις πρόνοιες που διασφαλίζουν την προστασία των χρημάτων των πελατών.

Κατά το 2025 όπως καταγράφεται στην ετήσια έκθεση, με στόχο την υλοποίηση των στρατηγικών επιδιώξεων της ΚΤΚ για την ενίσχυση της εποπτείας του τομέα των ΙΗΧ και ΙΠ, υλοποιήθηκε ένα σύνολο στοχευμένων ενεργειών. Μεταξύ άλλων, ενισχύθηκε η ομάδα που είναι αρμόδια για την προληπτική εποπτεία των ΙΗΧ και ΙΠ, αναπτύχθηκαν συνεργασίες με άλλες ευρωπαϊκές εποπτικές αρχές του τομέα για την τακτική ανταλλαγή πληροφοριών, την άντληση τεχνονγνωσίας, την υιοθέτηση βέλτιστων πρακτικών και την αξιοποίηση σύγχρονων εποπτικών εργαλείων, καθώς και, όπου εφαρμόζεται, για τον συντονισμό κοινών εποπτικών στρατηγικών.

Τέλος, στο πλαίσιο της άσκησης προληπτικής εποπτείας, η ΚΤΚ διενήργησε επιτόπιους ελέγχους σε εποπτευόμενα ιδρύματα και προχώρησε στην ενεργοποίηση διορθωτικών μέτρων για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με το ισχύον ρυθμιστικό πλαίσιο. Επιπλέον, ξεκίνησε οριζόντιος θεματικός έλεγχος για τη συμμόρφωση των ΙΗΧ και ΙΠ με τις κανονιστικές απαιτήσεις που αφορούν τη διασφάλιση των χρημάτων των πελατών, καθώς και θεματικός έλεγχος σχετικά με την επάρκεια των εσωτερικών ελέγχων και των σχετικών εκθέσεων που υποβάλλονται στην ΚΤΚ. Παράλληλα, αξιολογήθηκε η συμμόρφωση των εποπτευόμενων ιδρυμάτων με τις απαιτήσεις που διέπουν τη συμμετοχή τους σε συστήματα πληρωμών και ενισχύθηκε το κανονιστικό πλαίσιο μέσω της έκδοσης νέων οδηγιών και εγκυκλίων.

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Η καθυστέρηση που θα υπάρξει στην αναζήτηση νέου εργολάβου που θα κληθεί να ολοκληρώσει τον δρόμο Πάφου-Πόλης Χρυσοχούς είναι το τελευταίο που θα πρέπει να απασχολεί τους κατοίκους της επαρχίας Πάφου, μιας και το έργο κινδυνεύει να μείνει στα χαρτιά και μισοτελειωμένο.

Τα χρονοδιαγράμματα που είχαν τεθεί επί υπουργίας Αλέξη Βαφεάδης δεν φαίνεται ότι θα τηρηθούν, αφού παραμένει άγνωστος ο χρόνος κατά τον οποίο τα Δημόσια Έργα θα μπουν σε φάση αξιολόγησης των δυο προσφορών που υποβλήθηκαν από τη CYFIELD CONSTRUCTION LTD και την ARACO CONSTRUCTION CY LTD & GEOSTROY AD (Joint Venture).

Πηγές από την πλευρά των εταιρειών που υπέβαλαν προσφορές, υποστηρίζουν πως δεν έχουν ενημερωθεί ούτε θα κληθούν από τα Δημόσια Έργα για διαπραγματεύσεις, διαδικασία που θα οδηγήσει στη νέα κατακύρωση του έργου. Επί του προκειμένου το μόνο που υπάρχει είναι αόριστες πληροφορίες που θέλουν την πρόσκληση να απευθύνεται τον επόμενο μήνα. Την ίδια ώρα, το σκηνικό που έχει στηθεί προκαλεί έντονες ανησυχίες και αντιδράσεις σε τοπικούς φορείς, οι οποίοι με τα δεδομένα που υπάρχουν, πιστεύουν πως το έργο θα εγκαταλειφθεί και το κομμάτι του έργου που έχει κατασκευαστεί θα

Εκτός χρονοδιαγραμμάτων οδεύει η διαδικασία επιλογής της εταιρείας που θα αναλάβει τη συνέχιση και ολοκλήρωση των κατασκευαστικών έργων του δρόμου Πάφου-Πόλης Χρυσοχούς. Μέχρι σήμερα παραμένει άγνωστος ο χρόνος διαπραγμάτευσης με την εταιρεία που υπέβαλε τη χαμηλότερη προσφορά.

υποστεί ζημιές από το πέρασμα του χρόνου. Μπροστά στην κατάσταση αυτή τοπικοί παράγοντες βάζουν στο τραπέζι την αναζήτηση και απόδοση ευθυνών οι οποίες, όπως λένε, δεν θα περιορίζονται μόνο σε υπεραστικό επίπεδο αλλά θα πρέπει να συμπεριλάβουν και το πολιτικό κομμάτι.

Πολιτική απόφαση

Ενδεικτικά της κατάστασης που δημιουργείται στις τοπικές κοινωνίες της επαρχίας Πάφου είναι η τοποθέτηση του αντιδημάρχου Δρούσιας Σωτήρη Κουμπάρη στην «Κ». Ο κ. Κουμπάρης καλεί την κυβέρνηση να πάρει την πολιτική απόφαση προκειμένου το έργο να ξεκολλήσει και να ολοκληρωθεί σε πρώτη φάση ένας δρόμος δυο λωρίδων έτσι που να εξυπηρετεί τις βασικές ανάγκες της επαρχίας. Ο αντιδήμαρχος

Δρούσιας εκτιμά πως ο σχεδιασμός των Δημοσίων Έργων για νέο ανάδοχο του έργου θα πέσει στο κενό, εγείροντας ζήτημα αναζήτησης και απόδοσης ευθυνών για την κατάσταση που έχει δημιουργηθεί. «Πρέπει να αποδοθούν ευθύνες, που ο φορολογούμενος πολίτης θα πληρώσει επιπλέον €50 εκατ. Εγώ βλέπω ότι δεν θα προχωρήσει το έργο, δεν θα κάνουν τίποτα». Ο κ. Κουμπάρης

εγείρει και ένα άλλο ζήτημα που αφορά τα Δημόσια Έργα τα οποία τρέχουν τη διαδικασία των νέων προσφορών. Όπως μας είπε, στην περιοχή του τα Δημόσια Έργα δεν κατάφεραν να σχεδιάσουν και να κατασκευάσουν ένα δρόμο 300 μέτρων στη Βιομηχανική Ζώνη, πως θα μπορούσαν να σχεδιάσουν και να εκτελέσουν ένα έργο τόσο σύνθετο όσο ένας δρόμος ταχείας κυ-

κλοφορίας, διερωτήθηκε. Κατά τον κ. Κουμπάρη η έρευνα θα πρέπει να διεξαχθεί παράλληλα με την επανέναρξη των κατασκευαστικών έργων.

Οι προσφορές

Στη νέα πρόσκληση των Δημοσίων Έργων ενδιαφέρον επιδείχθηκε από δυο εταιρείες, την CYFIELD CONSTRUCTION LTD, με ποσό προσφο-

ράς €124.850.000,00 (χωρίς Φ.Π.Α.) και την ARACO CONSTRUCTION CY LTD & GEOSTROY AD (Joint Venture), με ποσό προσφοράς €128.935.480,00 (χωρίς Φ.Π.Α.). Το άνοιγμα των προσφορών προκάλεσε αντιδράσεις αλλά και τεράστια ερωτηματικά για την οικονομική επιβάρυνση κοντά στα €50 εκατ. Εάν και εφόσον τα Δημόσια Έργα προχωρήσουν στο επόμενο βήμα που είναι η διαπραγμάτευση με την καλύτερη προσφορά, σε αυτή την περίπτωση θα πρέπει να καλεστεί η κυπριακή CYFIELD CONSTRUCTION LTD η προσφορά της οποίας είναι μικρότερη κατά €4 εκατ. από της ARACO CONSTRUCTION CY LTD & GEOSTROY AD (Joint Venture). Η τακτική που αναμένεται να ακολουθήσουν τα Δημόσια Έργα θα είναι να μειώσουν το τελικό κόστος της προσφοράς παίζοντας το χαρτί της ακύρωσης της διαδικασίας. Μια εξέλιξη που, όπως υποστηρίζουν τοπικοί παράγοντες, θα συνιστούσε αυτοκτονία για το έργο, με τις κατασκευαστικές εταιρείες να προειδοποιούν πως μια τέτοια απόφαση θα εκτόξευε περισσότερο το κόστος του έργου σε μια νέα επαναπροκήρυξη του έργου.

«Να ξεκινήσει το έργο»

Απαίτηση της επαρχίας Πάφου, όπως τη διατύπωσε στην «Κ» ο Σωτήρης Κουμπάρης, είναι να ξεκινήσει το έργο και πάλι προκειμένου να αποφευχθούν τα χειρότερα. Σύμφωνα με το ρεπορτάζ της «Κ» από τον κατασκευα-

Ο αντιδήμαρχος Δρούσιας εκτιμά πως ο σχεδιασμός των Δημοσίων Έργων για νέο ανάδοχο του έργου θα πέσει στο κενό, εγείροντας ζήτημα αναζήτησης και απόδοσης ευθυνών για την κατάσταση που έχει δημιουργηθεί.

στικό τομέα, ακόμα και αν τα Δημόσια Έργα πετύχουν να ρίξουν τη χαμηλότερη προσφορά κοντά στα €100 εκατ., πράγμα δύσκολο, αν συνυπολογιστούν τα ποσά που έχουν καταβληθεί στην INTRAKAT, οι αξιώσεις που έχει εγείρει η εταιρεία τις οποίες διεκδικεί δικαστικώς, δεν πρέπει να θεωρείται υπερβολή πως το συμβόλαιο της Α' Φάσης του έργου θα φθάσει τα €200 εκατ. Το υπουργείο Μεταφορών σε σχετική ανακοίνωσή του διαβεβαίωνε ότι οι όποιες αποφάσεις θα ληφθούν με γνώμονα το δημόσιο συμφέρον. Σε όλα αυτά θα πρέπει να συνυπολογισθούν και οι φθορές σε υποδομές που έχουν κατασκευαστεί και με την πάροδο του χρόνου θα πρέπει να συντηρηθούν (τούνελ και γεφυρές) προκειμένου να είναι σε κατάσταση να χρησιμοποιηθούν, όπως υπέδειξε ο αντιδήμαρχος Δρούσιας.

ΑΝΑΛΥΣΗ Του ΝΕΣΤΟΡΑ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

Προειδοποιούν για «Φαινόμενο της Κόμπρας» στις εκποιήσεις Κεντρική και Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα

Την περίοδο της βρετανικής κυριαρχίας στην Ινδία, η κυβέρνηση στο Νέο Δελχί βρέθηκε αντιμέτωπη με την επικίνδυνη αύξηση των δηλητηριωδών φιδιών. Σύμφωνα με αρχεία της εποχής (1872–1873), οι Βρετανοί εφάρμοσαν μαζικά προγράμματα και πρόσφεραν αμοιβή για την εξόντωση επικινδύνων άγριων ζώων και φιδιών για να περιορίσουν το πρόβλημα.

Οι φήμες και οι υποψίες των αποικιοκρατών γέννησαν μια ιστορία, που καταγράφηκε από τον Τύπο της εποχής. Η ιστορία, λοιπόν, λέει ότι οι ντόπιοι άρχισαν να εκτρέφουν κρυφά κόμπρες καθώς συνειδητοποιούσαν ότι μπορούσαν να βγάλουν εύκολα χρήμα. Όταν η κυβέρνηση τους πήρε χαμπάρι απέσυρε το μέτρο και σταμάτησε να τους πληρώνει για κάθε νεκρή κόμπρα που παρουσιαζαν. Τότε οι ντόπιοι ελευθέρωσαν τα φιδιά και το πρόβλημα στο Νέο Δελχί πολλαπλασιάστηκε.

Αυτή η ιστορία έμελλε χρόνια αργότερα, το 2001, να εμπνεύσει τον Γερμανό οικονομολόγο, Horst Siebert, στη συγγραφή του βιβλίου του «Der Kobra-Effekt». Έκτοτε ο όρος «Φαινόμενο της Κόμπρας», περιγράφει παραστατικά πως μια πολιτική με καλές προθέσεις

μπορεί, μέσω λανθασμένων κινήτρων, να επιδεινώσει δραματικά το πρόβλημα που προσπαθούσε να λύσει.

Αυτή την ιστορική ειρωνεία υποδεικνύουν ότι επαναλαμβάνεται σήμερα στην Κύπρο, η Κεντρική Τράπεζα και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα με το νομοθετικό πλαίσιο των εκποιήσεων.

Τον Απρίλιο του 2026, η Βουλή των Αντιπροσώπων είχε προχωρήσει σε σημαντικές αλλαγές στον νόμο που αφορά τις εκποιήσεις ενυπόθηκων ακινήτων. Οι νομοθέτες ψήφισαν τις αλλαγές αυτές με σκοπό, όπως δήλωσαν, να προσφέρουν μεγαλύτερη προστασία στους δανειολήπτες που δυσκολεύονται να αποπληρώσουν τα χρέη τους.

Ωστόσο, η Κεντρική Τράπεζα, μέσα από την Έκθεση Χρηματοοικονομικής Σταθερότητας για το 2025, καθώς και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, η οποία εξέδωσε σχετική Γνώμη, βλέπουν τα πράγματα πολύ διαφορετικά. Οι δύο Αρχές προειδοποιούν ότι οι συγκεκριμένες νομοθετικές τροποποιήσεις ενέχουν σοβαρούς κινδύνους, για τις τράπεζες, τους απλούς πολίτες και την οικονομία γενικότερα, καθώς οι αλλαγές που υιοθετήθηκαν επαναφέρουν

το νομοθετικό πλαίσιο στη μορφή που είχε πριν από το 2018.

Το μεγαλύτερο πρόβλημα, που αναφέρουν, είναι η πιθανότητα να προκύψουν μεγάλες καθυστερήσεις, καθώς ανοίγει ο δρόμος για ατέρμονες δικαστικές διαδικασίες που θα επιμηκύνουν υπερβολικά την περίοδο ρευστοποίησης ενός ενυπόθηκου ακινήτου.

Στην Έκθεσή της η Κεντρική Τράπεζα επισημαίνει την ανθεκτικότητα του τραπεζικού συστήματος, παραθέτοντας την υποχώρηση των μη εξυπηρετούμενων δανείων στο ιστορικό χαμηλό 1,6% και τα ισχυρά κεφαλαιακά αποθέματα, με τον δείκτη CET1 να φτάνει το 25,8%.

Παρά ταύτα, οι αλλαγές στις εκποιήσεις εισάγουν μια αχρείαστη εγχώρια ευπάθεια σε μια δύσκολη συγκυρία. Η γεωπολιτική αναταραχή, συνεπεία των συνεχιζόμενων συγκρούσεων στη Μέση Ανατολή και στην Ουκρανία, τροποδοτεί εξωτερικούς κινδύνους και συντηρεί αυξημένο βαθμό αβεβαιότητας.

Όταν ένα ακίνητο μένει εγκλωβισμένο σε νομικές διαδικασίες για χρόνο, η αξία του μπορεί να επηρεαστεί αρνητικά. Έτσι, όταν τελικά η τράπεζα καταφέρει να το πουλήσει μετά

από χρόνια, πιθανότατα, η ανακτήσιμη αξία του θα είναι χαμηλότερη. Σε αυτή την περίπτωση η ζημία της τράπεζας θα μεγαλώσει.

Στην Κύπρο, ένα πάρα πολύ μεγάλο ποσοστό των δανείων στηρίζεται σε εξασφαλίσεις ακινήτων περιουσίας. Σύμφωνα με στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας, μέχρι το 2025, σχεδόν 6 στα 10 δάνεια στο κυπριακό τραπεζικό σύστημα στηρίζονται σε εξασφαλίσεις ακινήτων περιουσίας. Συγκεκριμένα, το 58,7% του συνόλου των χορηγήσεων εξασφαλιζόταν με ακίνητα. Αναλύοντας περαιτέρω αυτά τα δεδομένα, βλέπουμε ότι το 32% αφορούσε οικιακά ακίνητα και το 26,7% εμπορικά ακίνητα.

Αν λοιπόν τα ακίνητα αυτά χάσουν την αξία τους λόγω καθυστερήσεων, οι τράπεζες θα αναγκαστούν να βάλουν στην άκρη περισσότερα χρήματα για να καλύψουν τυχόν μελλοντικές ζημιές, αυξάνοντας τις προβλέψεις τους.

Σε ακραίες περιπτώσεις, οι τράπεζες μπορεί να χρειαστούν ακόμη και νέα κεφάλαια για να παραμείνουν σταθερές, όπως είχε γίνει στην Κύπρο με την πρώην Συνεργατική Κυπριακή Τράπεζα, η οποία κατέβασε τα ρολά

της ιστορίας μη μπορώντας να βρει τα κεφάλαια που απαιτούνταν από την εποπτική Αρχή.

Δεδομένου ότι το τραπεζικό σύστημα είναι καλά θωρακισμένο, το ερώτημα που εγείρεται είναι πώς όλα αυτά επηρεάζουν τον απλό πολίτη που θέλει να αγοράσει ένα σπίτι ή να πάρει δάνειο για την επιχείρησή του.

Σε αυτό το κρίσιμο ερώτημα τόσο η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, όσο και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα τονίζουν ότι, ενώ ο νόμος ψηφίστηκε για να βοηθήσει τους δανειολήπτες, ενδέχεται εν τέλει να φέρει τα ακριβώς αντίθετα αποτελέσματα. Όπως εξηγούν, ενδέχεται οι τράπεζες να αντιδράσουν στον κίνδυνο με δυο τρόπους.

- Αυστηρότεροι όροι για παραχώρηση δανείων: Τα κριτήρια δανειοδότησης μπορεί να γίνουν πιο αυστηρά, κάνοντας πολύ δύσκολο για τον μέσο πολίτη να εξασφαλίσει χρηματοδότηση.

- Ακριβότερα δάνεια: Για να αντισταθμίσουν τον αυξημένο κίνδυνο ζημιών, ενδέχεται να αυξήσουν τα επιτόκια των ενυπόθηκων δανείων.

Τυχόν ενεργοποίηση αυτών των

αντανακλαστικών αναπόδραστα θα έχει αντίκτυπο σε συνεπείς και δυναμικούς δανειολήπτες.

Η Έκθεση της Κεντρικής Τράπεζας επισημαίνει έναν ακόμη, πιο βαθύ, κίνδυνο, που είναι η διάβρωση της οικονομικής πειθαρχίας. Όταν το νομοθετικό πλαίσιο επιτρέπει τις τελεειώτες καθυστερήσεις, τότε υπονομεύεται η κουλτούρα πληρωμών.

Πίσω από αυτόν τον όρο βρίσκεται ο φόβος ότι κάποιοι ενδέχεται να εκμεταλλευτούν τις καθυστερήσεις στα δικαστήρια και θα σταματήσουν να πληρώνουν τα χρέη τους, ακόμη και αν έχουν την οικονομική δυνατότητα να πληρώσουν. Μια τέτοια εξέλιξη, σύμφωνα με Κεντρική και Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, θα μπορούσε να απειλήσει ευθέως τη συνολική χρηματοοικονομική σταθερότητα της χώρας, προκαλώντας παράλληλα πλήγμα και στα δημόσια οικονομικά.

Ακριβώς όπως συνέβη στην Ινδία, όπου μια διαστική παρέμβαση, με καλές προθέσεις, γέμισε τελικά τους δρόμους με κόμπρες.

Ο Νέστορας Βασιλείου είναι ανώτερος σύμβουλος Επικοινωνίας The Medium.

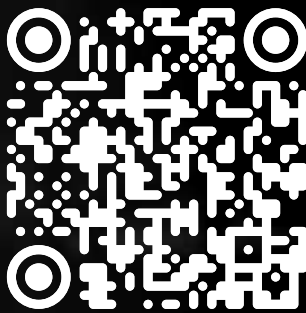

Ο αντιδήμαρχος Δρούσιας Σωτήρης Κουμπάρης ζητά τη διεξαγωγή έρευνας για την κατάσταση στην οποία έχει περιέλθει το οδικό έργο, με την απόδοση ευθυνών σε πολιτικό και υπηρειακό επίπεδο.

HUMANPOWER YOUR BUSINESS

- Recruitment Solutions
- Professional Resourcing & Project Based Solutions
- HR Services
- Payroll & HR Outsourcing Services
- Salary Benchmarking
- Outplacement – Career Transition Services

manpower.com.cy

Εκπτώσεις και σχολικά κίνησαν την αγορά

Μπούμ στην κατανάλωση τον Ιούλιο και τον Αύγουστο με θετικό πρόσημο σε όλο το φάσμα του λιανεμπορίου

Της **ΑΔΡΙΤΑΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΥ**

Οι καταναλωτές άνοιξαν για τα καλά το πορτοφόλι τους τον Ιούλιο και τον Αύγουστο, αξιοποιώντας τόσο την περίοδο των εκπτώσεων όσο και την προετοιμασία για τη νέα σχολική χρονιά. Το κλίμα στο λιανικό εμπόριο κινείται με θετικό πρόσημο, με τους επιχειρηματίες να υπολογίζουν άνοδο στους τζίρους τους μέχρι το τέλος του μήνα. Το καλοκαίρι, που αποτελεί περίοδο εκπτώσεων, φαίνεται ότι έσπρωξε τους καταναλωτές για ψώνια σε όλο το φάσμα του λιανεμπορίου, ανεβάζοντας τόσο την επισκεψιμότητα όσο και τη ρευστότητα στην αγορά. Την ίδια ώρα, το τέλος Αυγούστου και οι πρώτες ημέρες του Σεπτεμβρίου αποτελούν διαχρονικά περίοδο αυξημένης ζήτησης για σχολικά είδη, με τις προσφορές να δίνουν επιπλέον ώθηση στην κατανάλωση. Την τιμητική τους είχαν για ακόμη μία φορά τα εμπορικά κέντρα, τα οποία προσελκύουν τους καταναλωτές όχι μόνο με την ποικιλία προϊόντων, αλλά και με την εύκολη πρόσβαση και τους χώρους στάθμευσης, καθώς και τη δυνατότητα συνδυασμού των αγορών με άλλες δραστηριότητες.

Ναι στην κατανάλωση

Το κλίμα στο λιανικό εμπόριο παραμένει ιδιαίτερα θετικό, με την αγορά να κινείται σε πολύ καλά επίπεδα κατά τους μήνες Ιούλιο και Αύγουστο. Όπως ανέφερε στην «Κ» ο γενικός γραμματέας του ΠΙΑΣΥΔΕ, Μάριος Αντωνίου, ο Αύγουστος αποτελεί τον δεύτερο πιο εμπορικό μήνα του έτους, μετά τον Δεκέμβριο, με την αυξημένη κίνηση να αποδίδεται σε μεγάλο βαθμό στην τουριστική περίοδο, αλλά και στη σχολική περίοδο, η οποία παραδοσιακά ενισχύει σημαντικά την κατανάλωση.

Η εικόνα είναι θετική σε όλους σχεδόν τους υποτομείς του λιανικού εμπορίου, προσθέτει ο κ. Αντωνίου σημειώνοντας ότι τα τρόφιμα, τα είδη για το σπίτι και DIY, καθώς και τα ηλεκτρονικά καταγράφουν αυξημένη κινητικότητα, ενώ θετικά είναι και τα μέχρι στιγμής στοιχεία για τον κύκλο εργασιών.

Αυτό, όπως εξηγεί ο κ. Αντωνίου, που έχει ιδιαίτερη σημασία είναι η αύξηση τόσο στον όγκο όσο και στην αξία του κύκλου εργασιών. Η αύξηση του όγκου θεωρείται σημαντική ένδειξη ότι διευρύνεται πραγματικά η αγορά και ότι η κατανάλωτική κίνηση παραμένει σε υψηλά επίπεδα, επισημαίνει.

Οι καταναλωτές έχουν στη διάθεσή τους επιλογές για διαφορετικά εισοδήματα και προϋπολογισμούς, από πιο οικονομικά προϊόντα μέχρι ακριβότερες επιλογές. Παράλληλα, μετά τις έντονες πληθωριστικές πιέσεις των προηγούμενων ετών, εμφανίζονται πλέον πιο προσεκτικοί στις αγορές τους, συγκρίνοντας τιμές, αναζητώντας προσφορές και επιλέγοντας προϊόντα που ανταποκρίνονται στις οικονομικές τους δυνατότητες.

Αναφορικά με τις αγορές των σχολικών ειδών, ο κ. Αντωνίου επισήμανε ότι αναμένεται να κορυφωθούν μέχρι τις πρώτες

Ιδιαίτερα αυξημένη κίνηση καταγράφεται στα εμπορικά κέντρα, γεγονός που δείχνει ότι οι καταναλωτικές συνήθειες έχουν αλλάξει.

Τα τρόφιμα, τα είδη για το σπίτι και DIY, καθώς και τα ηλεκτρονικά καταγράφουν αυξημένη κινητικότητα, ενώ θετικά είναι και τα μέχρι στιγμής στοιχεία για τον κύκλο εργασιών.

δύο εβδομάδες του Σεπτεμβρίου, πριν από την έναρξη της σχολικής χρονιάς. Η αγορά προσφέρει επιλογές για κάθε οικονομική δυνατότητα, με τις τιμές στις σχολικές τσάντες, για παράδειγμα, να ξεκινούν περίπου από €20 και να φτάνουν έως και τα €150. Εξάλλου, όπως ανέφερε, η καταβολή των μισθών στο τέλος της εβδομάδας αναμένεται να δώσει επιπλέον ώθηση στην καταναλωτική κίνηση.

Ψήφος στα εμπορικά κέντρα

Οι καλοκαιρινές εκπτώσεις έδωσαν ώθηση τόσο στους εμπορικούς δρόμους όσο και στα εμπορικά κέντρα. Ωστόσο, η κίνηση στα εμπορικά κέντρα παραμένει αυξημένη, με τους καταναλωτές να δει-

χνουν την προτίμησή τους σε αυτό το είδος αγορών, καθώς τους προσφέρει, πέρα από τις αγορές, και μια ολοκληρωμένη εμπειρία με επιπλέον επιλογές ψυχαγωγίας και εστίασης. Σύμφωνα με τον κ. Αντωνίου, η εύκολη πρόσβαση, η ύπαρξη επαρκών και κατάλληλων χώρων στάθμευσης, αλλά και η δημιουργία οργανωμένων εκδηλώσεων καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου μπορούν να συμβάλουν στην προσέλκυση περισσότερων καταναλωτών στα κέντρα των πόλεων.

Όπως επισημαίνει, δεν αρκεί η διοργάνωση εκδηλώσεων μόνο κατά την περίοδο των Χριστουγέννων. Χρειάζεται μια πιο ολοκληρωμένη και διαρκής στρατηγική, ώστε τα κέντρα των πόλεων να παραμένουν ζωντανά και ελκυστικά καθ' όλη τη διάρκεια του έτους.

Τα στοιχεία

Ο Δείκτης Αξίας Κύκλου Εργασιών Λιανικού Εμπορίου αυξήθηκε τον Ιούνιο 2026 κατά 8,3% σε σύγκριση με τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου έτους, σύμφωνα με στοιχεία που ανακοίνωσε η Στατιστική Υπηρεσία.

Κατά τον ίδιο μήνα ο Δείκτης Όγκου Κύκλου Εργασιών Λιανικού Εμπορίου αυξήθηκε κατά 5,5% σε σύγκριση με τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου έτους.

Όσον αφορά τον δείκτη αξίας, η μεγαλύτερη επίσημη αύξηση τον Ιούνιο που ανήλθε στο 19,4% καταγράφηκε στο λιανικό εμπόριο εκτός καταστημάτων και ακολούθησαν τα καύσιμα κίνησης με 18,8% και η κατηγορία άλλου οικιακού εξοπλισμού (οικοδομικά υλικά, χαλιά, έπιπλα, ηλεκτρικές συσκευές, φωτιστικά) με αύξηση 12,6%.

Στον δείκτη όγκου, τη μεγαλύτερη επίσημη αύξηση τον Ιούνιο που ανήλθε στο 20,5%, κατέγραψε επίσης το λιανικό εμπόριο εκτός καταστημάτων. Αύξηση 20,1% σημειώθηκε και στον εξοπλισμό πληροφοριακών και επικοινωνιακών συστημάτων και 17,1% στα ενδύματα και υποδήματα.

Μείωση σημειώθηκε στα καύσιμα κίνησης (-3,5%), στα λουλούδια, φυτά, ρολόγια, κοσμήματα, οπτικά είδη και μεταχειρισμένα είδη (-1,4%), στα τρόφιμα, ποτά και καπνό σε ειδικευμένα καταστήματα (-0,5%). Το εξάμηνο του 2026, ο δείκτης αξίας αυξήθηκε κατά 7,3% και ο δείκτης όγκου κατά 5,8%.

agenda.cy

OCTOBER 14

AI
WARS

digital
agenda
CYPRUS SUMMIT

Challenging the balance of power
LIFE WORK COUNTRY REGION

DON'T MISS OUT,
EARLY BIRD TICKETS ARE
AVAILABLE NOW!

NICOSIA MUNICIPAL THEATRE

POWERED BY

Bank of Cyprus

ORGANISERS

KATHIMERINI

V+O CYPRUS
SECNewgate

Φορολόγηση υπερκερδών των πετρελαϊκών ζητούν 6 χώρες

Η ενεργειακή αναταραχή εντείνει τη δυσaréσκεια για το κόστος ζωής

Κοινό ευρωπαϊκό πλαίσιο για τη φορολόγηση των υπερκερδών των πετρελαϊκών εταιρειών ζητούν έξι χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς ο πόλεμος στο Ιράν και ο αποκλεισμός των Στενών του Ορμούζ έχουν προκαλέσει ένα από τα μεγαλύτερα σοκ προσφοράς των τελευταίων δεκαετιών. Σύμφωνα με επιστολή που περιήλθε σε γνώση του Reuters, οι υπουργοί Οικονομικών της Γερμανίας, της Ισπανίας, της Πορτογαλίας, της Ιταλίας, της Πολωνίας και της Αυστρίας ζητούν από την Ιρλανδία, η οποία ασκεί την εκ περιτροπής προεδρία της Ε.Ε., να εντάξει το ζήτημα στην ημερήσια διάταξη της επόμενης συνόδου των Ευρωπαϊκών υπουργών Οικονομικών. Η συνεδρίαση έχει προγραμματιστεί να πραγματοποιηθεί στο Δουβλίνο στις 18 και 19 Σεπτεμβρίου.

Οι έξι υπουργοί επισμαίνονται ότι η ενεργειακή αναταραχή συμπίπτει με την εντεινόμενη δυσaréσκεια για το κόστος ζωής, ενώ υποστηρίζουν ότι τα μέτρα που έχουν ληφθεί έως σήμερα δεν έχουν κατορθώσει να σταθεροποιήσουν σε μόνιμη βάση τις τιμές για τις επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά. Όπως αναφέρουν, απαιτείται μια κοινή ευρωπαϊκή προσέγγιση, ώστε οι εταιρείες που αποκομίζουν έκτακτα κέρδη από την κρίση να συμβάλουν στην ελάφρυνση του κόστους για το ευρύτερο κοινό.

Οι τιμές του πετρελαίου έχουν αυξηθεί περίπου κατά 25% σε σύγκριση με τα επίπεδα πριν από την έναρξη του αμερικανοϊσραηλινού πολέμου κατά του Ιράν, στις 28 Φεβρουαρίου. Ακόμη μεγαλύτερες είναι οι ανατιμήσεις στα προϊόντα διύλισης, με τις ευρωπαϊκές τιμές του ντιζέλ να ενισχύονται περισσότερο από 70%, ενώ η βενζίνη έχει ακριβύνει περίπου κατά 20%.

Οι έξι χώρες προτείνουν τη δημιουργία ενός πανευρωπαϊκού πλαισίου

φορολόγησης των υπερκερδών, το οποίο θα λαμβάνει υπόψη την εμπειρία από τα αντίστοιχα μέτρα που εφαρμόστηκαν κατά την ενεργειακή κρίση του 2022. Αυτή τη φορά, ωστόσο, ζητούν να εξεταστεί ειδικότερα ο τρόπος με τον οποίο θα μπορούσαν να ενταχθούν στον μηχανισμό και τα κέρδη που καταγράφουν οι πολυεθνικές πετρελαϊκές εταιρείες εκτός της χώρας όπου φορολογούνται, ώστε η παρέμβαση να είναι περισσότερο στοχευμένη.

Παράλληλα, οι υπουργοί ζητούν να δημοσιοποιηθούν το συντομότερο

Γερμανία, Ισπανία, Πορτογαλία, Ιταλία, Πολωνία και Αυστρία ζητούν από την Κομισιόν τη λήψη μέτρων.

δυνατόν τα αποτελέσματα της ευρωπαϊκής έρευνας για τα περιθώρια κέρδους των διυλιστηρίων. Στόχος είναι να διαπιστωθεί εάν οι εταιρείες διύλισης εκμεταλλεύονται την απότομη άνοδο των ενεργειακών τιμών για να διευρύνουν υπέρμετρα τα περιθώριά τους. Η πρωτοβουλία των έξι χωρών ανοίγει τη συζήτηση σε ευρωπαϊκό επίπεδο, χωρίς να σημαίνει ακόμη ότι έχει διαμορφωθεί κοινή θέση μεταξύ των «27». Το πρώτο κρίσιμο βήμα θα είναι η ένταξη του θέματος στην ατζέντα της συνόδου του Σεπτεμβρίου.

Αέριο στα 100 ευρώ/MWh

Πάνω από τα 100 ευρώ ανά μεγαβάτωση ενδέχεται να χρειαστεί να ανέβει η τιμή του ευρωπαϊκού φυσικού αερίου τον Δεκέμβριο, εάν οι εξαγωγές ενέργειας από τη Μέση Ανατολή αποκατασταθούν με αργούς ρυθμούς και οι πιέσεις στην παγκόσμια αγορά

LNG παραταθούν έως το 2027. Σύμφωνα με ανάλυση της Goldman Sachs που επικαλείται το Bloomberg, ακόμη και το πρόσφατο ράλι στο ολλανδικό TTF, το βασικό σημείο αναφοράς για την ευρωπαϊκή αγορά φυσικού αερίου, δεν αρκεί για να εξασφαλίσει τις ποσότητες που χρειάζεται η Ευρώπη ώστε να γεμίσει τις αποθήκες της και να περάσει τον χειμώνα.

Τα συμβόλαια του TTF ξεπέρασαν την προηγούμενη εβδομάδα τα 65 ευρώ ανά μεγαβάτωση, φτάνοντας στο υψηλότερο επίπεδο των τελευταίων πέντε μηνών. Ωστόσο, οι αναλύτριες της Goldman Sachs, Σαμάνθα Νταρτ και Λόρα Σιρ, εκτιμούν ότι οι σημερινές τιμές δεν είναι αρκετά υψηλές ώστε να στρέψουν προς την Ευρώπη σημαντικό αριθμό φορτίων LNG που διαφορετικά θα κατευθύνονταν στην Ασία.

Στο σενάριο κατά το οποίο οι ενεργειακές εξαγωγές από τη Μέση Ανατολή θα επιστρέφουν σταδιακά σε κανονικά επίπεδα μόνο κατά τη διάρκεια του 2027, η τιμή του TTF θα παράδοση τον Δεκέμβριο του 2026 θα πρέπει πιθανότατα να ξεπεράσει τα 100 ευρώ ανά μεγαβάτωση, σύμφωνα με την Goldman Sachs. Το επίπεδο αυτό είναι περίπου 110% υψηλότερο από το βασικό σενάριο της τράπεζας, το οποίο τοποθετεί την τιμή στα 50 ευρώ ανά μεγαβάτωση. Η εκτίμηση δεν αποτελεί τη βασική πρόβλεψη της Goldman Sachs, αλλά αποτυπώνει το ύψος στο οποίο μπορεί να χρειαστεί να φτάσουν οι ευρωπαϊκές τιμές εάν συνεχιστούν οι διαταραχές στις προμήθειες. Η άνοδος θα λειτουργούσε ως κίνητρο για τους προμηθευτές LNG να εκτρέψουν περισσότερα φορτία από τις ασιατικές αγορές προς την Ευρώπη.

Η αναπλήρωση των ευρωπαϊκών αποθεμάτων, η οποία πραγματοποιείται συνήθως κατά τους θερινούς

Από την έναρξη του πολέμου στο Ιράν, στα τέλη Φεβρουαρίου, στην Ευρώπη καταγράφονται μεγάλες αυξήσεις στα προϊόντα διύλισης, με τις τιμές του ντιζέλ να ενισχύονται περισσότερο από 70%, ενώ η βενζίνη έχει ακριβύνει περίπου κατά 20%.

μήνες, έχει καθυστερήσει φέτος. Με βάση τους σημερινούς ρυθμούς, οι αποθήκες φυσικού αερίου στη βορειοδυτική Ευρώπη αναμένεται να κλείσουν τον Αύγουστο με πληρότητα μόλις 51%. Το ποσοστό αυτό είναι κατά 3,4 ποσοστιαίες μονάδες χαμηλότερο από το βασικό σενάριο της Goldman Sachs και περιορίζει το περιθώριο ασφαλείας ενόψει των μηνών κατά τους οποίους αυξάνεται η ζήτηση για θέρμανση και ηλεκτροπαραγωγή.

Η πίεση εντείνεται από τον πόλεμο μεταξύ ΗΠΑ και Ιράν, ο οποίος έχει περιορίσει σε ελάχιστα επίπεδα τις ενεργειακές μεταφορές μέσω των

Στενών του Ορμούζ. Πρόκειται για μία από τις σημαντικότερες διόδους πετρελαίου και LNG παγκοσμίως, με αποτέλεσμα κάθε παρατεταμένη διαταραχή να επιβαρύνει άμεσα τη διαθεσιμότητα φορτίων και τον ανταγωνισμό μεταξύ Ευρώπης και Ασίας. Μία πιθανή διέξοδος για την Ευρώπη θα μπορούσε να έρθει από τις καιρικές συνθήκες. Η βασική πρόβλεψη της Goldman Sachs στηρίζεται στην παραδοχή ενός χειμώνα με θερμοκρασίες κοντά στον ιστορικό μέσο όρο. Ωστόσο, πρόσφατη έκθεση της Rystad Energy αναφέρει ότι ένα ιδιαίτερα ισχυρό φαινόμενο El Niño θα μπορούσε να ανεβάσει τη μέση θερμο-

κρασία του χειμώνα κατά τουλάχιστον 2 βαθμούς Κελσίου. Σε μια τέτοια περίπτωση, η χαμηλότερη κατανάλωση για θέρμανση θα περιορίζε τη ζήτηση φυσικού αερίου και θα μπορούσε να αντισταθμίσει μέρος του ελλείμματος στις αποθήκες.

Χωρίς τη βοήθεια ενός θερμότερου χειμώνα ή την ταχύτερη αποκατάσταση των ενεργειακών ροών από τη Μέση Ανατολή, η Ευρώπη πιθανότατα θα πληρώσει πολύ ακριβότερα για να εξασφαλίσει τις ποσότητες LNG που χρειάζεται. Αυτό θα επανέφερε τις πιέσεις στο κόστος ηλεκτροπαραγωγής και συνολικά στην ευρωπαϊκή ενεργειακή αγορά.

Δημήτρης Κ. Μέλισσας & Χρίστης Θ. Λοττίδης

ΘΕΜΕΛΙΩΔΗ ΖΗΤΗΜΑΤΑ
ΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Δημήτρης Κ. Μέλισσας - Χρίστης Θ. Λοττίδης

Θεμελιώδη ζητήματα του Κυπριακού Δικαίου

Δημήτρης Κ. Μέλισσας - Χρίστης Θ. Λοττίδης

Θεμελιώδη ζητήματα του Κυπριακού Δικαίου

Δημήτρης Κ. Μέλισσας - Χρίστης Θ. Λοττίδης

Θεμελιώδη ζητήματα του Κυπριακού Δικαίου

Δημήτρης Κ. Μέλισσας - Χρίστης Θ. Λοττίδης

Θεμελιώδη ζητήματα του Κυπριακού Δικαίου

“

Η Δημοκρατία προϋποθέτει διαφάνεια, προϋποθέτει την τήρηση των κανόνων, που η ίδια έχει θεσπίσει, άσχετα με το τι θέλει να ακούσει ο κάθε πολίτης

”

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΑΚΚΟΥΛΑ

ΑΘΗΝΑ - ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Αθήνα

• Ιπποκράτους 23 | Τ.Κ. 10679

• Κ. Λουκάρεως 29 και Μομφεράτου 154 | Τ.Κ. 11475

Θεσσαλονίκη

• Φράγκων 1 | Τ.Κ. 54626

• Εθ. Αμύντας 42 | Τ.Κ. 54621

Λευκωσία

• Νικοψάου Σαριπόπου 2 Γωνία & Λεωφ. Λυκαβητού, 2401 Έγκωμη

€22

www.sakkoulas.gr

Μείωση αποθεμάτων

Τα παγκόσμια αποθέματα πετρελαίου μειώνονταν με ρυθμό 3,5 εκατ. βαρελιών την ημέρα μεταξύ Μαρτίου και Ιουλίου, που ισοδυναμεί με περισσότερο από 3% της παγκόσμιας ζήτησης πετρελαίου, και αναμένεται να συνεχίσουν να μειώνονται μέχρι το τέλος του έτους.

70%

και περισσότερο έχουν αυξηθεί οι τιμές του ντιζελ στην Ευρώπη.

Οι εκτιμήσεις αναλυτών

Πολλοί αναλυτές και οικονομολόγοι της Wall Street εξακολουθούν να εκτιμούν ότι η απότομη αύξηση των τιμών ενέργειας θα είναι ένα βραχυπρόθεσμο φαινόμενο. Αλλά αν η κρίση των διυλισμένων προϊόντων είναι τόσο σοβαρή όσο υποδηλώνουν τα τρέχοντα δεδομένα, η υπόθεση αυτή μπορεί να είναι υπερβολικά αισιόδοξη.

60%

έχουν ενισχυθεί, λόγω του πολέμου στο Ιράν, οι τιμές της βενζίνης στις ΗΠΑ.

Προειδοποίηση Τραμπ

Οι ΗΠΑ δεν έχουν μείνει αλώβητες από την αύξηση των τιμών της ενέργειας, με τις εκτιμήσεις να βλέπουν περαιτέρω άνοδο. Ο Ντόναλντ Τραμπ φαίνεται να το έχει αποδεχθεί αυτό, προειδοποιώντας τους Αμερικανούς την περασμένη εβδομάδα να προετοιμαστούν για υψηλότερες τιμές ενέργειας.

Η ενεργειακή κρίση ίσως μόλις ξεκίνησε

Τι σηματοδοτεί η απόκλιση μεταξύ των τιμών αργού πετρελαίου και καυσίμων, εξαιτίας του πολέμου

Του **PON ΜΠΟΥΣΟ / REUTERS**

Ο πόλεμος στο Ιράν έχει ωθήσει την παγκόσμια βιομηχανία διύλισης πετρελαίου στο χείλος του γκρεμού, σηματοδοτώντας ότι οι τιμές του ντιζελ και της βενζίνης ενδέχεται να παραμείνουν υψηλές για χρόνια. Με ή χωρίς συμφωνία, το παγκόσμιο σοκ του ενεργειακού πληθωρισμού απέχει πολύ από το τέλος του.

Ενώ οι αγορές πετρελαίου προσαρμόστηκαν απροσδόκιστα καλά στην ξαφνική απώλεια του ενός πέμπτου των παγκόσμιων προμηθειών αργού πετρελαίου από τη Μέση Ανατολή κατά τη διάρκεια της σύγκρουσης, οι λύσεις για τη βιομηχανία διύλισης ήταν πολύ πιο περιορισμένες.

Η απόκλιση μεταξύ των τιμών του αργού πετρελαίου και των καυσίμων το αποδεικνύει. Η τιμή του Brent κυμαίνεται περίπου στα 90 δολάρια το βαρέλι. Αν και είναι περίπου 25% υψηλότερη από τα επίπεδα κατά την έναρξη της

Οι υπερβολικά υψηλές τιμές ντιζελ και βενζίνης μείωσαν τη ζήτηση, αλλά όχι αρκετά για να αντισταθμίσουν πλήρως την κρίση εφοδιασμού. Το ισοζύγιο αναμένεται να επιδεινωθεί περαιτέρω το τρίτο τρίμηνο.

σύγκρουσης στις 28 Φεβρουαρίου, είναι αρκετά χαμηλότερα από τα υψηλά των 118 δολαρίων.

Την ίδια περίοδο, οι τιμές του ντιζελ στην Ευρώπη έχουν αυξηθεί περισσότερο από 70% και οι τιμές της βενζίνης στις ΗΠΑ κατά 60%, αντανακλώντας τη δραματική μείωση της διύλισης.

Εξαιτίας του πολέμου απώλεσθη περισσότερο από το 20% της ημερήσιας δυναμικότητας διύλισης της Μέσης Ανατολής, η οποία ανέρχεται σε 9,6 εκατ. βαρέλια, σύμφωνα με τον Διεθνή Οργανισμό Ενέργειας, ενώ οι εξαγωγές καυσίμων παραμένουν περιορισμένες λόγω του κλεισμάτων των Στενών του Ορμούζ. Επίσης, η αδυναμία πρόσβασης στο αργό πετρέλαιο του Κόλπου οδήγησε πολλά διυλιστήρια, ιδιαίτερα στην Ασία, να περιορίσουν τις δραστηριότητές τους.

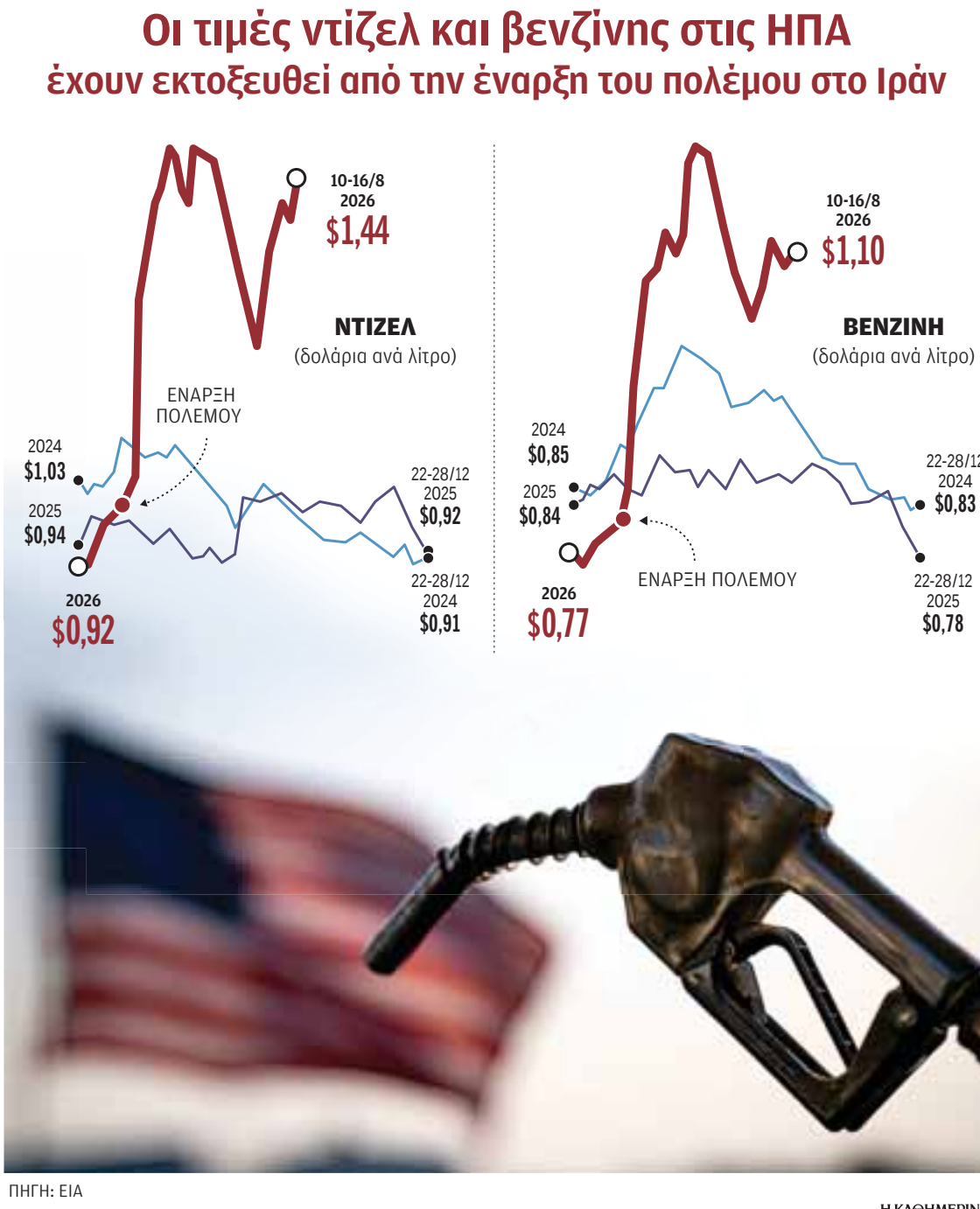
Αυτή η πίεση εντάθηκε στη συνέχεια, εξαιτίας των αδιάκοπων ουκρανικών επι-

θέσεων στις ρωσικές ενεργειακές υποδομές. Αυτές οι επιθέσεις έχουν μειώσει την απόδοση των διυλιστηρίων της Ρωσίας κατά σχεδόν 30%, κάτω από 4 εκατ. βαρέλια την ημέρα τους τελευταίους μήνες, αναγκάζοντας τη Μόσχα να απαγορεύσει τις εξαγωγές ντιζελ τον Ιούλιο.

Εν τω μεταξύ, τα περιθώρια διύλισης ντιζελ στην Ευρώπη, στην Ασία και στις ΗΠΑ έχουν εκτοξευθεί σε πρωτοφανή επίπεδα. Τα περιθώρια κέρδους ντιζελ στην Ευρώπη έχουν υπερτριπλασιαστεί από τον Φεβρουάριο, φτάνοντας τα 75 δολάρια το βαρέλι. Τα περιθώρια κέρδους

ντιζελ στις ΗΠΑ έχουν αυξηθεί περισσότερο από 140%, φτάνοντας στο ρεκόρ των 100 δολαρίων.

Η κρίση έχει μετριαστεί κάπως από τα προπολεμικά αποθέματα καυσίμων – αλλά αυτό το μαξιλάρι έχει ουσιαστικά εξαφανιστεί.

ΠΗΓΗ: EIA

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Τα παγκόσμια αποθέματα πετρελαίου μειώνονταν με ρυθμό 3,5 εκατ. βαρελιών την ημέρα μεταξύ Μαρτίου και Ιουλίου, που ισοδυναμεί με περισσότερο από 3% της παγκόσμιας ζήτησης πετρελαίου, και αναμένεται να συνεχίσουν να μειώνονται μέχρι το τέλος του έτους, σύμφωνα με την Υπηρεσία Πληροφοριών Ενέργειας των ΗΠΑ. Τα αποθέματα ντιζελ στις ΗΠΑ βρίσκονται στο χαμηλότερο επίπεδο για αυτήν την εποχή του έτους εδώ και τρεις δεκαετίες, ενώ τα αποθέματα βενζίνης βρίσκονται στο χαμηλότερο για την εποχή επιπέδός τους από το 2012.

Συνολικά, οι διαταραχές έχουν δημιουργήσει ένα κενό στην παγκόσμια παραγωγή καυσίμων που η πετρελαιοβιομηχανία αγωνίζεται να καλύψει.

Η παγκόσμια παραγωγή των διυλιστηρίων στο δεύτερο τρίμηνο ήταν 5,1 εκατ. βαρέλια την ημέρα χαμηλότερη από ό,τι ένα χρόνο νωρίτερα, σύμφωνα με την IEA.

Τα περιθώρια κέρδους ντιζελ στην Ευρώπη έχουν υπερτριπλασιαστεί από τον Φεβρουάριο, φτάνοντας στα 75 δολ. το βαρέλι. Στις ΗΠΑ έχουν αυξηθεί περισσότερο από 140%, αγγίζοντας το ρεκόρ των 100 δολ.

Οι υπερβολικά υψηλές τιμές μείωσαν τη ζήτηση, αλλά όχι αρκετά για να αντισταθμίσουν πλήρως την κρίση εφοδιασμού. Η ζήτηση για διυλισμένα προϊόντα το περασμένο τρίμηνο μειώθηκε κατά 4 εκατ. βαρέλια την ημέρα, αφήνοντας ένα έλλειμμα άνω του 1 εκατ. βαρελιών.

Το ισοζύγιο αναμένεται να επιδεινωθεί περαιτέρω το τρίτο τρίμηνο. Η λειτουργία των διυλιστηρίων προβλέπεται να είναι 4,1 εκατ. βαρέλια ημερησίως χαμηλότερη σε ετήσια βάση, ενώ η ζήτηση αναμένεται να μειωθεί κατά μόλις 2,4 εκατ. βαρέλια ημερησίως.

Αυτές οι προβλέψεις παραμένουν εξαιρετικά αβέβαιες, δεδομένης της ρευστής γεωπολιτικής κατάστασης τόσο στη Μέση Ανατολή όσο και στη Ρωσία. Αλλά η κατεύθυνση είναι σαφής: η προσφορά καυσίμων συρρικνώνεται ταχύτερα από τη ζήτηση.

Πληθωριστικές πιέσεις σε ΗΠΑ και Ευρώπη

Τι θα γίνει αν μια διπλωματική πρόοδος μεταξύ Ουάσινγκτον και Τεχεράνης ανοίξει μόνιμα τα Στενά του Ορμούζ; Ενώ αυτό πιθανότατα θα οδηγήσει σε πτώση των τιμών του αργού πετρελαίου, ενδεχομένως δεν θα προσφέρει γρήγορη ανακούφιση στην αγορά διυλισμένων προϊόντων.

Αυτό συμβαίνει επειδή περισσότερα από 20 διυλιστήρια σε όλο τον Κόλπο υπέστησαν ζημιές κατά τη διάρκεια του πολέμου, πολλά από τα οποία θα χρειαστούν εκτεταμένες επισκευές. Οι χρόνοι παράδοσης για κρίσιμο εξοπλισμό –συμπεριλαμβανομένων συμπεσιτών,

εναλλακτών θερμότητας και εξειδικευμένων καταλυτών– ήταν ήδη μεγάλοι πριν από την έναρξη της σύγκρουσης, καθιστώντας μια ταχεία αποκατάσταση απίθανη.

Η αντίδραση της Κίνας θα είναι επίσης κρίσιμη. Ο δεύτερος μεγαλύτερος παραγωγός διυλισμένων προϊόντων στον κόσμο μείωσε απότομα τους ρυθμούς διύλισης και περιόρισε τις εξαγωγές καυσίμων κατά τη διάρκεια του πολέμου. Η πτώση της ζήτησης θα μπορούσε να αποδειχθεί πιο σημαντική από ό,τι προβλέπεται σήμερα, καθώς οι καταναλωτές και οι επιχειρήσεις μειώνουν

τις δαπάνες τους ενόψει των υπερβολικά υψηλών λογαριασμών ενέργειας. Ωστόσο η επείγουσα ανάγκη αναπλήρωσης –και σε ορισμένες περιπτώσεις αύξησης– των παγκόσμιων αποθεμάτων καυσίμων θα ασκήσει ανοδική πίεση στη ζήτηση, ενδεχομένως για χρόνια. Αυτή η δυναμική διαμορφώνει την προοπτική διατήρησης των πληθωριστικών πιέσεων και τον χειμώνα, αλλά και μετά. Πρόσφατα στοιχεία δείχνουν ήδη προς αυτή την κατεύθυνση. Οι τιμές καταναλωτή στις ΗΠΑ αυξήθηκαν κατά 3,4% τον Ιούλιο σε σχέση με το προηγούμενο έτος, σε μεγάλο βαθμό λόγω της αύξη-

σης του κόστους ενέργειας κατά 14,7%, συμπεριλαμβανομένης μιας αύξησης κατά 24,6% στις τιμές της βενζίνης. Ο πληθωρισμός στην Ευρώπη επιταχύνθηκε στο 2,9%, λόγω της αύξησης του κόστους ενέργειας κατά 10%, ενώ ο δείκτης τιμών παραγωγού της Ιαπωνίας αυξήθηκε κατά 7,2% τον Ιούλιο.

Πολλοί αναλυτές και οικονομολόγοι της Wall Street εξακολουθούν να εκτιμούν ότι η απότομη αύξηση των τιμών ενέργειας θα είναι ένα βραχυπρόθεσμο φαινόμενο που είναι απίθανο να επηρεάσει τον βασικό πληθωρισμό. Αλλά αν η κρίση των διυλισμένων προϊόντων

είναι τόσο σοβαρή όσο υποδηλώνουν τα τρέχοντα δεδομένα, η υπόθεση αυτή μπορεί να είναι υπερβολικά αισιόδοξη.

Αυτό ισχύει ιδιαίτερα στην Ευρώπη και στην Ασία, όπου και οι τιμές του φυσικού αερίου έχουν επίσης εκτοξευθεί. Οι ΗΠΑ δεν έχουν μείνει αλώβητες από την αύξηση των τιμών της ενέργειας, με τις εκτιμήσεις να βλέπουν περαιτέρω άνοδο.

Ο πρόεδρος των ΗΠΑ Ντόναλντ Τραμπ, ο οποίος έχει θέσει ως κεντρικό πυλώνα της δεύτερης θητείας του τη μείωση του κόστους ζωής, φαίνεται να το έχει αποδεχθεί αυτό, προειδοποι-

ώντας τους Αμερικανούς την περασμένη εβδομάδα να προετοιμαστούν για υψηλότερες τιμές ενέργειας.

Σχεδόν έξι μήνες μετά την έναρξη του πολέμου στο Ιράν, ο κόσμος φαίνεται να βιώνει μια αργή κατάρρευση. Το απόθεμα ασφαλείας της αγοράς καυσίμων έχει εξαφανιστεί καθώς τα αποθέματα έχουν εξαντληθεί, ενώ οι διαταραχές που προκαλούνται από τον πόλεμο συνεχίζουν να επιβαρύνουν το υπερφορτωμένο σύστημα διύλισης. Η ενεργειακή κρίση που πραγματικά έχει σημασία για την παγκόσμια οικονομία μόλις ξεκινάει.

Κάθε εβδομάδα, Νέες ευκαιρίες.

Altamira Real Estate
8000 8200 | altamirarealestate.com.cy

Altamira
doValue Group

Στις 13 Αυγούστου, η κρατική Nuclearelectrica στη Ρουμανία άρχισε την ελεγχόμενη διακοπή λειτουργίας και του δεύτερου αντιδραστήρα, καθώς η στάθμη του Δούναβη είχε υποχωρήσει σε επίπεδα που δεν επέτρεπαν την ασφαλή ψύξη του.

Ο πρώτος είχε ήδη τεθεί εκτός λειτουργίας από τα τέλη Ιουλίου. Έτσι, για πρώτη φορά από το 2003, η Cernavoda, η οποία όταν λειτουργεί πλήρως καλύπτει περίπου το 20% της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας της Ρουμανίας, βρέθηκε ολόκληρη εκτός δικτύου. Το επεισόδιο στον Δούναβη δεν οφείλεται στο Ελ Νίνιο. Αποτυπώνει όμως με ιδιαίτερα καθαρό τρόπο ένα πρόβλημα που αποκτά ολοένα μεγαλύτερη σημασία για τα ενεργειακά συστήματα: η ηλεκτροπαραγωγή εξαρτάται να εξαρτάται σε κρίσιμα σημεία από τη διαθεσιμότητα νερού.

Και αυτή ακριβώς είναι η διάσταση στην οποία εστιάζεται ανάλυση του Oilprice, καθώς ένα εξαιρετικά ισχυρό Ελ Νίνιο αναπτύσσεται στον Ειρηνικό και απειλεί να επηρεάσει όχι μόνο τη ζήτηση ενέργειας, αλλά και την ίδια την προσφορά ηλεκτρισμού, φυσικού αερίου και καυσίμων σε διαφορετικές περιοχές του πλανήτη.

Οι σμηρινές ενδείξεις παραπέμπουν σε επεισόδιο εξαιρετικά μεγάλης έντασης, ικανό να αλλάξει μοτίβα θερμοκρασίας, βροχοπτώσεων και ανέμων σε μεγάλη έκταση του πλανήτη.

Για τις αγορές ενέργειας αυτό δημιουργεί μια μάλλον πιο σύνθετη εικόνα

Εκεί όπου οι επιπτώσεις μπορεί να είναι εντονότερες είναι στην υδροηλεκτρική παραγωγή σε πολλές περιοχές του πλανήτη.

από την αρχική υπόθεση ότι ένα ισχυρό Ελ Νίνιο θα ήταν απλώς θετικό για την Ευρώπη, μιας και θα μπορούσε να φέρει ηπιότερο χειμώνα και χαμηλότερη ζήτηση φυσικού αερίου.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Rystad Energy που επικαλείται το Oilprice, οι θερμοκρασίες στην Ευρώπη θα έπρεπε να είναι τουλάχιστον κατά 2 βαθμούς Κελσίου υψηλότερες από τον ιστορικό μέσο όρο τον χειμώνα, ώστε η ζήτηση LNG να επιστρέψει περίπου στα περυσινά επίπεδα.

Πρόκειται για σπάνιο σενάριο. Αντίστοιχη απόκλιση έχει καταγραφεί μόλις δύο φορές τα τελευταία 25 χρόνια. Στο βασικό σενάριο της Rystad, οι ευρωπαϊκές αποθήκες φυσικού αερίου θα βρίσκονται περίπου στο 76% την 1η Νοεμβρίου.

Αυτό σημαίνει ότι η Ευρώπη θα χρειαστεί να εισαγάγει περίπου 15 εκατ. τόνους περισσότερο LNG σε ετήσια βάση έως τον Ιούνιο του 2027, προκειμένου να αντισταθμίσει τα χαμηλότε-

ρα αποθέματα και τις μειωμένες ροές που συνδέονται με τις αναταράξεις στη Μέση Ανατολή.

Ακόμη και ένα μέτριο σενάριο για το Ελ Νίνιο, που θα οδηγούσε σε χειμερνές θερμοκρασίες περίπου ένα βαθμό

υψηλότερα από τον μέσο όρο, θα περιόριζε μεν τη ζήτηση, αλλά δεν θα εξαφάνιζε το έλλειμμα. Η Ευρώπη θα εξακολουθούσε να χρειάζεται τουλάχιστον 7 εκατ. επιπλέον τόνους LNG σε σχέση με τον προηγούμενο χειμώνα.

Με άλλα λόγια, το Ελ Νίνιο θα μπορούσε να προσφέρει μια ανάσα στη ζήτηση φυσικού αερίου, δύσκολα όμως επαρκεί από μόνο του για να αντιστρέψει τις πιέσεις στην αγορά.

Εκεί όπου οι επιπτώσεις μπορεί να

Η Αρχή της διώρυγας του Παναμά ανακοίνωσε νέους περιορισμούς στο επιτρεπόμενο βύθισμα των πλοίων στις διώρυγες Neopanamax. Οι περιορισμοί έχουν άμεση σημασία για containerships, αλλά και για πλοία μεταφοράς LNG, LPG, καθώς και για το κόστος μεταφοράς.

είναι εντονότερες είναι στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας.

Η υδροηλεκτρική παραγωγή βρίσκεται στην πρώτη γραμμή. Η Κολομβία, για παράδειγμα, καλύπτει έως και το 70% της ηλεκτροπαραγωγής της από υδροηλεκτρικές μονάδες. Στο ισχυρό Ελ Νίνιο του 2015-2016, τα αποθέματα νερού στους ταμιευτήρες μειώθηκαν κατά 60%-70%.

Ανάλογες πιέσεις είχαν καταγραφεί και σε άλλες χώρες της Λατινικής Αμερικής, μεταξύ των οποίων το Εκουαδόρ, όπου αποφασίστηκαν περιορισμοί στην ηλεκτροδότηση.

Περίπου το ήμισυ της ηλεκτροπαραγωγής στη Λατινική Αμερική προέρχεται από υδροηλεκτρικά έργα, γεγονός που καθιστά την περιοχή ιδιαίτερα ευάλωτη στις μεταβολές των βροχοπτώσεων στον Ειρηνικό. Ούτε η ηλιακή ενέργεια είναι πλήρως προστατευμένη. Επιστημονικές μελέτες που επικαλείται το Oilprice δείχνουν ότι σε ορισμένες περιοχές ένα ισχυρό Ελ Νίνιο μπορεί να αυξήσει τη νέφωση και να περιορίσει την ηλιακή ακτινοβολία, μειώνοντας την παραγωγή φωτοβολταϊκών.

Ακόμη μεγαλύτερη είναι η ανησυχία για την Ινδία. Ανάλυση του Centre for Research on Energy and Clean Air (CREA) για την περίοδο Ιουλίου 2026-Ιουνίου 2027 εκτιμά πως οι ασθενέστεροι άνεμοι και οι χαμηλότερες βροχοπτώσεις μπορούν να μειώσουν την παραγωγή αιολικής και υδροηλεκτρικής ενέργειας, την ώρα που οι υψηλότερες θερμοκρασίες αυξάνουν κατα-

Ενα ισχυρό Ελ Νίνιο μπορεί να αυξήσει τη νέφωση και να περιορίσει την ηλιακή ακτινοβολία, μειώνοντας την παραγωγή φωτοβολταϊκών.

κόρυφα τη χρήση κλιματιστικών. Έτσι, ένα κλιματικό φαινόμενο το οποίο περιορίζει την παραγωγή από ορισμένες ανανεώσιμες πηγές μπορεί τελικά να οδηγήσει βραχυπρόθεσμα σε μεγαλύτερη χρήση ορυκτών καυσίμων. Το Ελ Νίνιο δημιουργεί παράλληλα ένα δεύτερο πρόβλημα για τις ενεργειακές αγορές: τις μεταφορές.

Η Αρχή της διώρυγας του Παναμά ανακοίνωσε νέους περιορισμούς στο επιτρεπόμενο βύθισμα των πλοίων στις διώρυγες Neopanamax. Από τις 26 Αυγούστου το μέγιστο επιτρεπόμενο βύθισμα μειώνεται στα 48 πόδια και από τις 3 Σεπτεμβρίου στα 47,5 πόδια. Οι περιορισμοί έχουν άμεση σημασία για containerships αλλά και για πλοία μεταφοράς LNG και LPG. Εάν επιδεινωθούν οι συνθήκες, τα πλοία ενδέχεται να αναγκαστούν είτε να μεταφέρουν μικρότερα φορτία είτε να ακολουθούν μακρύτερες διαδρομές, αυξάνοντας το κόστος μεταφοράς.

Συνέχεια στο σίριαλ των τραπεζικών εξαγορών στην Ιταλία

Σε μια επιθετική κίνηση υψηλού ρίσκου προχωράει η ιταλική τράπεζα Monte dei Paschi di Siena SpA, καταθέτοντας προσφορά εξαγοράς δύο ξεχωριστών τραπεζών έναντι συνολικού τιμήματος 34 δισ. ευρώ, καθώς επιθυμεί να αποτρέψει την εξαγορά της ίδιας από την ανταγωνίστρια Intesa Sanpaolo SpA.

Ο πιστωτικός οργανισμός ανακοίνωσε ότι προχωράει σε προσφορά αποκλειστικά με μετοχές για την Banco BPM SpA, αποτιμώντας τη σε 25,3 δισ. ευρώ, και σε άλλη προσφορά για την Banca Generali SpA, αποτιμώντας τη σε 8,7 δισ. ευρώ, με βάση το κλείσιμο της αγοράς πριν από δύο ημέρες. Στο πλαίσιο του σχεδίου, η Monte Paschi θα καταβάλει ένα επιπλέον μέρισμα ύψους 4 δισ. ευρώ μέσω ενός συνδυασμού μετρητών και μετοχών από τη συμμετοχή της στην ιταλική ασφαλιστική εταιρεία Assicurazioni Generali SpA.

Η κίνηση αυτή είναι ενδεικτική του τρόπου με τον οποίο ο διευθύνων σύμβουλος Λουίτζι Λοβάλιο καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για να αποτρέψει την εξαγορά από την Intesa, η οποία υπέβαλε προσφορά πριν από λίγο περισσότερο από δύο μήνες.

Η Monte Paschi «έχει περάσει από την άμυνα στο “όλα ή τίποτα”», δήλω-

Διπλή προσφορά της Monte dei Paschi για την Banco BPM SpA και την Banca Generali SpA.

σε ο Νικόλας Μάρμουρεκ, συνδιευθυντής του τμήματος ειδικών καταστάσεων της Square Global Markets. «Η φιλοδοξία είναι προφανής: να δημιουργηθεί ένας όμιλος αξίας 70 δισ. ευρώ και να παρουσιαστεί η προσφορά της Intesa ως προσφορά διάσπασης εναντίον μιας μεγαλύτερης εθνικής τραπεζικής πλατφόρμας».

Η εξαγορά της Banca Generali θα επέτρεπε στη Monte Paschi να επεκταθεί στον τομέα της διαχείρισης περιουσίας, ενώ η συγχώνευση με την Banco BPM θα της εξασφάλιζε ισχυρότερη παρουσία σε ορισμένες από τις εύπορες βόρειες περιοχές της Ιταλίας.

Ο διευθύνων σύμβουλος θα πρέπει να πείσει τους μετόχους ότι το σχέδιό του είναι καλύτερο από την πρόταση της Intesa.

Η προσφορά της Intesa έχει ενεργοποιήσει τον λεγόμενο «κανόνα παθητικότητας» σύμφωνα με την ιταλι-

Η εξαγορά της Banca Generali θα επέτρεπε στη Monte Paschi να επεκταθεί στον τομέα της διαχείρισης περιουσίας, ενώ η συγχώνευση με την Banco BPM θα της εξασφάλιζε ισχυρότερη παρουσία σε ορισμένες από τις εύπορες βόρειες περιοχές της Ιταλίας.

κή νομοθεσία, πράγμα που σημαίνει ότι ο Λοβάλιο θα πρέπει να εξασφαλίσει την υποστήριξη τουλάχιστον των δύο τρίτων των επενδυτών για να προχωρήσει.

Η Monte Paschi ανακοίνωσε ότι θα πραγματοποιήσει συνέλευση στις 29 Οκτωβρίου για να ζητήσει από τους μετόχους της την έγκριση του σχεδίου.

Παράλληλα, ο Λοβάλιο θα πρέπει να πείσει τους επενδυτές των εταιρειών-στόχων. Σε αυτούς περιλαμβάνονται η γαλλική τράπεζα Credit Agricole SA, η οποία κατέχει σχεδόν το 30% της Banco BPM, και η Generali, η πλειοψηφική μέτοχος της Banca Generali.

Η πρόταση αυτή σηματοδοτεί την τελευταία εξέλιξη σε μια σειρά συναλλαγών που σημειώνονται στον ιταλικό χρηματοπιστωτικό τομέα. Η Banco BPM εξαγόρασε την εταιρεία διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων Anima Holding SpA πριν από περίπου δύο χρόνια, για να καταστεί στη συνέχεια στόχος μιας ανεπιτυχούς προσπάθειας εξαγοράς από τη UniCredit SpA. Η Monte Paschi εξαγόρασε πέρυσι τη Mediobanca SpA, η οποία προσπάθησε να αμυνθεί επιδιώκοντας να υποβάλει προσφορά για την Banca Generali. Στη συνέχεια, η Monte Paschi έγινε στόχος της Intesa.

ALPHA BANK

www.alphabank.com.cy
8000-3333

ALPHA
Προθεσμιακή
Κατάθεση

Επιτόκιο
1,80%
για 12 μήνες

**Απόδοση με
ALPHA κεφαλαίο**

Ελάχιστο ποσό κατάθεσης
€100.000

Διαθέσιμο για **νέες** και **υφιστάμενες** καταθέσεις

Καταβολή τόκου στη λήξη της προθεσμιακής κατάθεσης

Ισχύουν όροι & προϋποθέσεις.

Γεωτρήσεις από ρομπότ στις πετρελαιοπηγές του Τέξας

Με αυτοματοποιημένες διαδικασίες η ExxonMobil αυξάνει κατά 40% την παραγωγή

Ρομποτικά συστήματα επιστρατεύει η ExxonMobil στις πετρελαιοπηγές του δυτικού Τέξας, επιδιώκοντας να αντλήσει περισσότερο πετρέλαιο, ταχύτερα και με μικρότερη έκθεση των εργαζομένων σε επικίνδυνες εργασίες.

Η μεγαλύτερη πετρελαϊκή εταιρεία των ΗΠΑ, βάσει όγκου παραγωγής, σχεδιάζει να αυτοματοποιήσει έως το 2028 τις μισές από τις περισσότερες από 30 εξέδρες γεώτρησης που διατηρεί στη λεκάνη Permian. Σήμερα διαθέτει δύο εγκαταστάσεις με ρομποτικό εξοπλισμό, σύμφωνα με το Reuters. Το σχέδιο αποτελεί μέρος της προσπάθειας της Exxon να αυξήσει κατά σχεδόν 40% την παραγωγή της στην Permian, στα 2,5 εκατ. βαρέλια ισοδύναμου πετρελαίου ημερησίως έως το 2030. Στις αυτοματοποιημένες εγκαταστάσεις, οι εργαζόμενοι δεν χρειάζεται πλέον να βρίσκονται πάνω στο δάπεδο της εξέδρας για να μετακινούν τους μεταλλικούς σωλήνες που χρησιμοποιούνται στις γεωτρήσεις.

Τη δουλειά αναλαμβάνουν ρομποτικοί βραχίονες, οι οποίοι σπκάνουν σωλήνες βάρους περίπου 900 κιλών, τους

τοποθετούν στη σωστή θέση και τους συνδέουν με το σύστημα γεώτρησης. Οι κινήσεις ελέγχονται μέσω οθόνης από εργαζομένους που βρίσκονται σε προστατευμένο χώρο και επικοινωνούν με το κέντρο επιχειρήσεων της Exxon στο Χιούστον.

Η μεταφορά της ανθρώπινης εργασίας μακριά από τις λεγόμενες «κόκκινες ζώνες» περιορίζει σοβαρά τον κίνδυνο ατυχήματος. Σύμφωνα με τον

Αντλεί περισσότερο πετρέλαιο, ταχύτερα και με μικρότερη έκθεση των εργαζομένων σε επικίνδυνες εργασίες.

Bart Cahir, ανώτερο αντιπρόεδρο της Exxon για τις μη συμβατικές δραστηριότητες, περίπου το ένα τρίτο των σωβάρων τραυματισμών που καταγράφονται στις γεωτρήσεις συμβαίνει πάνω στο δάπεδο της εξέδρας.

Παράλληλα, η αυτοματοποίηση μειώνει τις αποκλίσεις ανάμεσα στις επιμέρους εργασίες και επιτρέπει τη διάνοιξη περισσότερων μέτρων γεώτρησης ημερησίως.

Η πρώτη αυτοματοποιημένη εξέδρα της Exxon, την οποία προμήθευσε η εταιρεία γεωτρήσεων Helmerich & Payne, τέθηκε σε λειτουργία το 2025.

Στην πρώτη μεγάλη δοκιμή της κατέφερε να πραγματοποιήσει οριζόντια γεώτρηση μήκους δύο μιλίων –περίπου 3,2 χιλιόμετρων– σε λίγο περισσότερο από έξι ημέρες. Ήταν η τρίτη ταχύτερη ανάλογη γεώτρηση στην ιστορία της Exxon. Η εταιρεία σκοπεύει να επεκτείνει τη χρήση των αυτοματοποιημένων εγκαταστάσεων στο ένα τέταρτο του στόλου της το 2027 και στο 50% ένα χρόνο αργότερα.

Η λεκάνη Permian, η οποία εκτείνεται στο Τέξας και στο Νέο Μεξικό, είναι το μεγαλύτερο πετρελαϊκό πεδίο των ΗΠΑ. Η ανάπτυξη του σχιστολιθικού πετρελαίου στην περιοχή συνέβαλε αποφασιστικά στη μετατροπή της χώρας σε μία από τις μεγαλύτερες παραγωγούς ενέργειας παγκοσμίως.

Η μεγαλύτερη πετρελαϊκή εταιρεία των ΗΠΑ, ExxonMobil, σχεδιάζει να αυτοματοποιήσει έως το 2028 τις μισές από τις περισσότερες από 30 εξέδρες γεώτρησης που διατηρεί στη λεκάνη Permian.

Τα κοιτάσματα σχιστολιθικού πετρελαίου, ωστόσο, εμφανίζουν σχετική γρήγορη πτώση της παραγωγής τους. Οι εταιρείες πρέπει επομένως να πραγματοποιούν συνεχώς νέες γεωτρήσεις και να βελτιώνουν την τεχνολογία εξόρυξης, προκειμένου να διατηρούν ή να αυξάνουν την παραγωγή.

Η Exxon αναπτύσσει περισσότερες από 40 διαφορετικές τεχνολογίες, με στόχο να διπλασιάσει έως τις αρχές

της δεκαετίας του 2030 το ποσοστό πετρελαίου που μπορεί να ανακτήσει από την Permian. Σήμερα, ο κλάδος του σχιστολιθικού πετρελαίου καταφέρει συνήθως να αντλήσει μόλις το 10% των ποσοτήτων που βρίσκονται μέσα στα συμπαγή πετρώματα.

Η στρατηγική της Exxon διαφοροποιείται από εκείνη της Chevron, η οποία σχεδιάζει να διατηρήσει την παραγωγή της στην περιοχή κοντά

στο 1 εκατ. βαρέλια ισοδύναμου πετρελαίου ημερησίως, δίνοντας μεγαλύτερη έμφαση στις ταμειακές ροές.

Για την Exxon, αντιθέτως, η αυτοματοποίηση δεν αποτελεί μόνο μέτρο ασφαλείας. Είναι βασικό εργαλείο για τη μείωση του κόστους, την επιτάχυνση των γεωτρήσεων και την επίτευξη του φιλόδοξου στόχου παραγωγής στο σημαντικότερο πετρελαϊκό πεδίο των ΗΠΑ.

Η «βουτιά» της Shein την τελευταία τετραετία

Έως και 1,77 δισ. δολάρια στοχεύει να συγκεντρώσει η Shein μέσω της αρχικής δημόσιας προσφοράς (IPO) της στο Χονγκ Κονγκ, που ξεκίνησε τη Δευτέρα, καθώς η αποτίμηση της κινεζικής εταιρείας fast fashion έχει μειωθεί κατά περίπου 70% από τα υψηλά που σημείωσε πριν από τέσσερα χρόνια.

Η εταιρεία, γνωστή για τα φορέματα των 5 δολαρίων και τα τζιν των 10 δολαρίων που πουλάει μέσω Internet σε αγοραστές από περίπου 160 χώρες, πραγματοποιεί την πολυαναμενόμενη IPO της στο Χονγκ Κονγκ αφού του τελευταία τέσσερα χρόνια ματαίωσε τα σχέδιά της για εισαγωγή στα χρηματιστήρια της Νέας Υόρκης και του Λονδίνου.

Η εταιρεία πουλάει 280 εκατομμύρια μετοχές σε τιμή μεταξύ 47,60 δολαρίων Χονγκ Κονγκ και 49,50 δολαρίων Χονγκ Κονγκ ανά μετοχή, κάτι που της δίνει αποτίμηση σχεδόν 27 δισ. δολαρίων (ΗΠΑ) στο άνω όριο του εύρους. Πρακτικά, η αξία της εταιρείας έχει περιοριστεί περίπου στο ένα τέταρτο σε σχέση με τα 100 δισ. δολάρια που είχε αγγίξει το 2022. Η Shein είχε αποτιμηθεί σε 64 δισ. δολάρια το 2023 και τον Απρίλιο του 2024. Η τελική τιμή της IPO θα ανακοινωθεί στις 31 Αυγούστου και οι συναλλαγές στη μετοχή θα ξεκινήσουν την 1η Σεπτεμβρίου.

Η εταιρεία, που ιδρύθηκε στην Κίνα και εδρεύει στη Σιγκαπούρη, είχε αρχικά επιδιώξει μια αποτίμηση μεταξύ 30 και 40 δισ. δολαρίων όταν ξεκίνησαν οι συζητήσεις με τους επενδυτές πριν από την αρχική δημόσια προσφορά, αναφέρει το Reuters. Η σοβαρή μείωση της αποτίμησης έρχεται έπειτα από ερωτήματα που αντιμετώπισε η Shein σχετικά με την επιβράδυνση της ανάπτυξης, το αυξανόμενο κόστος και τις μεταβαλλόμενες συνθήκες της αγοράς. Οι επενδυτές είχαν δηλώσει ότι δεν ήταν πεπεισμένοι πως η εταιρεία θα μπορούσε να επιστρέψει στους ρυθμούς ανάπτυξης που της έδιναν απο-

Η Shein στοχεύει να αντλήσει έως και 1,77 δισ. δολάρια μέσω της αρχικής δημόσιας προσφοράς (IPO) της στο Χονγκ Κονγκ, που ξεκίνησε τη Δευτέρα. Η εταιρεία είχε αρχικά επιδιώξει μια αποτίμηση μεταξύ 30 και 40 δισ. δολαρίων, όταν ξεκίνησαν οι συζητήσεις με τους επενδυτές.

Η αποτίμηση της κινεζικής εταιρείας έχει μειωθεί κατά περίπου 70%.

τίμηση σχεδόν 100 δισ. δολαρίων πριν από τέσσερα χρόνια.

Η ασθενέστερη αποτίμηση αντανακλά μια νέα ισορροπία, τόνισε στο Reuters ο Γουίνστον Μα, επίκουρος καθηγητής στο New York University School of Law και πρώην επικεφαλής Βόρειας Αμερικής στο κρατικό επενδυτικό ταμείο CIC της Κίνας. «Οι επενδυτές στα χρηματιστήρια δεν πληρώνουν πλέον για υπερανάπτυξη. Τοποθετούνται σε μια ώριμη δισυνοριακή πλατφόρμα που πρέπει τώρα να περαστεί στη περιθώρια κέρδους της έναντι των εμπορικών δασμών, του υψηλότε-

ρου κόστους συμμόρφωσης και του κανονιστικού ελέγχου τόσο στις ΗΠΑ όσο και στην Κίνα», επισήμανε ο Μα.

Η κεφαλαιοποίηση των 27 δισ. δολαρίων αποτιμά τη Shein περίπου 0,7 φορές τις προβλεπόμενες πωλήσεις της, άρα είναι ακριβότερη από την ευρωπαϊκή ανταγωνίστρια Zalando (0,4 φορές), αλλά φθηνότερη από την H&M (1,1 φορές) και την ιδιοκτήτρια της Zara, Inditex (4 φορές).

Η Shein σημείωσε ότι θα χρησιμοποιήσει περίπου το 80% των μετρητών που θα αντλήσει από την αρχική δημόσια προσφορά (IPO) για να βελτιώσει την τεχνολογία της και να αυξήσει το εμπορικό σήμα και την παγκόσμια παρουσία της. Οι συνιδρυτές Σκάι Γιανγκνιάν Σου, Μάγκι Γκου, Μόλι Μιόδο και Τόνι Ρεν θα ελέγχουν το 90% των δικαιωμάτων ψήφου της Shein, σύμφωνα με το ενημερωτικό δελτίο.

Σε Ιρλανδία και Ισραήλ η μεγαλύτερη ανάπτυξη στον ΟΟΣΑ το β' 3μηνο

Ελαφρά επιτάχυνση κατέγραψε η οικονομική δραστηριότητα στις χώρες του ΟΟΣΑ το β' τρίμηνο του 2026, σε μια περίοδο κατά την οποία η Ευρωπαϊκή Ένωση ανέκαμψε, αλλά οι περισσότερες μεγάλες οικονομίες του G7 έχασαν ταχύτητα. Σύμφωνα με τις προσωρινές εκτιμήσεις του ΟΟΣΑ, το πραγματικό ΑΕΠ στην περιοχή του Οργανισμού αυξήθηκε κατά 0,5% σε τριμηνιαία βάση, έναντι 0,4% τους πρώτους τρεις μήνες του έτους. Από τις 30 χώρες για τις οποίες υπήρχαν διαθέσιμα στοιχεία, οι 27 κατέγραψαν ανάπτυξη, ενώ σε Αυστρία, Βέλγιο και Χιλή το ΑΕΠ παρέμεινε αμετάβλητο. Η Ελλάδα δεν περιλαμβάνεται στις χώρες για τις οποίες υπήρχε διαθέσιμη εκτίμηση του ΑΕΠ για το β' τρίμηνο κατά την κατάρτιση του δελτίου. Τα τελευταία στοιχεία αφορούν το α' τρίμηνο, όταν η ελληνική οικονομία αναπτύχθηκε κατά 0,2% έναντι του προηγούμενου τριμήνου και κατά 2% σε ετήσια βάση.

Η τριμηνιαία επίδοση ήταν χαμηλότερη από το 0,4% του ΟΟΣΑ, καθώς η ελληνική οικονομία είχε επιβραδυνεί από το 0,7% του τελευταίου τριμήνου του 2025. Σε ετήσια βάση, ωστόσο, το ελληνικό ΑΕΠ αυξανόταν ταχύτερα τόσο από τον μέσο όρο του ΟΟΣΑ, που βρισκόταν στο 1,7%, όσο και από την Ευρωζώνη, όπου η ανάπτυξη περιοριζόταν στο 0,5%.

Η πρώτη επίσημη εικόνα για τις επιδόσεις της ελληνικής οικονομίας κατά το β' τρίμηνο θα δοθεί στις 7 Σεπτεμβρίου, ημερομηνία που η ΕΛ-ΣΤΑΤ έχει προγραμματίσει τη δημοσίευση των προσωρινών στοιχείων των τριμηνιαίων εθνικών λογαριασμών, σύμφωνα με το ημερολόγιο ανακοινώσεων της.

Στην Ευρωπαϊκή Ένωση, το ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 0,5% το β' τρίμηνο, έναντι μόλις 0,1% το προηγούμενο τρίμηνο. Στην Ευρωζώνη η οικονομία επανήλθε σε ανάπτυξη 0,4%, έπειτα από τη στασιμότητα του α' τριμήνου.

Στην Ευρωπαϊκή Ένωση, το ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 0,5% το β' τρίμηνο, έναντι μόλις 0,1% το προηγούμενο τρίμηνο. Στην Ευρωζώνη η οικονομία επανήλθε σε ανάπτυξη 0,4%, έπειτα από τη στασιμότητα του α' τριμήνου.

Το ΑΕΠ στην περιοχή του Οργανισμού αυξήθηκε κατά 0,5% σε τριμηνιαία βάση.

Σε σύγκριση με το αντίστοιχο τρίμηνο του 2025, η ανάπτυξη διαμορφώθηκε στο 1,2% στην Ε.Ε. και στο 1% στην Ευρωζώνη, από 0,8% και 0,5% αντίστοιχως. Την ίδια εικόνα παρουσιάζουν και οι εκτιμήσεις της Eurostat. Οι μεγαλύτερες αυξήσεις μεταξύ των χωρών του ΟΟΣΑ καταγράφηκαν στην Ιρλανδία, με 3,9%, και στο Ισραήλ, με 3,6%. Οι έντονες διακυμάνσεις του ιρλανδικού ΑΕΠ συνδέονται συχνά με τη μεγάλη παρουσία πολυεθνικών επιχειρήσεων και χρειάζονται προσεκτική ερμηνεία. Σε αντίθεση με τον ΟΟΣΑ, η ανάπτυξη στην ομάδα των επτά με-

γαλύτερων ανεπτυγμένων οικονομιών επιβραδύνθηκε στο 0,3%, από 0,4% το α' τρίμηνο.

Ο ρυθμός ανάπτυξης περιορίστηκε στη Γερμανία και στην Ιταλία στο 0,2%, στην Ιαπωνία στο 0,3% και σε Ηνωμένο Βασίλειο και ΗΠΑ στο 0,4%. Στις Ηνωμένες Πολιτείες, η επιβράδυνση αποδόθηκε κυρίως στην ασθενέστερη αύξηση των εξαγωγών, στη μείωση των αποθεμάτων και στην υποχώρηση της κρατικής κατανάλωσης.

Στον αντίποδα, ο Καναδάς πέρασε από τη στασιμότητα σε ανάπτυξη 0,8%, ενώ η Γαλλία επέστρεψε σε θετικό έδαφος με άνοδο 0,2%, έπειτα από συρρίκνωση 0,1% το α' τρίμηνο.

Σε ετήσια βάση, το ΑΕΠ της περιοχής του ΟΟΣΑ αυξήθηκε κατά 2,3% το β' τρίμηνο, έναντι 1,7% το προηγούμενο. Μεταξύ των οικονομιών του G7, την υψηλότερη ετήσια ανάπτυξη κατέγραψαν οι ΗΠΑ με 2,1%, ενώ τη χαμηλότερη η Ιαπωνία με 0,5%.

Αυξήσεις επιτοκίων από ΕΚΤ έως και στο 3% αναμένει η αγορά

Ποσαυτάκι νομισματική πολιτική περιμένουν πλέον από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα οι επενδυτές. Οι ανησυχίες ότι οι γεωπολιτικές εντάσεις θα περιπλέξουν τη μάχη της έναντι του πληθωρισμού και θα κρατήσουν τις τιμές σε επίμονα υψηλά επίπεδα οδηγούν τους traders να προεξοφλίσουν επιτόκια καταθέσεων σχεδόν 3% έως τα τέλη του 2027. Η ΕΚΤ αναμένεται να αυξήσει τα επιτόκια τον Σεπτέμβριο, μετά την αντίστοιχη κίνηση που πραγματοποιήσε τον Ιούνιο για να περιορίσει τις πιέσεις στις τιμές που έφεραν ο πόλεμος ΗΠΑ - Ιράν και το συνεπακόλουθο ενεργειακό σοκ. Σύμφωνα με τους αναλυτές, οι επενδυτές δεν ανησυχούν μόνο για τις αυξημένες τιμές του πετρελαίου, που κινούνται πάνω από τα 90 δολάρια το βαρέλι, αλλά και για τον

κίνδυνο περιορισμένης προσφοράς διυλισμένων καυσίμων, τα χαμηλά αποθέματα φυσικού αερίου στην Ευρωζώνη και για έναν πόλεμο που θα μπορούσε να συνεχιστεί και πέρα από τις ενδιάμεσες εκλογές τον Νοεμβρίου στις ΗΠΑ. Αυτοί οι φόβοι αποτυπώνονται στις χρηματιστικές αγορές, όπου πέραν της αναμενόμενης αύξησης επιτοκίων του Σεπτεμβρίου, που θα φέρει το επιτόκιο καταθέσεων στο 2,5%, τα στοιχήματα για περαιτέρω αυστηροποίηση της νομισματικής πολιτικής κερδίζουν έδαφος.

Οι αγορές προεξοφλούν πιθανόντες περίπου 25% ότι το επιτόκιο καταθέσεων της ΕΚΤ θα φτάσει στο 3% έως τον Μάρτιο του 2027. Οι πιθανότητες για κάτι τέτοιο έως τον Σεπτέμβριο φτάνουν περίπου στο 60%. Μόλις πριν από ένα

Ανησυχίες ότι οι γεωπολιτικές εντάσεις θα περιπλέξουν τη μάχη της έναντι του πληθωρισμού.

μήνα, οι traders δεν έδιναν καμία πιθανότητα αύξησης των επιτοκίων στο 3% μέχρι τον Μάρτιο. Όπως σημειώνουν οι αναλυτές, είναι αξιοσημείωτο ότι τα στοιχήματα για αύξηση των επιτοκίων διατηρήθηκαν ακόμη και όταν το πετρέλαιο υποχώρησε από το υψηλό των 120 δολαρίων που έφτασε τον Απρίλιο, γεγονός που υποδηλώνει ότι οι traders εξακολουθούν να ανησυχούν για τον πληθωρισμό και την αντίδραση της ΕΚΤ

ακόμη και αν το πετρέλαιο υποχωρήσει. «Η βασική υπόθεση είναι ότι μια οριστική ειρηνευτική συμφωνία στη Μέση Ανατολή παραμένει εφικτή πριν από τις ενδιάμεσες εκλογές των ΗΠΑ (τον Νοέμβριο)», δήλωσε στο Reuters ο Χένρι Κουκ, ανώτερος οικονομολόγος της MUFG. «Αλλά αν αυτό αρχίσει να φαίνεται ανέφικτο και οι τιμές της ενέργειας κινηθούν πιο κοντά στο δυσμενές σενάριο της ΕΚΤ, θα μπορούσαμε να δούμε κάτι που μοιάζει περισσότερο με έναν κανονικό κύκλο σύσφιγξης», πρόσθεσε, μιλώντας για επιτόκιο καταθέσεων «τουλάχιστον στο 3%».

Πέραν των ενεργειακών ανησυχιών, ο πληθωρισμός θα μπορούσε να αποδειχθεί πιο επίμονος από ό,τι αναμένεται, καθώς η επεκτατική δημοσιονομική πολιτική,

οι επενδύσεις στην πράσινη μετάβαση, οι αμυντικές δαπάνες και η επίμονη στενότητα στην αγορά εργασίας αντιστρέφουν ορισμένες από τις αποπληθωριστικές δυνάμεις που παρατηρούνταν πριν από την πανδημία.

Επιπλέον, η οικονομία της Ευρωζώνης έχει επίσης αποδειχθεί ανθεκτική, με τα στοιχεία της Παρασκευής να δείχνουν ότι η επιχειρηματική δραστηριότητα αυξάνεται με τον ταχύτερο ρυθμό από τις αρχές του έτους. «Θα μπορούσαμε επίσης να πούμε ότι η τιμολόγηση της αγοράς για τα επιτόκια αντικατοπτρίζει την υπόθεση ότι ο πόλεμος θα συνεχιστεί μέχρι τον Νοέμβριο», δήλωσε στο Reuters ο Κάρολντ Μπρέτσκο, επικεφαλής μακροοικονομικής έρευνας της ING.

Η ΕΚΤ αναμένεται να αυξήσει τα επιτόκια τον Σεπτέμβριο, έπειτα από την αντίστοιχη κίνηση που πραγματοποίησε τον Ιούνιο.

Της **ΡΟΥΛΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ**

Στην Ελλάδα, ένας μισωτόνος σε κάποιο λογαριασμό γραφείου, μια ρεσεψιονίστ σε ένα ξενοδοχείο και ένας εργαζόμενος σε μια επιχείρηση κοινόχρηστης εμπορίας εργαζόμενοι κατά μέσον όρο 2.047,7 ώρες τον χρόνο. Παράγοντες, των άρα, περίπου 23 ευρώ και αμειβόμενοι, κατά μέσον όρο, με 12,1 ευρώ. Τρεις συντηθήμενες δουλειές, από αυτές που στο στηρίχουν ένα μεγάλο μέρος της ελληνικής οικονομίας. Αν υποθέσουμε ότι οι ίδιοι εργαζόμενοι βρίσκονταν όχι στην Ελλάδα, αλλά στη Γερμανία, τα περιπου 245 ώρες τους, ανά έτος, δεν θα είχαν σε καμία περίπτωση την ίδια οικονομική δύναμη με τις θωράζοντας ενός Έλληνα εργαζόμενου. Οι εργαζόμενοι κατά μέσον όρο 1.302,7 ώρες τον χρόνο, παράγοντας 72,91 ευρώ σε μία ώρα, και η αμειβόμενος τους θα ήταν τουλάχιστον 44,9 ευρώ τον ώρα.

Αυτό είναι το παράδοξο της ελληνικής οικονομίας, οι αριθμοί πίσω από το σχεδόν «κλισέ»: «Οι Έλληνες εργάζονται πολύ, αλλά η εργασία τους δεν αποτυπώνεται σε αύξηση της παραγωγικότητας». Στην πράξη, δηλαδή, κάθε ώρα εργασίας ενός Έλληνα παράγει πολύ λιγότερη οικονομική αξία, κάτι που τελικά αποτυπώνεται και στην αμοιβή του. Τα στοιχεία φέρχονται από την ισοσέλιδα Greeces in figures, που δεν κάνει τίποτε άλλο από συγκέντρωση και επεξεργασία όλων των επίσημων στοιχείων που δημοσιεύονται στην Ελληνική Στατιστική Υπηρεσία, στην Ευρωπαϊκή Στατιστική Αρχή και σε διεθνείς οργανισμούς όπως ο ΟΟΣΑ. Και δείχνουν ότι στους κλάδους του χονδρικού και λιανικού εμπορίου, των μεταφορών, των καταλυμάτων και της εστίασης, ένας εργαζόμενος στην Ελλάδα παράγει κατά μέσον όρο 2.047,7 ώρες τον χρόνο. Είναι σχεδόν 256 οκτώωρα. Στην Ιαπωνία, η ετήσια απασχόληση στους συγκεκριμένους κλάδους είναι 1.703,8 ώρες, στη Γαλλία 1.561,9 και στη Γερμανία μόλις 1.302,7. Ο μέσος όρος στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι 1.642,9 ώρες το έτος.

Ο Έλληνας εργαζόμενος σε αυτούς τους κλάδους δουλεύει περίπου 24,6% περισσότερο από τον μέσο Ευρωπαίο και 445 ώρες περισσότερες τον χρόνο από τον Γερμανό. Σχεδόν 56 επιπλέον οκτώωρα. Και όμως, όταν μετρήσουμε τι παράγει τα μέσα σε κάθε ώρα, η εικόνα αντιστρέφεται.

Στην Ελλάδα, το ΑΕΠ που αντιστοιχεί σε μία ώρα εργασίας είναι περίπου 24,3 ευρώ. Στην Ισπανία φτάνει στα 45,71 ευρώ, στη Γαλλία τα 65,9 ευρώ, στη Γερμανία στα 72,91 ευρώ, ενώ ο μέσος όρος στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι 53,15 ευρώ, κάτι που σημαίνει ότι στον ίδιο χρόνο οι Ευρωπαίοι παράγουν 118% περισσότερο.

Υπάρχει, δε, ένα επιπλέον στοιχείο που κάνει την απόσταση ακόμη πιο κατανοητή,

και δεν είναι άλλο από την αμοιβή του εργαζομένου. Στους ίδιους κλάδους που εξετάσαμε παραπάνω, η μέση ωριαία αμοιβή ενός Έλληνα εργαζομένου είναι μόλις 9,3 ευρώ. Στην Ισπανία είναι 23,6 ευρώ, στην Γαλλία 33,7 ευρώ, στη Γερμανία 36,1 ευρώ, ενώ ο μέσος όρος στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι 24,9 ευρώ.

Πάμε πάλι πίσω, στην αρχική εικόνα. Ο εργαζόμενος σε ένα ελληνικό λογιστικό γραφείο μπορεί να κάθεται μπροστά στον υπολογιστή του από το πρωί μέχρι το από-

γευμα, να διαχειρίζεται τιμολόγια, μισθοδοσίες, φορολογικές δηλώσεις, ηλεκτρονικές πλταφόρμες, πελάτες και προθεσμίες. Μπορεί να δουλεύει πολύ περισσότερες

ώρες από έναν αντίστοιχο εργαζόμενο στη Γερμανία. Δεν σημαίνει ότι παράγει λιγότερο επειδή είναι λιγότερο ικανός ή λιγότερο εργατικός. Σημαίνει ότι εργάζεται μέσα σε ένα οικονομικό περιβάλλον όπου πολλές επιχειρήσεις είναι μικρές, η τεχνολογία και η αυτοματοποίηση δεν έχουν διαχυθεί στον ίδιο βαθμό και ένα μεγάλο μέρος της δουλειάς παραμένει χειρωνακτική, ενώ και η γραφειοκρατία του Δημοσίου κάνει την απασχόληση και κυρίως την αποτελεσματικότητα του δυσκολότερη.

Το ίδιο συμβαίνει σε ένα ξενοδοχείο. Ο εργαζόμενος μπορεί να κάνει check-in, να διαχειρίζεται κρατήσεις, να απαντά σε τηλεφωνήματα, να αντιμετωπίζει προβλή-

ματα πελάτων και να καλύπτει ταυτόχρονα διαφορετικές ανάγκες της επιχείρησης. Μπορεί να εργάζεται 2.000 και πλέον ώρες τον χρόνο. Όμως αν το ξενοδοχείο είναι μικρό, με περιορισμένο κεφάλαιο, χαμηλή αυτοματοποίηση και μικρή δυνατότητα να αξιοποιήσει οικονομίες κλίμακας, η κάθε ώρα εργασίας του δημιουργεί μικρότερη οικονομική αξία. Το ίδιο και στο χονδρικό εμπόριο: παραγγελίες, τιμολόγια, αποθήκη, πελάτες, προμηθευτές, μεταφορές. Σε μια μικρή ελληνική επιχείρηση μπορεί να χρειάζεται να κάνει με το χέρι διαδικασίες που σε μια μεγαλύτερη ευρωπαϊκή επιχείρηση έχουν αυτοματοποιηθεί. Εκείνοι μπορεί να εργάζονται περισσότερες ώρες, αλλά ο

συνάδελφός του σε μια μεγάλη γερμανική επιχείρηση μπορεί να έχει στη διάθεσή του καλύτερα πληροφοριακά συστήματα, αυτοματοποιημένη διαχείριση αποθήκης, ψηφιακές παραγγελίες και πολύ μεγαλύτερη κλίμακα λειτουργίας.

Καθώς, λοιπόν, η παραγωγικότητα δεν μετράει τόσο κουράζεται ένας άνθρωπος αλλά πόσο οικονομικά αξία μπορεί να δημιουργήσει μέσα στο ωράριο εργασίας του, είναι σχεδόν κοινός τόπος πως ολόένα και λιγότερο εξαρτάται από τον ίδιο τον εργαζόμενο. Οι αριθμοί δείχνουν ότι ο εργαζόμενος στην Ελλάδα δουλεύει περισσότερες ώρες, αλλά η ώρα του παράγει λιγότερη αξία. Και επειδή η οικονομία παράγει λιγότερη αξία ανά ώρα, η δυνατότητα να προσφέρει υψηλότερες αμοιβές είναι επίσης περιορισμένη.

Γι' αυτό το ερώτημα για την Ελλάδα δεν μπορεί να είναι μόνο «πόσες ώρες δουλεύουμε»: Το κρίσιμο ερώτημα είναι τι παράγουμε μέσα σε αυτές τις ώρες και γιατί η αξία αυτή παραμένει τόσο χαμηλή. Και η απάντηση οδηγεί κατευθείαν στην καρδιά του ελληνικού παραγωγικού μοντέλου: στις μικρές επιχειρήσεις, στις χαμηλές επενδύσεις, στην τεχνολογία, στην οργάνωση της εργασίας, στις δεξιότητες, στην χρηματοδότηση και στη μεγάλη συμμετοχή κλάδων όπου η προστιθέμενη αξία ανά ώρα είναι χαμηλότερη. Όπως παραδοθέντα εκπαιδωμένοι τόσο των εργοδοτικών οργανώσεων όσο και της ΓΣΕΕ, για χρόνια, ιδιαίτερα μετά τη δεκαετία οικονομικής κρίσης, η Ελλάδα επένδυσε λιγότερο από όσο χρειαζόταν σε παραγωγικό εξοπλισμό, τεχνολογία, λογισμικό, έρευνα και ανάπτυξη. Η χώρα έχει κάνει βήματα τα τελευταία χρόνια, όμως το επενδυτικό κενό παραμένει. Η εικόνα γίνεται ακόμη πιο καθαρή όταν κοιτάξει κανείς το μέγεθος των επιχειρήσεων. Η ελληνική οικονομία αποτελείται σε πολύ μεγάλο βαθμό από μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις και εμφανίζουν ιδιαίτερα μεγάλο παραγωγικό χάσμα σε σχέση με τις μεγαλύτερες. Η χρήση της τεχνολογίας είναι επίσης σημαντικός, αν όχι καθοριστικός παράγοντας, καθώς ένας εργαζόμενος που δουλεύει με σύγχρονα μηχανήματα, αυτοματισμούς, λογισμικό και τεχνητή νοημοσύνη μπορεί να παράγει μέσα σε μία ώρα πολύ περισσότερη αξία από έναν εργαζόμενο που κάνει την ίδια δουλειά χειροκίνητα. Κι εδώ, αν και η χώρα μας έχει βελτιώσει σημαντικά στην ψηφιοποίηση, η εικόνα παραμένει αδύναμη. Και τέλος, υπάρχει και το θέμα της ίδιας της συνδυαστικής της ελληνικής οικονομίας. Ο τουρισμός, το εμπόριο, η εστίαση και άλλες υπηρεσίες έχουν πολύ μεγάλη σημασία για την απασχόληση και τις εξαγωγές της χώρας, όμως η προστιθέμενη αξία ανά εργαζόμενο είναι συνήθως χαμηλότερη.

ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟ ΚΕΝΟ

Η Ελλάδα έχει επενδύσει λιγότερο από όσο χρειαζόταν σε παραγωγικό εξοπλισμό, έρευνα και ανάπτυξη. Ενώ οι νέες γίνονται τα τελευταία χρόνια, όμως το επενδυτικό κενό παραμένει. Την ίδια στιγμή, η ελληνική οικονομία αποτελείται σε πολύ μεγάλο βαθμό από μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις που εμφανίζουν ιδιαίτερα μεγάλο παραγωγικό χάσμα σε σχέση με τις μεγαλύτερες.

Πολλή δουλειά
αλλά λίγη παραγωγή

Ενας Έλληνας στον τουρισμό ή στο εμπόριο εργάζεται
405 ώρες τον χρόνο περισσότερο από τον μέσο Ευρωπαίο και η
παραγωγικότητά του είναι σχεδόν η μισή

Στους κλάδους του χονδρικού και λιανικού εμπορίου, των μεταφορών, του τουρισμού και της εστίασης, ένας εργαζόμενος στην Ελλάδα εργάζεται κατά μέσον όρο 2.047,7 ώρες τον χρόνο. Στην Ισπανία, η ετήσια απασχόληση στους συγκεκριμένους κλάδους, είναι 1.703,8 ώρες, στη Γαλλία 1.561,9 και στη Γερμανία μόλις 1.302,7. Ο μέσος όρος στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι 1.642,9 ώρες το έτος.

SHUTTLESTOCK

ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

Επιστροφή στο
σχολείο

Οδηγός επιβίωσης για τη νέα χρονιά

Συμβουλές για ομαλή προσαρμογή στη νέα τάξη

Πρέπει να μελετάμε μαζί με τα παιδιά;
Πόσες εξωσχολικές δραστηριότητες
είναι πολλές;

Πώς προετοιμάζουμε τα παιδιά να αντιμετωπίσουν το μπούλινγκ

ChatGPT: Πότε το χρησιμοποιούμε,
τι προσέχουμε

Την Κυριακή 30/8 με την ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Του ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ

Σε προορισμό υποδοχής συνταξιούχων, τόσο από χώρες της Ευρώπης όσο και από τις ΗΠΑ, εξελίσσεται σταδιακά η ελληνική αγορά ακινήτων, καθώς όλο και περισσότεροι αναζητούν κατοικίες για μόνιμη εγκατάσταση. Σύμφωνα με τα στοιχεία της εταιρείας Elxis-At Home In Greece, η οποία ειδικεύεται στην προώθηση κατοικιών σε ξένους αγοραστές, κατά τη διάρκεια του 2026, το 30,8% των πελατών της αναζητεί κατοικία για να μείνει μόνιμα ή, έστω, το μεγαλύτερο μέρος του χρόνου στην Ελλάδα.

Σύμφωνα με τον διευθύνοντα σύμβουλο της Elxis, Γιώργο Γαβριηλίδη, «το 30,8% είναι ένα σημαντικό ποσοστό, αλλά και μια εξέλιξη η οποία είναι ιδιαίτερα θετική, καθώς οι επενδύσεις των ανθρώπων αυτών έχουν υψηλή προστιθέμενη αξία, αφού δεν περιορίζονται στην αγοραπωλησία του ακινήτου, αλλά συνεχίζουν να συνεισφέρουν στην τοπική οικονομία ως νέοι κάτοικοι».

Σύμφωνα με τον ίδιο, έτσι εξηγείται και η προτίμηση που εκδηλώνει το 71,7% του αγοραστικού κοινού για νεόδμητη κατοικία ή ένα ακίνητο να μπορεί να κατοικηθεί άμεσα, ενώ μόλις το 17,2% ενδιαφέρεται για διαμέρισμα. «Σε ό,τι αφορά τον μέσο διαθέσιμο προϋπολογισμό των αγοραστών από το εξωτερικό, παρατηρούμε ότι η πλειονότητα κινείται μεταξύ ποσών από 320.000 έως 340.000 ευρώ», σημειώνει ο κ. Γαβριηλίδης.

Με βάση τα ευρήματα της Elxis, η μεγαλύτερη ζήτηση που αφορά μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα προέρχεται από συνταξιούχους από τις ΗΠΑ, την Ολλανδία, τη Γερμανία και την Αγγλία, ενώ ακολουθούν χώρες όπως το Βέλ-

Η μεγαλύτερη ζήτηση προέρχεται από τις ΗΠΑ, την Ολλανδία, τη Γερμανία και την Αγγλία. Αξιοσημείωτη άνοδος καταγράφεται και από την Αυστραλία.

γιο και η Γαλλία. Αξιοσημείωτη είναι η φετινή άνοδος που καταγράφεται και από αγοραστές από την Αυστραλία — κυρίως από ομογενείς— καθώς το αγοραστικό ενδιαφέρον έχει διπλασιαστεί σε σχέση με πέρυσι.

Παράλληλα, παρατηρούνται και επιμέρους διαφοροποιήσεις της ζήτησης, καθώς οι αγοραστές από την Αγγλία δείχνουν ιδιαίτερη προτίμηση προς τα Επτάνησα. Σταθερά στην κορυφή της ζήτησης παραμένει η αγορά της Κρήτης, με ποσοστό 42,9%, ενώ ακολουθούν η Πελοπόννησος με 22,9%

και το Ιόνιο με ποσοστό 12,7%. Αξίζει να σημειωθεί ότι ένας από τους λόγους που όλο και περισσότεροι ξένοι ενδιαφερόμενοι αγοραστές κατοικιών επιλέγουν την Ελλάδα για μόνιμη εγκατάσταση είναι και το πρόγραμμα που θεσπίστηκε πριν από μερικά χρόνια, το οποίο προσφέρει φορολογικά κίνητρα σε συνταξιούχους του εξωτερικού. Συγκεκριμένα, όσοι κάνουν χρήση των σχετικών διατάξεων μπορούν να μεταφέρουν στην Ελλάδα τη φορολογική τους έδρα και να πληρώνουν πολύ χαμηλό φόρο εισοδήματος,

με συντελεστή μόλις 7% του ύψους των εισοδημάτων τους. Ο συγκεκριμένος, χαμηλός συντελεστής έχει διάρκεια 15 ετών και εφαρμόζεται εφόσον υπάρχει συμφωνία αποφυγής διπλής φορολόγησης ανάμεσα στην Ελλάδα και τη χώρα όπου εκδίδεται και καταβάλλεται η σύνταξη. Επίσης, απαραίτητη προϋπόθεση είναι ο ενδιαφερόμενος συνταξιούχος να διαμένει στην Ελλάδα για τουλάχιστον 183 ημέρες τον χρόνο, δηλαδή για τουλάχιστον έξι μήνες. Επίσης, πρέπει να μην έχει υπάρξει φορολογικός κάτοικος Ελλάδας τα

προηγούμενα πέντε από τα έξι τελευταία χρόνια πριν από τη μεταφορά της φορολογικής κατοικίας στην Ελλάδα. Πέραν των φορολογικών κινήτρων, η Ελλάδα αποτελεί πόλο έλξης ξένων αγοραστών και για μια σειρά από άλλους λόγους, αρχής γενομένης από την ποιότητα ζωής και συνεχιζοντας με το κλίμα, το χαμηλότερο κόστος διαβίωσης σε σχέση με τις χώρες προέλευσης των ενδιαφερόμενων συνταξιούχων και φυσικά το κόστος απόκτησης του ακινήτου. Ειδικότερα, η μέση τιμή πώλησης των 300.000

Στην κορυφή της ζήτησης παραμένει η Κρήτη με ποσοστό 42,9% και ακολουθούν η Πελοπόννησος με 22,9% και το Ιόνιο με 12,7%. Η πλειονότητα των ξένων αγοραστών διαθέτει 320.000 έως 340.000 ευρώ για την αγορά ακινήτου.

- 350.000 ευρώ εξασφαλίζει ένα νεόδμητο ακίνητο που προσφέρει σημαντικά υψηλότερες προδιαγραφές (κοντά στη θάλασσα, με κήπο και πισίνα κ.λπ.) συγκριτικά με άλλες χώρες της Νότιας Ευρώπης, όπου για να βρεθεί κάτι ανάλογο απαιτούνται σαφώς περισσότερα χρήματα.

Είναι χαρακτηριστικό ότι το συνολικό κόστος ζωής για έναν συνταξιούχο είναι 30% έως 50% χαμηλότερο σε σύγκριση με τις ΗΠΑ (ανάλογα με την πόλη από την οποία προέρχεται) και 20% έως 30% οικονομικότερο σε σχέση με τη Δυτική και Βόρεια Ευρώπη. Μάλιστα, λόγω του συνδυασμού χαμηλού κόστους, ήπιου κλίματος και των φορολογικών κινήτρων που υφίστανται, η Ελλάδα αναδεικνύεται ο κορυφαίος προορισμός συνταξιοδότησης παγκοσμίως για το 2026, σύμφωνα με τον δείκτη Global Retirement Index.

Πιο φθηνή ζωή

Όπως προκύπτει από τα σχετικά στοιχεία για το 2025, το κόστος των ειδών πρώτης ανάγκης (τρόφιμα, μετακίνηση κ.λπ.) είναι τουλάχιστον 20% χαμηλότερο σε σχέση με τις ΗΠΑ, ενώ το κόστος ενοικίασης (εφόσον ο συνταξιούχος επιλέγει σε πρώτη φάση την ενοίκιαση αντί για την αγορά ακινήτου) είναι περίπου 70%-80% χαμηλότερο στην Αθήνα σε σχέση με τις μεγάλες πόλεις των ΗΠΑ, όπως η Νέα Υόρκη. Μάλιστα, το μηνιαίο κόστος ζωής υπολογίζεται ότι εύκολα μπορεί να κρατηθεί σε περίπου 2.000-2.500 ευρώ/μήνα για ένα ζευγάρι συνταξιούχων που θέλει να μείνει σε ένα από τα δύο μεγάλα αστικά κέντρα της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης, ενώ αν πρόκειται για την περιφέρεια, το κόστος είναι ακόμη χαμηλότερο, περίπου 1.500-2.000 ευρώ. Την ίδια στιγμή υπολογίζεται ότι απαιτούνται 3.500-4.000 ευρώ για δαπάνες διαβίωσης κατά μέσον όρο στις ΗΠΑ, αλλά και 3.000-3.500 ευρώ σε χώρες της Δυτικής Ευρώπης, όπως η Γερμανία και η Γαλλία.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Elxis, εκτός από το 30,8% των ενδιαφερόμενων που επιλέγουν την Ελλάδα για μόνιμη εγκατάσταση, ένα πρόσθετο 44,4% αφορά ανθρώπους που κινούνται στην αγορά για την απόκτηση εξοχικής κατοικίας, ενώ ένα πρόσθετο 17,8% αποζητεί ένα εξοχικό ακίνητο, κυρίως για επενδυτικούς σκοπούς. Ενδιαφέρον παρουσιάζει και το εύρημα της Elxis ότι μόλις το 7% έχει ως πρωταρχικό του κίνητρο την αγορά ακινήτου ώστε να εξασφαλίσει άδεια διαμονής μέσω του προγράμματος «Χρυσή Βίζα». Αυτό οφείλεται στο ότι, με βάση τις νέες διατάξεις που έχουν τεθεί σε ισχύ, όσοι αξιοποιήσουν το συγκεκριμένο πρόγραμμα απαγορεύεται να εκμεταλλευτούν επενδυτικά το ακίνητό τους μέσω πλατφορμών βραχυχρόνιας μίσθωσης.

Στη Βουλή το νέο νομοσχέδιο για την επαγγελματική ασφάλιση

Εώς και το 35% του εισοδήματός τους θα μπορούν να «επενδύουν» για τη μελλοντική συμπληρωματική σύνταξη τους εργαζόμενοι και ελεύθεροι επαγγελματίες, με το νέο νομοσχέδιο για την επαγγελματική ασφάλιση που εισέρχεται εντός της εβδομάδας στην Ολομέλεια της Βουλής.

Συγκεκριμένα, στο υπό συζήτηση σχέδιο νόμου που έχει ήδη περάσει από τις αρμόδιες επιτροπές του Κοινοβουλίου προβλέπεται ότι για τους μισθωτούς το όριο ανέρχεται σε 35% του ακαθάριστου μισθού, από 20% που ήταν, ενώ για τους αυτοαπασχολούμενους διαμορφώνεται στις 35.000 ευρώ τον χρόνο. Πρόκειται για μία από τις σημαντικότερες αλλαγές του νέου πλαισίου, καθώς διευρύνει σημαντικά το ποσό που μπορεί να κατευθυνθεί σε Ταμεία Επαγγελματικής Ασφάλισης με φορολογικά ευνοϊκούς όρους.

Σύμφωνα με την ηγσία του υπουργείου Εργασίας, πρόκειται για ακόμη ένα βήμα για την ενίσχυση του δεύτερου πυλώνα του ασφαλιστικού συστήματος. Όπως μάλιστα επισημάνε από το βήμα της Βουλής η υπουργός Εργασίας Νίκη Κεραμέως, στόχος είναι να αποκτήσουν πρόσβαση στην επαγγελματική ασφάλιση περισσότεροι εργαζόμενοι, μικρές επιχειρήσεις, αυτοαπασχολούμενοι και ελεύθεροι επαγγελματίες, μέσω μεταξύ άλλων των φορολογικών κινήτρων και των ανοικτών πολυεργοδοτικών ταμείων. Η κ. Κεραμέως εκτίμησε μάλιστα ότι η μεταρρύθμιση δημιουργεί περισσότερες επιλογές για πρόσθετο συνταξιοδοτικό εισόδημα, ενισχύει την προστασία των ασφαλισμένων και μπορεί να συμβάλει στη μακροπρόθεσμη ενίσχυση της οικονομίας.

Το βασικό «όχημα» για να επιτευχθεί ο στόχος είναι το νέο φορολογικό πλαίσιο που θεσμοθετείται: οι εισφορές εκπίπτουν από το φορολογητέο εισόδημα, ενώ η φορολογητέα μελλοντικής παροχής παραμένει ιδιαίτερα χαμηλή. Αναλυτικά, με το νέο πλαίσιο, εφόσον η καταβολή της σύνταξης ξεκινάει μετά τα 67 έτη, ο

Οι εισφορές θα εκπίπτουν από το φορολογητέο εισόδημα, ενώ η φορολόγηση της μελλοντικής παροχής παραμένει ιδιαίτερα χαμηλή.

Εργαζόμενοι και ελεύθεροι επαγγελματίες θα μπορούν να «επενδύουν» έως και το 35% του εισοδήματός τους.

συντελεστής φορολόγησης διαμορφώνεται στο 2,5% για τη σύνταξη (μηνιαία καταβολή) και στο 5% για το εφάπαξ. Μάλιστα η μείωση του συντελεστή, και η διασύνδεσή του με την ηλικία του ασφαλισμένου που επιλέγει να συνταξιοδοτηθεί από το επαγγελματικό ταμείο του, συνδέεται και με ένα επιπλέον «κίνητρο». Την αύξηση του ποσού που μπορεί ένας ασφαλισμένος να εισφέρει ετησίως στο ΤΕΑ, από 20% σε 35% του ακαθάριστου μισθού του.

Βέβαια, σύμφωνα με συνδικαλιστές αλλά και έμπειρους αναλογιστές που γνωρίζουν καλά την αγορά της επαγγελματικής ασφάλισης, το ερώ-

τημα που τίθεται είναι ποιοι εργαζόμενοι έχουν στην πραγματικότητα τη δυνατότητα να αξιοποιήσουν αυτό το όριο. Για έναν εργαζόμενο με αποδοχές 1.000 ή 2.000 ευρώ τον μήνα, η δυνατότητα αυτή είναι ουσιαστικά περιορισμένη. Αντίθετα, το όφελος γίνεται πολύ μεγαλύτερο στα υψηλότερα εισοδήματα, όπου ένα μέρος των αποδοχών μπορεί να κατευθυνθεί στην επαγγελματική ασφάλιση αντί να καταβληθεί ως μισθός.

Παράγοντες της αγοράς επισημαίνουν στην «Κ» ακριβώς αυτόν τον κίνδυνο: το νέο καθεστώς μπορεί να λειτουργήσει, πέρα από την ενίσχυση της συνταξιοδοτικής αποταμίευσης, και ως εργαλείο νόμιμης φοροαποφυγής για υψηλόμισθα στελέχη. Ιδίως στην περίπτωση που αυξήσει μισθών ή bonus αντικαθίστανται εν μέρει από εισφορές σε ΤΕΑ, ένα σημαντικό τμήμα του εισοδήματος μπορεί να μεταφερθεί σε ένα καθεστώς με πολύ χαμηλότερη φορολογική επιβάρυνση απ' ό,τι ο μισθός και η σύνταξη του πρώτου πυλώνα.

Της **ΚΟΡΙΝΑΣ ΣΑΜΑΡΚΟΥ**

Ανάμεσα στις πέντε ευρωπαϊκές χώρες που αντιμετωπίζουν τις μεγαλύτερες οικονομικές απώλειες λόγω του καύσωνα και των πυρκαγιών συγκαταλέγεται η Morningstar DBRS την Ελλάδα, έπειτα από ένα καλοκαίρι που έδειξε ότι τα ακραία καιρικά φαινόμενα μπορούν να λειτουργήσουν σωρευτικά, να προκαλέσουν ζημιές και να διαταράξουν την οικονομική δραστηριότητα. Μετά τους καύσωνες, στην Ευρώπη έρχονται οι ξηρασίες, σημειώνουν οι αναλυτές του οίκου αξιολόγησης, προειδοποιώντας ότι οι ξηρασίες μπορεί να έχουν σοβαρότερες οικονομικές επιπτώσεις από άλλους κλιματικούς κινδύνους.

Όπως επισημαίνει η Morningstar DBRS, η θερμοκρασία στην Ευρώπη αυξάνεται γρηγορότερα από ό,τι στις άλλες ηπείρους, ενώ την ίδια στιγμή, η ακραία ζέστη συνοδεύεται από πολύ ζηρές συνθήκες στο μεγαλύτερο μέρος της Ευρώπης. Στην Αγγλία και στην Ουαλλία, ο Ιούλιος του 2026 ήταν ο πιο ξηρός που έχει καταγραφεί ποτέ. Στην ηπειρωτική Ευρώπη, η ακραία ζέστη, η έντονη ξηρασία και οι ισχυροί άνεμοι συνέβαλαν σε μεγάλες πυρκαγιές, όπως συνέβη στη Γαλλία, στην Ισπανία και στην Ελλάδα τον Ιούλιο. Οι πυρκαγιές στην Ισπανία και στη Γαλλία, που ήταν οι χειρότερες των τελευταίων δεκαετιών, ξεπέρασαν το επίπεδο μιας κυρίως αγροτικής καταστροφής, πλησιάζοντας αστικές περιοχές, αυξάνοντας έτσι τον κίνδυνο ζημιών.

Το καλοκαίρι του 2026 δείχνει πώς τα ακραία καιρικά φαινόμενα μπορούν να συσσωρευτούν, να προκαλέσουν ζημιές και να διαταράξουν την οικονομική δραστηριότητα, σημειώνουν οι αναλυτές. Επιπλέον, έπειτα από καύσωνες και πυρκαγιές, οι ξηρασίες μπορούν να αυξήσουν τον κίνδυνο ξαφνικών πλημμυρών.

Τα μοντέλα της Morningstar DBRS δείχνουν ότι η Ελλάδα είναι ανάμεσα στις χώρες που αντιμετωπίζουν τον μεγαλύτερο οικονομικό κίνδυνο από

Μετά τους καύσωνες έρχονται οι ξηρασίες, προειδοποιεί η DBRS, σημειώνοντας ότι μπορεί να έχουν μεγάλες οικονομικές επιπτώσεις.

Μεταξύ των πέντε ευρωπαϊκών χωρών που αντιμετωπίζουν τις μεγαλύτερες οικονομικές απώλειες, εκτιμά η DBRS.

τους καύσωνες και τις πυρκαγιές. Συγκεκριμένα, είναι 5η ανάμεσα στις χώρες που εξετάστηκαν με βάση την ετήσια προβλεπόμενη απώλεια παραγωγικότητας στη βιομηχανία λόγω του καύσωνα στο μέτριο κλιματικό σενάριο, και επίσης 5η με βάση τις εκτιμώμενες ετήσιες ζημιές σε περιουσίες λόγω των πυρκαγιών.

Καθώς το καλοκαίρι οδεύει προς το τέλος του, η προσοχή πρνάει από τους καύσωνες και τις πυρκαγιές προς τις ξηρασίες, οι οποίες, σύμφωνα με τον οίκο, γίνονται πιο συχνές, παρατεταμένες και σοβαρές, λόγω της κλιματικής αλλαγής.

Σε όλη την Ευρώπη, οι βροχοπτώσεις κάτω του μέσου όρου έχουν οδηγήσει σε εκτεταμένη ξηρασία που, μαζί με διαδοχικά κύματα καύσωνα, έχουν εντείνει τις συνθήκες ξηρασίας. Στο Ηνωμένο Βασίλειο, η κυβέρνηση δήλωσε ότι περίπου το 72% της Αγγλίας, συμπεριλαμβανομένου του Λονδίνου, και ολόκληρης της Ουαλλίας, βρισκόταν επίσημα σε ξηρασία στις αρχές Αυγούστου.

Στην ηπειρωτική Ευρώπη, η σοβαρή ξηρασία έχει επηρεάσει μεγάλες περιοχές στη Γαλλία, με πάνω από το 85% της χώρας να βρίσκεται υπό συνθήκες προειδοποίησης ή συναγερμού για ξηρασία από τα μέσα Ιουλίου 2026.

Ομοίως, χώρες της κεντρικής και ανατολικής Ευρώπης, όπως η Ουγγαρία, η Πολωνία και η Γερμανία, καθώς και τα Βαλκάνια, έχουν πληγεί από ξαφνική ξηρασία. Η παρατεταμένη ζέστη και οι χαμηλές βροχοπτώσεις έχουν οδηγήσει σε πολύ χαμηλές στάθμες νερού στα ποτάμια.

Οι αφανείς ήρωες του αρχιπελάγους

Ναυτικοί και ποστάλια που εξυπηρετούν χειμώνα-καλοκαίρι τα μικρότερα νησιά υπό δύσκολες συνθήκες

30 εταιρείες με 75 σκάφη

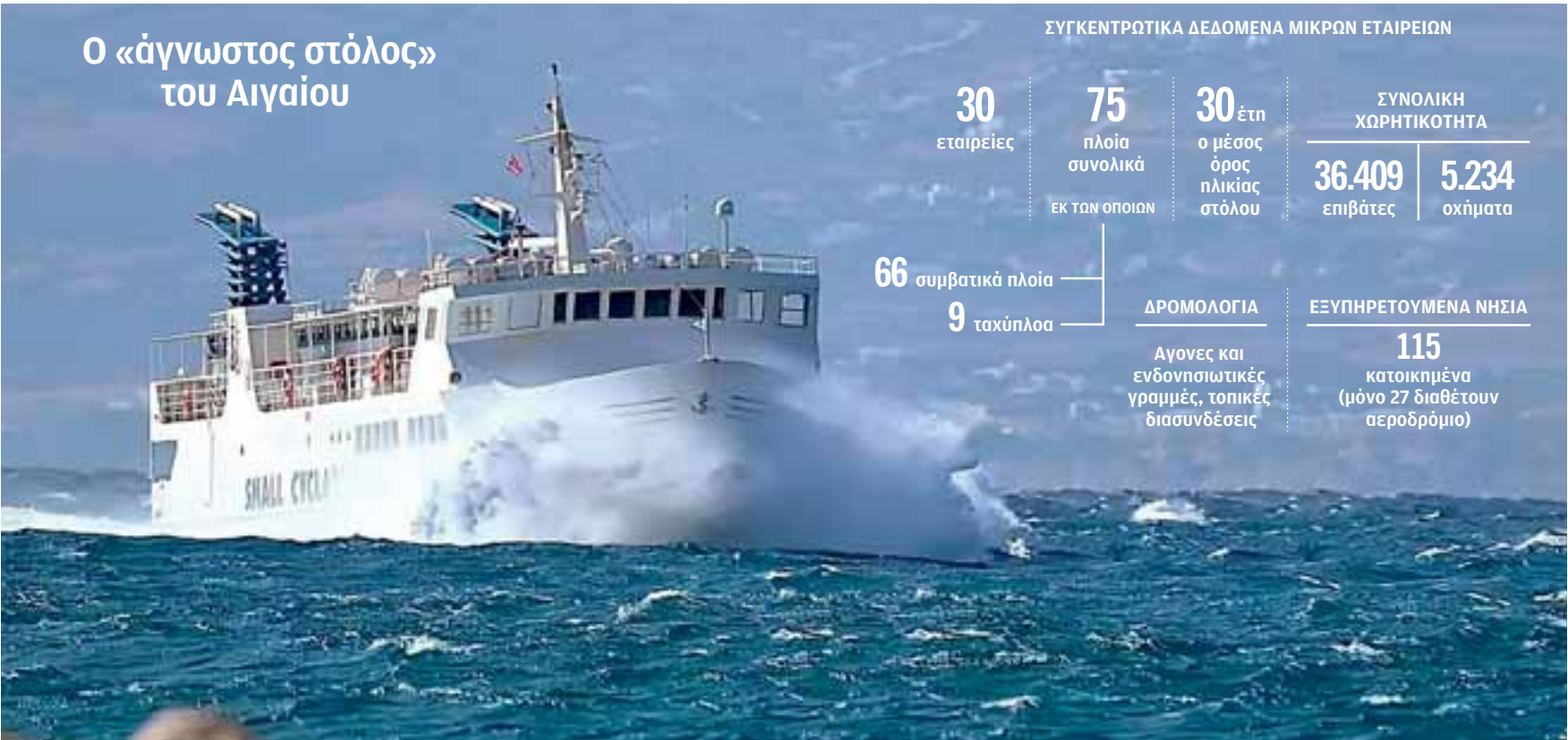
Τριάντα μικρότερες εταιρείες διαχειρίζονται συνολικά ένα στόλο 75 πλοίων. Από αυτά τα σκάφη, τα 66 είναι συμβατικά επιβατηγά-οχηματαγωγά και μόλις τα εννέα είναι ταχύπλοα, γεγονός που αναδεικνύει τον σταθερό, καθημερινό και δρομολογιακό χαρακτήρα που απαιτεί η εξυπηρέτηση αυτών των ευαίσθητων γραμμών.

Του ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ

Στο Αιγαίο, εκεί όπου το ελληνικό φως συναντά το καλοκαιρινό μελτέμι, εξελίσσεται καθημερινά μια εν πολλοίς άγνωστη θαλασσινή περιπέτεια. Πέρα από τα μεγάλα επιβατηγά πλοία των κεντρικών γραμμών που γεμίζουν τα λιμάνια κατά τους θερινούς μήνες, η πραγματική ραχοκοκαλιά της ελληνικής νησιωτικότητας βρίσκεται και στους κάβους των πιο μικρών και απομονωμένων νησιών. Εκεί δραστηριοποιούνται πολλοί άγνωστοι θαλασσοπόροι του αρχιπελάγους, οι ναυτικοί και οι πλοιοκτήτες των πολύ μικρών ακτοπλοϊκών εταιρειών, οι οποίοι κρατούν ζωντανές θαλάσσιες γραμμές που ενώνουν τα μικρά νησιά μεταξύ τους αλλά και με την ηπειρωτική χώρα.

Όπως καταγράφεται στην 25η Ετήσια Μελέτη της ΧRTC Business Consultants για την Ελληνική Ακτοπλοία (2026), η εικόνα αυτή δεν είναι απλώς ένα καλοκαιρινό σκηνικό, αλλά μια κρίσιμη παραγωγική, εθνική και κοινωνική πραγματικότητα της νησιωτικής Ελλάδας. Στον θαλάσσιο χώρο της πατρίδας μας δραστηριοποιούνται 30 μικρότερες εταιρείες, οι οποίες διαχειρίζονται συνολικά έναν στόλο 75 πλοίων. Από αυτά τα σκάφη, τα 66 είναι συμβατικά επιβατηγά-οχηματαγωγά και μόλις τα εννέα είναι ταχύπλοα, γεγονός που αναδεικνύει τον σταθερό, καθημερινό και δρομολογιακό χαρακτήρα που απαιτεί η εξυπηρέτηση αυτών των ευαίσθητων γραμμών.

Τα καράβια αυτά, με μέσο όρο ηλικίας τα 30 έτη, φέρουν πάνω τους τα σημάδια του χρόνου και των αμέτρητων ταξιδιών στη θάλασσα. Παρά την προχωρημένη ηλικία τους, ταξιδεύουν καθημερινά με κάθε καιρό για να προσεγγίσουν λιμάνια δυσπρόσιτα, τις περισσότερες φορές χωρίς σύγχρονες λιμενικές υποδομές. Στήριζαν ουσιαστικά 115 κατοικημένα νησιά της χώρας, εκ των οποίων μόλις τα 27 διαθέτουν αεροδρόμιο. Αυτό σημαίνει πως για τη συντριπτική πλειονότητα των νησιωτών, η θαλάσσια συγκοινωνία αποτελεί τον μοναδικό δίαυλο επικοινωνίας. Αυτά τα πλοία καλύπτουν μεγάλο μέρος των εμπορευματικών αναγκών των νησιών και της τροφοδοσίας τους, μεταφέροντας από τα απαραίτητα τρόφιμα και φάρμακα μέχρι τα δομικά υλικά για τα τοπικά έργα.

ΠΗΓΗ: 25η Ετήσια Μελέτη για την Ελληνική Ακτοπλοία 2026 - ΧRTC Business Consultants

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Η προσφορά των μικρών αυτών εταιρειών ξεπερνάει την απλή εξυπηρέτηση της αυξημένης επιβατικής κίνησης κατά την τουριστική περίοδο του καλοκαιριού. Όταν οι επισκέπτες φύγουν, οι ναυτικοί αυτοί παραμένουν εκεί σχεδόν όλο τον χειμώνα, εξασφαλίζοντας την κοινωνική συνοχή, την προσβασιμότητα και την εθνική παρουσία στο Αιγαίο. Είναι εκείνοι που θα μεταφέρουν τον γιατρό, τον δάσκαλο, τον ασθενή, αλλά και τον ηλικιωμένο κάτοικο της άγονης γραμμής. Η καθημερινή λειτουργία τους στις λεγόμενες ενδονησιωτικές και άγονες γραμμές αποτελεί βασικό όρο επιβίωσης για τις τοπικές κοινωνίες.

Ωστόσο, ο αγώνας αυτών των ανθρώπων διεξάγεται υπό πεστικές οικονομικές και ρυθμιστικές συνθήκες. Η έρευνα της ΧRTC αναδεικνύει τις μεγάλες δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι μικρές εταιρείες στην πρόσβαση σε τραπεζική χρηματοδότηση, εξαιτίας των περιορισμένων ιδίων κεφαλαίων και της έλλειψης εταιρικής διακυβέρνησης και διαφάνειας. Την ίδια στιγμή, οι νέες περιβαλλοντικές απαιτήσεις

της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι υποχρεώσεις της πράσινης μετάβασης και το αυξημένο κόστος των καυσίμων δημιουργούν πρόσθετα εμπόδια στη βιωσιμότητά τους. Παρά τις αντιρροτήσεις, καταγράφεται μια προσπάθεια ανανέωσης μέσα από τη δραστηριότητα των ελληνικών ναυπηγείων, καθώς ορισμένοι τοπικοί φορείς εμπιστεύονται εγχώρια ναυπηγεία για την κατασκευή νέων, σύγχρονων σκαφών, αποδεικνύοντας τις δυνατότητες της ελληνικής βιομηχανίας.

Οι άνθρωποι της μικρής ακτοπλοΐας συνεχίζουν να ταξιδεύουν στο Αιγαίο, κρατώντας ζωντανό το νήμα που ενώνει τις νησιωτικές κοινότητες. Με επιμονή, ναυτική εμπειρία και αφοσίωση στον τόπο τους, αποδεικνύουν καθημερινά ότι η ελληνική ακτοπλοΐα δεν είναι μόνο αριθμοί, διαγράμματα και οικονομικά μεγέθη, αλλά κυρίως οι άνθρωποι της και η αδιάλειπτη προσφορά τους στη νησιωτική Ελλάδα.

Η πραγματικότητα που αντιμετωπίζουν καθημερινά οι μικρότερες ακτοπλοϊκές εταιρείες στις ενδονησιωτικές γραμμές του Αιγαίου απέχει παρσάγγας από τις

θεωρητικές διακηρύξεις περί άμεσου εκσυγχρονισμού και πράσινης μετάβασης. Στην πρώτη γραμμή των εμποδίων παραμένει η δραματική κατάσταση των λιμενικών υποδομών, οι οποίες όχι μόνο δυσχεραίνουν το έργο των πληρωμάτων αλλά δοκιμάζουν καθημερινά τις αντοχές των κατοίκων και των επισκεπτών στα απομακρυσμένα νησιά. Την εικόνα αυτή σκιαγραφεί ανάγλυφα ο πρόεδρος και διευθύνων σύμβουλος της Dodekanisos Seaways, Χρήστος Σπανός, όπως εξηγούσε πέρυσι τέτοια εποχή μιλώντας για το θέμα, τονίζοντας ότι τα περισσότερα περιφερειακά λιμάνια παραμένουν ανοικτά και απροστάτευτα απέναντι στους καιρούς, καθιστώντας την προσέγγιση των σκαφών επισφαλή. Παράλληλα, οι κερσαίες υποδομές είναι σχεδόν ανύπαρκτες, με αποτέλεσμα οι επιβάτες να περιμένουν κάτω από τον καυτό ήλιο χωρίς στέγαστρα, σταθμούς αναμονής ή βασικές παροχές υγιεινής. Σε αυτό το ασφυκτικό περιβάλλον, η συζήτηση για «πράσινα» πλοία και τεχνολογικές καινοτομίες φαντάζει συχνά αποκομμένη από την καθημερινή εμπειρία του πεδίου.

Ο επικεφαλής της δωδεκανησιακής εταιρείας ανέφερε χαρακτηριστικά πως είναι ανέφικτο να συζητάμε για περιβαλλοντικές προδιαγραφές και αντικατάσταση πλοίων τεσσαράκοντα ετών, όταν η πολιτεία δεν έχει κατορθώσει να εξασφαλίσει ούτε τα στοιχειώδη. Κατά τον ίδιο, η προτεραιότητα οφείλει να δοθεί στη θεραπεία των χρόνιων προβλημάτων που λιμνάζουν επί δεκαετίες, ενώ ταυτόχρονα το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο της ακτοπλοΐας επιβαρύνεται συχνά από παρεμβάσεις που ελάχιστα λαμβάνουν υπόψη το πραγματικό όφελος του επιβάτη. Για τις τοπικές επιχειρήσεις που εξυπηρετούν καθημερινά δεκάδες γραμμές κορμού και άγονες συνδέσεις, η διατήρηση της συνοχής του νησιωτικού χώρου απαιτεί πρωτίστως ρεαλισμό. Η γεφύρωση του χάσματος ανάμεσα στις αυστηρές ευρωπαϊκές οδηγίες και την τραχιά πραγματικότητα των ελληνικών θαλάσσιων περνάει αναπόφευκτα μέσα από ασφαλές λιμάνια, ουσιαστικές δημόσιες επενδύσεις και έμπρακτη στήριξη των μικρών πλοιοκτητών, πριν οι τοπικές κοινωνίες οδηγηθούν σε αδιέξοδο.

Τα εμπόδια βιωσιμότητας

Έρευνα της ΧRTC αναδεικνύει τις μεγάλες δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι μικρές εταιρείες στην πρόσβαση σε τραπεζική χρηματοδότηση. Την ίδια στιγμή, οι νέες περιβαλλοντικές απαιτήσεις της Ε.Ε. και το αυξημένο κόστος των καυσίμων δημιουργούν πρόσθετα εμπόδια στη βιωσιμότητά τους.

Η **EUROBANK** ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ ΤΟ ΑΠΟΛΥΤΟ ΘΕΑΤΡΙΚΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ:
1-3 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

ΠΑΤΤΙΧΕΙΟ ΘΕΑΤΡΟ ΛΕΜΕΣΟΥ:
5-7 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

Ελένη Ράντου

ΤΟ PARTY!

ΤΗΣ

Ζωής μου

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: *Ανέστης Αζάς*

ΣΥΝΟΔΕΥΟΥΝ ΜΕΛΩΔΙΚΑ ΟΙ:
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΙΑΚΩΒΟΥ
ΚΑΙ ΧΡΥΣΑ ΛΕΡΟΓΙΑΝΝΗ

ΕΙΣΙΤΗΡΙΑ ΑΠΟ ΤΟ **ticketmaster**.cy | **ACS** | 7777 7040

ΜΕΓΑΛΟΙ ΧΟΡΗΓΟΙ:

ΧΟΡΗΓΟΙ:

ΧΟΡΗΓΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ:

ΧΟΡΗΓΟΣ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΕΩΝ:

ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΕΣ:

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ:

Αλλάζουν οι χρεώσεις για καταθέτες

Τι ισχύει για τα συνδρομητικά πακέτα συναλλαγών των τραπεζών μετά τις δικαστικές αποφάσεις

Της ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΟΡΤΖΗ

Οι καθημερινές τραπεζικές συναλλαγές στην Ελλάδα αλλάζουν σταδιακά μορφή. Το μοντέλο των μεμονωμένων προμηθειών για κάθε έμβασμα, πληρωμή ή μεταφορά χρημάτων δίνει τη θέση του σε συνδρομητικά πακέτα υπηρεσιών, τα οποία έναντι μικρής μηνιαίας χρέωσης προσφέρουν ένα σύνολο ηλεκτρονικών συναλλαγών. Η μετάβαση αυτή δεν είναι τυχαία. Αποτελεί την απάντηση των τραπεζών σε δύο παράλληλες εξελίξεις: αφενός τις κυβερνητικές παρεμβάσεις που περιορίσαν σημαντικά τις προμήθειες στις βασικές τραπεζικές υπηρεσίες και αφετέρου τις ολοένα μεγαλύτερες επενδύσεις που απαιτεί ο ψηφιακός μετασχηματισμός του τραπεζικού συστήματος.

Μετά τη Eurobank, που εφάρμοσε πρώτη τα συνδρομητικά πακέτα συναλλαγών, τη σκυτάλη πήραν η Εθνική Τράπεζα και η Alpha Bank, καθιερώνοντας τη μηνιαία χρέωση των λογαριασμών, ενώ η Τράπεζα Πειραιώς δεν έχει μέχρι σήμερα προχωρήσει στην υποχρεωτική ένταξη των πελατών της σε κάποιο πακέτο, παρά το γεγονός ότι έχει λανσάρει επίσης πακέτα λογαριασμών. Η δημιουργία συνδρομητικών πακέτων ήλθε και ως συνέχεια της αύξησης του κόστους εξυπηρέτησης στα φυσικά καταστήματα, και πλέον με μηνιαίο κόστος από 0,60 έως 0,80 ευρώ τα πακέτα αυτά περιλαμβάνουν έναν αριθμό ηλεκτρονικών συναλλαγών, όπως μεταφορές χρημάτων, πληρωμές λογαριασμών και άλλες υπηρεσίες που πραγματοποιούνται μέσω e-banking και mobile banking. Η λογική τους θυμίζει αρκετά τα προγράμματα συνδρομής που εφαρμόζονται σε άλλους κλάδους και αντί ο πελάτης να πληρώνει κάθε συναλλαγή ξεχωριστά, καταβάλλει ένα σταθερό ποσό και αποκτά πρόσβαση σε ένα «πακέτο» υπηρεσιών.

Για έναν πελάτη που χρησιμοποιεί συστηματικά τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες της τράπεζάς του, πραγματοποιεί συχνά εμβάσματα ή πληρωμές και αξιοποιεί τις ψηφιακές εφαρμογές, τα πακέτα αυτά μπορεί να αποδειχθούν οικονομικότερα από τις μεμονωμένες χρεώσεις. Αντίθετα, για έναν πελάτη που χρησιμοποιεί περιορισμένα τον λογαριασμό του ή πραγματοποιεί ελάχιστες συναλλαγές κάθε μήνα, η χρησιμότητά τους είναι σαφώς μικρότερη.

Η νέα στρατηγική των τραπεζών δοκιμάζεται ωστόσο και στις δικαστικές αίθουσες. Οι αποφάσεις του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών για τα συνδρομητικά πακέτα της Εθνικής Τράπεζας και της Alpha Bank δεν αμφισβητούν, καταρχήν, τη δυνατότητα των τραπεζών να διαθέτουν τέτοιου είδους προϊόντα. Θέτουν όμως αυστηρότερες προϋποθέσεις ως προς την εννήμερωση των πελατών πριν από την ένταξή τους σε αυτά, ανοίγοντας τη συζήτηση για

Ο αριθμός των καταθετών σε όλες τις τράπεζες στη χώρα μας φτάνει τα 31 εκατ., καθώς πολλοί είναι αυτοί που διατηρούν λογαριασμό σε πάνω από δύο τράπεζες. Ακόμη και τα 60-80 λεπτά χρεώσεων μέσω των συνδρομητικών πακέτων δημιουργούν μια νέα και υπολογίσιμη πηγή εσόδων για τις τράπεζες.

τον τρόπο διάθεσης των τραπεζικών πακέτων συναλλαγών.

Σύμφωνα με το σκεπτικό των αποφάσεων, ο καταναλωτής πρέπει να μπορεί να αντιληφθεί με σαφήνεια ποιες υπηρεσίες παρέχονται ήδη χωρίς επιβάρυνση βάσει της ισχύουσας νομοθεσίας, ποιες αποτελούν πραγματικά πρόσθετες παροχές του συνδρομητικού πακέτου και ποια είναι η οικονομική αξία της μηνιαίας χρέωσης σε σχέση με τις μεμονωμένες προμήθειες που θα κατέβαλλε χωρίς αυτό. Το δικαστήριο έκρινε ότι η εννήμερωση που είχε προληφθεί δεν επέτρεπε στον μέσο καταναλωτή να αξιολογήσει με πληρότητα τα στοιχεία αυτά, πριν θεωρηθεί ότι αποδέχεται την τροποποίηση της σύμβασής του.

Οι δύο αποφάσεις οδηγούν ήδη σε αλλαγή της πρακτικής που ακολουθούν οι δύο τράπεζες, καθώς τόσο η

Εθνική Τράπεζα όσο και η Alpha Bank αναθεωρούν τον τρόπο με τον οποίο τα παρουσιάζουν στους πελάτες τους.

Εθνική

Στη νέα εννήμερωση που απέστειλε στους πελάτες της, η Εθνική Τράπεζα εξηγεί αναλυτικά την προστιθέμενη αξία του «Λογαριασμού Προνομίων» σε σχέση με έναν απλό καταθετικό λογαριασμό. Το πακέτο, με μηνιαία συνδρομή 0,80 ευρώ, περιλαμβάνει: — Έως 50 εξερχόμενα και 50 εισερχόμενα διατραπεζικά εμβάσματα τον μήνα μέσω digital banking.

— Δωρεάν φόρτιση προπληρωμένης κάρτας χωρίς περιορισμό ποσού. — Δωρεάν πληρωμές και πάγιες εντολές προς όλους τους οργανισμούς — συμπεριλαμβανομένων ιδιωτικών φορέων και οργανισμών του εξωτερικού.

— Υπηρεσίες όπως βεβαιώσεις υπολοίπου, έκτακτα αντίγραφα κίνησης λογαριασμού και συμμετοχή στο πρόγραμμα επιβράβευσης Go For More.

Η τράπεζα αποτυπώνει με συγκεκριμένα παραδείγματα πότε το πακέτο είναι οικονομικά συμφέρον για τον πελάτη. Υπενθυμίζει ότι, βάσει του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου, τα διατραπεζικά εμβάσματα έως 5.000 ευρώ μέσω ψηφιακών καναλιών κοστίζουν 0,50 ευρώ ανά συναλλαγή, γεγονός που σημαίνει ότι δύο εμβάσματα τον μήνα ισοδυναμούν με τη μηνιαία συνδρομή. Αντίστοιχα, επισμαίνει ότι οι δωρεάν πληρωμές που προβλέπει ο νόμος αφορούν συγκεκριμένες κατηγορίες οργανισμών, ενώ για πληρωμές προς ιδιωτικούς φορείς ή για συναλλαγές εκτός Ελλάδας εξακολουθούν να επιβάλλονται προμήθειες, οι οποίες

επίσης μπορούν να υπερβούν το κόστος της μηνιαίας συνδρομής. Ανάλογη σύγκριση κάνει και για τη φόρτιση προπληρωμένων καρτών, όπου το πακέτο καταργεί τους περιορισμούς και τις πρόσθετες χρεώσεις που ισχύουν στον απλό καταθετικό λογαριασμό.

Αντίστοιχα, το myAlpha Benefit Base της Alpha Bank, με την ίδια μηνιαία συνδρομή των 0,80 ευρώ, προσφέρει:

— Μία δωρεάν εξερχόμενη και μία δωρεάν εισερχόμενη διατραπεζική μεταφορά έως 5.000 ευρώ κάθε μήνα. — Μία δωρεάν πληρωμή πιστωτικής κάρτας άλλης τράπεζας μέσω digital banking. — Δωρεάν ανανέωση της χρεωστικής ή της προπληρωμένης κάρτας. — Απεριόριστες πληρωμές προς εταιρείες και οργανισμούς μέσω digital banking ή πάγιας εντολής.

Σύμφωνα με την Alpha Bank, το πακέτο μπορεί να μειώσει τη μηνιαία έξοδα συναλλαγών έως και κατά 70%, ανάλογα με τη χρήση που κάνει ο πελάτης. Η χρέωση δεν εφαρμόζεται σε όσους λαμβάνουν τη μισθοδοσία ή τη σύνταξη τους στην Alpha Bank, σε πελάτες με διευρυμένη σχέση και σειρά προϊόντων της τράπεζας, καθώς και σε κατοίκους των νησιών του Αιγαίου με καθεστώς μειωμένου ΦΠΑ.

Αντίστοιχη λογική που συνοδεύεται με εξαιρέσεις έχει και το πακέτο Eurobank My Blue Advantage, το οποίο με χρέωση 0,60 ευρώ εξασφαλίζει: — Δωρεάν έκδοση και πενταστή ανανέωση χρεωστικής κάρτας (Debit Mastercard, Hybrid Debit Mastercard ή Personal Banking Debit Visa) για τον πρώτο δικαιούχο του λογαριασμού. — Δωρεάν επανέκδοση χρεωστικής κάρτας λόγω απώλειας, φθοράς ή κλοπής, επίσης για τον πρώτο δικαιούχο του λογαριασμού.

— Δωρεάν έκδοση και φόρτιση άυλης προπληρωμένης κάρτας Travellers Prepaid για συναλλαγές σε ξένο νόμισμα, με 0% προμήθεια μετατροπής συναλλάγματος κάθε μέρα και τα Σαββατοκύριακα.

— Δωρεάν έκδοση και φόρτιση προπληρωμένης κάρτας Prepaid Eurobank Visa ή/και Virtual Prepaid Mastercard. — Δωρεάν απεριόριστες πάγιες εντολές για αυτόματη πληρωμή λογαριασμών σε όλους τους οργανισμούς και τις εταιρείες, πέρα από εκείνες που είναι δωρεάν βάσει νόμου.

Η χρέωση των 0,60 ευρώ δεν ισχύει για όποιον έχει κατά μέσον όρο κάθε μήνα από 10.000 και πάνω συνολικά σε καταθετικά, ασφαλιστικά και επενδυτικά προϊόντα στη Eurobank ως πρώτος δικαιούχος, για όποιον λαμβάνει τη μισθοδοσία ή τη σύνταξη του σε λογαριασμό όπου είναι πρώτος δικαιούχος, για τους πελάτες personal banking ή private banking και για όσους λαμβάνουν συγκεκριμένα επιδόματα από τον ΟΠΕΚΑ στη Eurobank.

Πακέτο υπηρεσιών

Η δημιουργία συνδρομητικών πακέτων ήλθε και ως συνέχεια της αύξησης του κόστους εξυπηρέτησης στα φυσικά καταστήματα. Η λογική τους θυμίζει αρκετά τα προγράμματα συνδρομής που εφαρμόζονται σε άλλους κλάδους και αντί ο πελάτης να πληρώνει κάθε συναλλαγή ξεχωριστά, καταβάλλει ένα σταθερό ποσό και αποκτά πρόσβαση σε ένα πακέτο υπηρεσιών.

Απώλειες εσόδων μετά τη μείωση των προμηθειών

Με δεδομένο ότι, σύμφωνα με στοιχεία του Ταμείου Εγγύησης Καταθέσεων και Επενδύσεων (ΤΕΚΕ), ο αριθμός των καταθετών σε όλες τις τράπεζες στη χώρα μας φτάνει τα 31 εκατ., καθώς πολλοί είναι αυτοί που διατηρούν λογαριασμό σε πάνω από δύο τράπεζες, ακόμη και τα 60-80 λεπτά δημιουργούν μια νέα και υπολογίσιμη πηγή εσόδων για τις τράπεζες. Το έσοδο αυτό γίνεται υπολογίσιμο μετά τα κυβερνητικά μέτρα κατάργησης ή μείωσης των προμηθειών σε εμβάσματα και στις αναλήψεις μετρητών από τα ΑΤΜ.

Υπενθυμίζεται ότι η πρώτη μεγάλη αλλαγή ήρθε στις αρχές του 2025, όταν τέθηκε σε εφαρμογή το πακέτο μέτρων για τον περιορισμό των τραπεζικών προμηθειών. Μεταξύ άλλων, επιβλήθηκε ανώτατη χρέωση 0,50 ευρώ στα διατραπεζικά εμβάσματα έως 5.000 ευρώ που πραγματοποιούνται

μέσω ψηφιακών καναλιών, μηδενίστηκαν οι προμήθειες για πληρωμές προς το Δημόσιο, ασφαλιστικά ταμεία και επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας μέσω e-banking και mobile banking, ενώ καταργήθηκαν ή περιορίστηκαν και άλλες επιβαρύνσεις σε καθημερινές συναλλαγές.

Ακολούθησε δεύτερη παρέμβαση για τις αναλήψεις μετρητών από ΑΤΜ, η οποία περιορίσε περαιτέρω τις σχετικές χρεώσεις. Αφορμή αποτέλεσαν οι χρεώσεις σε δίκτυα ΑΤΜ τρίτων παρόχων (όπως η Cashflex) και η κυβέρνηση προχώρησε σε νέα νομοθετική παρέμβαση.

Οι αλλαγές αυτές είχαν άμεσο αντίκτυπο στα έσοδα από προμήθειες —το υπουργείο είχε εκτιμήσει τις απώλειες στα 150 εκατ. ευρώ— και με βάση τα στοιχεία που αναφέρονται στις οικονομικές καταστάσεις των τραπεζών η

Εθνική κατέγραψε μείωση των αντίστοιχων εσόδων κατά 21% το 2025, αποδίδοντας τη μείωση στα κρατικά μέτρα. Η Τράπεζα Πειραιώς υπολόγισε την επίπτωση στα περίπου 50 εκατ. ευρώ για το 2025. Στην Alpha Bank τα έσοδα από κάρτες και πληρωμές υποχώρησαν αλλά σε μικρότερο ποσοστό, ενώ στη Eurobank η αύξηση του όγκου των συναλλαγών και άλλων τραπεζικών εργασιών αντιστάθμισε τις απώλειες από τις χαμηλότερες χρεώσεις.

Η απώλεια μέρους των εσόδων από προμήθειες συμπίπτει με μια περίοδο κατά την οποία οι τράπεζες καλούνται να χρηματοδοτήσουν ολοένα και ψηλότερες δαπάνες για τον ψηφιακό μετασχηματισμό τους. Το κόστος αυτό δεν περιορίζεται στις νέες επενδύσεις σε τεχνολογία. Μεγάλο μέρος αφορά τη διαρκή λειτουργία ενός σύνθετου τεχνολογικού οικοσυστήματος που

υποστηρίζει εκατομμύρια ηλεκτρονικές συναλλαγές κάθε χρόνο. Mobile banking, Internet banking, συστήματα άμεσων πληρωμών, μηχανισμοί πρόληψης απάτης, εφαρμογές καταπολέμησης του ξεπλύματος χρήματος, υποδομές κυβερνοασφάλειας, clouds και κέντρα δεδομένων λειτουργούν αδιάλειπτα, ανεξάρτητα από τον αριθμό των συναλλαγών που πραγματοποιούνται καθημερινά.

Σύμφωνα με στέλεχος της αγοράς, μόνο το ετήσιο λειτουργικό κόστος για τη διατήρηση αυτού του τεχνολογικού οικοσυστήματος σε μια μεγάλη συστηματική τράπεζα κυμαίνεται από τα 70 έως τα 100 εκατ. ευρώ, χωρίς να περιλαμβάνονται νέα έργα ή πρόσθετες επενδύσεις. Το κόστος αυτό μάλιστα ακολουθεί ανοδική πορεία, καθώς οι δαπάνες για εξοπλισμό, υποδομές cloud και εξειδικευμένα

πληροφοριακά συστήματα αυξάνονται τα τελευταία χρόνια με ρυθμούς της τάξης του 5%-10% ετησίως, ενώ, σύμφωνα με στελέχη του κλάδου, σε ορισμένες κατηγορίες τεχνολογικού εξοπλισμού οι αυξήσεις είναι ακόμη μεγαλύτερες.

Ο ψηφιακός μετασχηματισμός των τραπεζών έχει και σημαντικά οφέλη, με κυριότερο τη μείωση του προσωπικού που απελευθερώνεται από τα καταστήματα, αλλά και γεντρικές υπηρεσίες και τη σημαντική μείωση του κόστους. Είναι χαρακτηριστικό ότι, σύμφωνα με στοιχεία της ΤτΕ, ο αριθμός των τραπεζουπαλλήλων έχει συρρικνωθεί κατά 17.700 άτομα την τελευταία 10ετία, καθώς από τις 46.000 το 2015 περιορίστηκαν στις 28.380 στα τέλη του 2025, ενώ το ίδιο διάστημα ο αριθμός των υποκαταστημάτων περιορίστηκε από 2.547 σε 1.352.

Λιγότερα χρήματα δαπάνησαν Αγγλοι και Γερμανοί τουρίστες

Την απόκλιση μεταξύ της αύξησης των ταξιδιωτικών αφίξεων με αυτήν των ταξιδιωτικών εισπράξεων που παρατηρήθηκε τον Ιούνιο, εξηγούν τα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος για το ταξιδιωτικό ισοζύγιο, δίνοντας λεπτομέρειες για τις εθνικότητες που οδήγησαν σε αύξηση των τουριστικών εσόδων μόλις κατά 1,2% τον πρώτο μήνα του καλοκαιριού, παρά το γεγονός ότι οι αφίξεις ήταν αυξημένες κατά 6,9%.

Σύμφωνα με τα στοιχεία, η μέση δαπάνη των ξένων ταξιδιωτών στην Ελλάδα μειώθηκε κατά 6,2% τον Ιούνιο, ενώ στο εξάμηνο η μείωση ήταν οριακή στο 0,6%. Την περίοδο Ιανουαρίου - Ιουνίου 2026, η εισερχόμενη ταξιδιωτική κίνηση αυξήθηκε κατά 15,4% και διαμορφώθηκε σε 13,49 εκατ. ταξιδιώτες, έναντι 11,69 εκατ. ταξιδιωτών την αντίστοιχη περίο-

Η ΤτΕ εξηγεί γιατί τον Ιούνιο, ενώ οι αφίξεις αυξήθηκαν κατά 6,9%, τα τουριστικά έσοδα ενισχύθηκαν μόλις κατά 1,2%.

δο του 2025. Η εισερχόμενη ταξιδιωτική κίνηση τον Ιούνιο του 2026 διαμορφώθηκε σε 4,9 εκατ. ταξιδιώτες, αυξημένη κατά 6,9% σε σύγκριση με τον αντίστοιχο μήνα του 2025.

Ειδικότερα, σε ό,τι αφορά τον Ιούνιο, αυξήθηκαν κατά 1,5% κατέγραψαν οι εισπράξεις από κατοίκους των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίες διαμορφώθηκαν

σε 1,85 δισ. ευρώ, ενώ οι εισπράξεις από κατοίκους των λοιπών χωρών μειώθηκαν κατά 1,2% σε 1,44 δισ. ευρώ έναντι 1,45 δισ. πέρυσι.

Συγκεκριμένα, οι εισπράξεις από τη Γερμανία σημείωσαν πτώση κατά 14,5% και διαμορφώθηκαν στα 515,1 εκατ. ευρώ, όπως και οι εισπράξεις από τη Γαλλία, που μειώθηκαν κατά 33,9% στα 129,8 εκατ. ευρώ. Ανοδο κατά 34,4% στα 248,3 εκατ. ευρώ παρουσίασαν οι εισπράξεις από την Ιταλία. Από τις λοιπές χώρες, πτώση κατά 26,1% κατέγραψαν οι εισπράξεις από το Ηνωμένο Βασίλειο, οι οποίες διαμορφώθηκαν στα 442,9 εκατ. ευρώ, όπως και αυτές από τις ΗΠΑ, που διαμορφώθηκαν στα 257,8 εκατ. ευρώ, μειωμένες κατά 3,7%.

Σε ό,τι αφορά τις αφίξεις, η αύξηση της εισερχόμενης ταξιδιωτικής κίνησης προ-

ήλθε κυρίως από την άνοδο της ταξιδιωτικής κίνησης από τις χώρες της Ε.Ε.-27 κατά 12,2%, καθώς η ταξιδιωτική κίνηση από τις λοιπές χώρες παρέμεινε σχεδόν αμετάβλητη σε σχέση με τον Ιούνιο του 2025. Ειδικότερα, η ταξιδιωτική κίνηση από τη Γερμανία κατέγραψε άνοδο κατά 6,0% και διαμορφώθηκε σε 814.600 ταξιδιώτες, ενώ αυτή από τη Γαλλία μειώθηκε κατά 18,5% σε 218.200 ταξιδιώτες. Αυξημένη κατά 21,8% ήταν η ταξιδιωτική κίνηση από την Ιταλία, η οποία διαμορφώθηκε σε 371.700 ταξιδιώτες. Αναφορικά με τις λοιπές χώρες, η ταξιδιωτική κίνηση από το Ηνωμένο Βασίλειο σημείωσε πτώση κατά 12,0% και διαμορφώθηκε σε 713.800 ταξιδιώτες, ενώ και η ταξιδιωτική κίνηση από τις ΗΠΑ μειώθηκε κατά 12,1% σε 202.800 ταξιδιώτες.

Η μέση δαπάνη των ξένων ταξιδιωτών μειώθηκε κατά 6,2% τον Ιούνιο.

Το φθινόπωρο είναι το νέο καλοκαίρι για τους τουρίστες

Αλμα 131% στις φθινοπωρινές τιμές καταλυμάτων στα νησιά σε σύγκριση με το 2019

Του **ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ**

Υπερβιβάσεις είναι πλέον σε σύγκριση με το 2019 η μέση ημερήσια τιμή διαμνησίον στα ελληνικά νησιά για τη φθινοπωρινή περίοδο, αποτυπώνοντας την επιτάχυνση της ταξιδιωτικής δραστηριότητας εκτός της παραδοσιακής θερινής αιχμής. Συγκεκριμένα, η μέση ημερήσια τιμή (ADR) στα καταλύματα πολυτελείας των ελληνικών νησιών εμφανίζει αύξηση κατά 131% έναντι του 2019, τελευταίο έτος πριν από την πανδημία και ορόσημο για τον παγκόσμιο τουρισμό, τοποθετώντας τα χώρα μεταξύ των κορυφαίων προορισμών παγκοσμίως ως προς τον ρυθμό ανατίμησης. Τα στοιχεία αυτά προέρχονται από την παρουσίαση της Virtuoso, κορυφαίου διεθνούς δικτύου γραφείων και συμβούλων τουρισμού πολυτελείας, στο 38ο ετήσιο συνέδριο Virtuoso Travel Week στο Las Vegas. Καταδεικνύουν ότι η Ελλάδα συγκαταλέγεται στη δεκάδα των δημοφιλέστερων χωρών για ταξίδια το φθινόπωρο. Η χώρα καταλαμβάνει την όγδοη θέση των διεθνών προτιμήσεων, ακολουθώντας τις Ηνωμένες Πολιτείες, την Ιταλία, τη Γαλλία, το Μεξικό, την Ιαπωνία, το Ηνωμένο Βασίλειο και την Ισπανία, ενώ υπερτερεί της Γαλλικής Πολυτεχνίας και του Καναδά.

Η εικόνα αυτή εντάσσεται σε μια ευρύτερη ανακατανομή της ζήτησης στη Μεσόγειο και στην Ευρώπη, όπου η τάση μεταφοράς του τουριστικού ενδιαφέροντος προς το φθινόπωρο ενισχύεται σταθερά. Σε επίπεδο Μεσογείου, οι τιμές έναντι της προ πανδημίας περιόδου έχουν αυξηθεί και κατά 79% στη Γαλλική Ριβιέρα και κατά 178% στην Απουλία. Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, οι συνολικές πωλήσεις για το φθινόπωρο σημειώνουν άνοδο κατά 64% και οι κρατήσεις κατά 49% σε ετήσια βάση, ενώ η μέση ημερησική τιμή στα ευρωπαϊκά ξενοδοχεία ενισχύεται επιπλέον κατά 7,4% σε σχέση με πέρυσι. Τα μεγέθη αυτά επιβεβαιώνουν τη δο-

Στοιχεία της Virtuoso καταγράφουν επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου, άνοδο 64% στις ευρωπαϊκές πωλήσεις και ιστορικό υψηλό στη μέση ημερήσια τιμή στα ξενοδοχεία.

**Η Ελλάδα συγκατα-
λέγεται στη δεκάδα
των δημοφιλέστερων
χωρών για ταξίδια από
τον Σεπτέμβριο έως τον
Νοέμβριο.**

μικτή επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου προς τον Σεπτέμβριο, τον Οκτώβριο και τον Νοέμβριο.

Σε παγκόσμια κλίμακα, οι πωλήσεις για το φθινόπωρο κινούνται 69% υψηλότερα σε σύγκριση με το πρώτο εξάμηνο του 2025, ενώ οι κρατήσεις καταγράφουν άνοδο 59%, συνεχίζοντας τη διαρκή ανοδική τροχιά όπου είχε σημειωθεί αύξηση πωλήσεων κατά 27% το 2024

και 39% το 2025. Η συνολική δραστηριότητα του δικτύου για το 2026 κινείται πάνω από 20% υψηλότερα σε σχέση με πέτυσε σε όλες τις γεωγραφικές περιφέρειες. Ο τομέας των ξενοδοχείων ηγείται των ανόδου με ετήσια αύξηση πωλήσεων 24,5%, ακολουθούμενος από την κρουαζιέρα με 22,4%, τις τοπικές υπηρεσίες προορισμού με 17,5% και τα οργανωμένα tours με 11%. Παράλληλα, ισχυρή δυναμική καταγράφεται και για την επιχειρούμενη εαρινότακτη περίοδο, με τις πωλήσεις να ενισχύονται κατά 56% και τις κρατήσεις κατά 65%.

Η αύξηση της ζήτησης συντελείται παρά τη σημαντική άνοδο του κόστους διαμονής διεθνώς σε σύγκριση με τα προ πανδημίας επίπεδα. Στις Ηνωμένες Πολιτείες, η μέση ημερήσια τιμή δωματίου για

κρατήσεις πολυτελών καταλυμάτων διαμορφώσανε στα 1.445 δολάρια έναντι 790 δολαρίων το 2019, ενώ στα διεθνή ξενοδοχεία η αντίστοιχη τιμή έχει ανέλθει στα 1.653 δολάρια έναντι 985 δολαρίων. Η δυναμική αυτή τροφοδοτείται από την αύξηση κατά 29% του παγκόσμιου πληθυσμού ατόμων με περιουσία άνω των 30 εκατ. δολαρίων από το 2021, με τη μέση δαπάνη ανά ταξίδι αναμφίως να έχει ανέλθει από 8.400 δολάρια το 2022 σε 12.400 δολάρια, σε έναν μέσο όρο έξι ταξιδιών ετησίως. Τέλος, καταγράφεται επιμήκυνση της διάρκειας διαμονής και συνδυασμός πολλαπλών προορισμών στο ίδιο ταξίδι, με ταυτόχρονη ενίσχυση της χρήσης ιδιωτικών πτήσεων, όπου η ζήτηση από τη γενιά των Millennials υπερβαίνει κατά 6% τον παγκόσμιο μέσο όρο.

Από τα πλοία ξεκινούν τα σχέδια των Ελλήνων για τις διακοπές

Οι Έλληνες σχεδιάζουν τις διακοπές τους ξεκινώντας από το κατάστρωμα του πλοίου και αφήνοντας το δωμάτιο του ξενοδοχείου για το παρά πέντε της αναχώρησης. Η ζήτηση για ακτοπολικά εισιτήρια εκτοξεύεται από τον Απρίλιο και ξεπερνά τις 204.000 αναζητήσεις κάθε μήνα, αποτελώντας με διαφορά το δημοφιλέστερη κατηγορία στο ελληνικό Διαδικτυο.

Την ίδια ώρα, ενώ τα αεροπορικά εισιτήρια κινούνται με αξιοσημείωτη σταθερότητα από το χρόνο, το ενδιαφέρον για τα ξενοδοχεία χάνεται μόλις τον Ιούνιο, καταγράφοντας μάλιστα τέτοια υποχώρηση. Την ακτινογραφία αυτή της ψηφιακής συμπεριφοράς των Ελλήνων το καλοκαίρι αποτυπώνει μελέτη της εταιρείας Aurora Digital Marketing, η οποία ανέλυσε χιλιάδες αναζητήσεις των χρηστών στην Google, καταγράφοντας τον τρόπο με τον οποίο προγραμματίζουν οι Έλληνες τις μετακινήσεις και τις αποδόσεις τους.

Σύμφωνα λοιπόν με την επεξεργασία των δεδομένων της Google από την Αυτοα, η οποία εξέτασε δείγμα 7.000 λέξεων-κλειδιά για το δωδεκάμηνο Ιούλιος 2025-Μάιος 2026, τα ταξίδια και οι διακοπές αποτελούν την απόλυτη προτεραιότητα του κοινού, συγκεντρώνοντας το 42,9% του συνόλου των επιδοκίων αναζητήσεων με 343.140 μηνύατα αιτημάτων. Στον πυρήνα αυτής της δραστηριότητας κυριαρχεί η ακτοπλοία με 204.100 αναζητήσεις τον μήνα και ετήσια αύξηση 3,8%. Η άνοδος ξεκινά δυναμικά από τον Απρίλιο και κορυφώνεται τον Ιούλιο, μήνα κατά τον οποίο η ζήτηση είναι σχεδόν εξαπλάσια (5,6 φορές) σε σύγκριση με τους χειμερινούς μήνες. Το εύρημα επιβεβαιώνει ότι για το μεγαλύτερο μέρος του κοινού το καλοκαίρι ξεκινά με την έγκαιρη εξασφάλιση του εισιτηρίου για το νησί.

Διαφορετική συμπεριφορά καταγράφεται στις αεροπορικές μετακινήσεις. Με 114,340 αναζητήσεις μηνιαίας και οριακή μείωση 1,3%, τα αεροπορικά εισιτήρια διατηρούν σταθερό ρυθμό σε όλη τη διάρκεια του έτους, εξυπηρετώντας ταξίδια εργασίας και αποδράσεις εκτός θερινής περιόδου, με την κορύφωση να τοποθετείται στον Μάιο (διακύμανση μόλις 1,5 φορά).

Αντιθέτως, η αναζήτηση καταλύματος κινείται με σοβαρή καθυστέρηση. Τα ξενοδοχεία συγκεντρώνουν 12.800 ανα-

Η ζήτηση για ακτοπλοϊκά εισιτήρια εκτοξεύεται από τον Απρίλιο και ξεπερνά τις 204.000 αναζητήσεις κάθε μήνα

Τι αποκαλύπτουν οι αναζητήσεις της Google για τις συνήθειες των Ελλήνων ταξιδιωτών - Το ενδιαφέρον για τα ξενοδοχεία «ξυπνάει» μόλις τον Ιούνιο.

Ζητήσεις τον μήνα, σημειώνοντας πτώση 6,4% σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος. Το ενδιαφέρον για διαμονή αρχίζει να ενισχύεται ουσιαστικά μόλις τον Ιούνιο, καθώς οι ταξιδιώτες επιλέγουν να κλείσουν δωμάτιο πολύ κοντά στην ημερομηνία του ταξιδιού. Παράλληλα, το κάμπινγκ συγκεντρώνει 9.100 αναζητήσεις, ενώ οι βαλίτσες φτάνουν στις 2.800 με ετήσια άνοδο 8,0%.

Στον γεωγραφικό χάρτη των προορισμών, η Κρήτη κρατάει τα σκήπτρα με 18.950 αναζητήσεις, όπου το αεροπλάνο κερδίζει κατά 28% τους συγκentrωνοντας το 72% έναντι 2% του πλοίου. Αντίστοιχη υπεροχή της πτήσης καταγράφεται στη Ρόδο με 76% έναντι 24% για πλοίο επί 5.550 αναζητήσεων και στη Σαντορίνη με 71% έναντι 29% επί 5.200 αναζητήσεων. Στον αντίποδα, οι Κυκλάδες και ο Αργολικός ταυτίζονται απολύτως με το πλοίο.

ΗΛΙΑΣ Γ. ΜΠΕΛΛΟΣ

[illegible]

 Read
ΨΗΦΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

«Μη βουλιάξεις στη ρουτίνα.
Βούτηξε σε μια ιστορία!»

A black and white line drawing of a woman with dark hair in a bun, wearing sunglasses and a one-piece swimsuit. She is lying on her stomach on a patterned beach towel, holding a smartphone in her right hand. To her left is a beach ball and a bottle of sunscreen. To her right is an open book and a glass of iced drink with a straw. A beach umbrella is open behind her. The background shows a simple horizon line representing the sea.

ΜΕ ΤΗ ΣΤΗΡΙΞΗ

 Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Τράπεζα Κύπρου

 ΚΟΙΝΩΝΙΑ
ΚΥΠΡΟΥ
ΔΕΛΤΙΟ

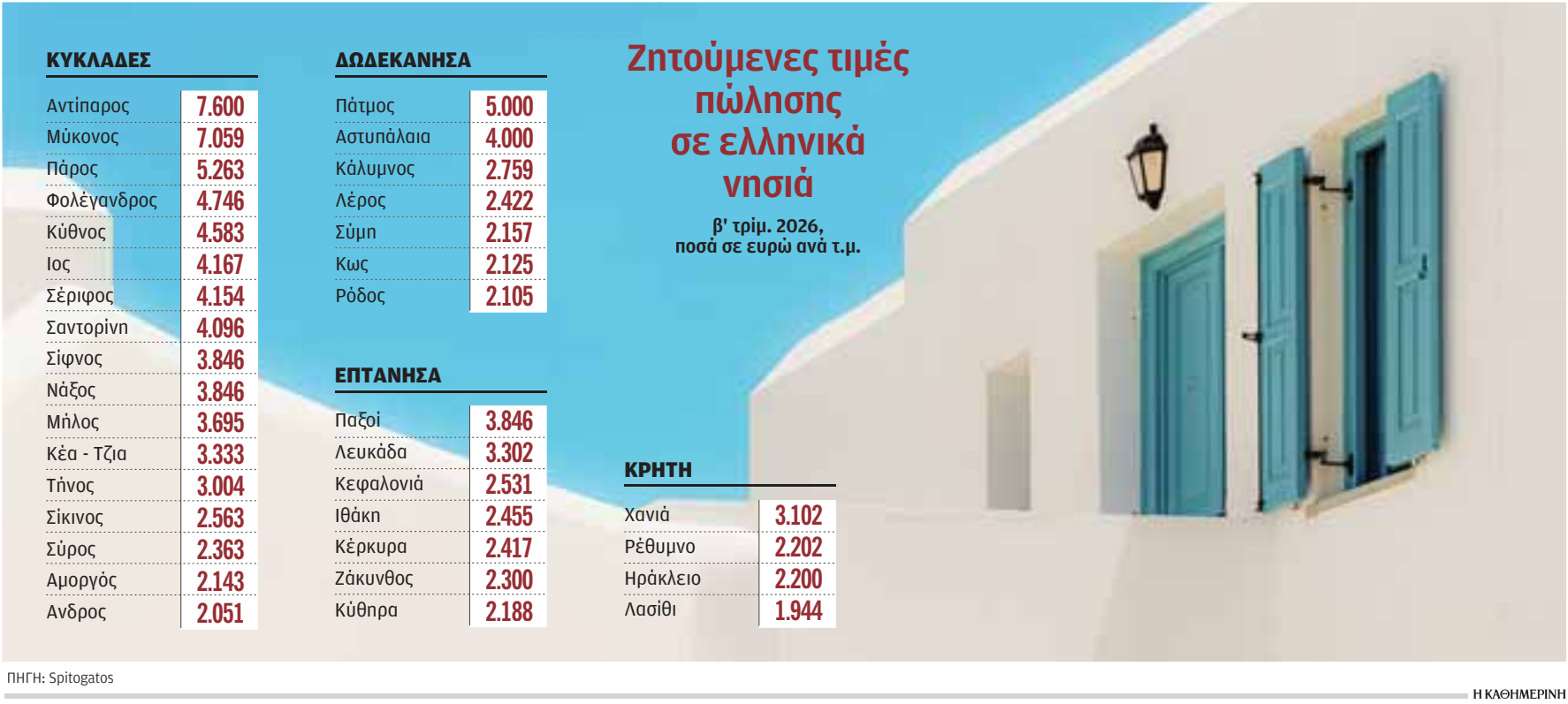
Η νέα βασίλισσα του κυκλαδίτικου real estate

Με μέση τιμή πώλησης τις 7.600 ευρώ/τ.μ., η Αντίπαρος παίρνει από τη Μύκονο τον τίτλο της ακριβότερης αγοράς

Του ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ

Η αγορά ενός εξοχικού σε κάποιο νησί του Αιγαίου, του Ιονίου ή την Κρήτη αποτελούσε διαχρονικά όνειρο για τη συντριπτική πλειονότητα των Ελλήνων. Τα νησιά με τα άσπρα σπιτάκια και τα μπλε παράθυρα μάγεψαν και τους ξένους αγοραστές, οι οποίοι μάλιστα διαπίστωσαν ότι σε σχέση με άλλους μεσογειακούς προορισμούς η ελληνική αγορά είναι φθηνή. Πολλοί Ευρωπαίοι, Αμερικανοί, Αραβες και Ασιάτες έκαναν το όνειρο πραγματικότητα και αγόρασαν εξοχική κατοικία σε ελληνικό νησί. Η μεγάλη ζήτηση από το εξωτερικό εκτόξευσε τις τιμές και πλέον για τους περισσότερους Έλληνες το όνειρο έγινε άπιαστο. Είναι χαρ-

Σε οκτώ νησιά των Κυκλάδων, η μέση ζητούμενη τιμή πώλησης υπερβαίνει τις 4.000 ευρώ ανά τ.μ.

ΠΗΓΗ: Spitogatos

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

κτηριστικό ότι από το 2021 έως και το β' τρίμηνο 2026 η μέση ζητούμενη τιμή στα νησιά του Αιγαίου έχει αυξηθεί κατά 42% σε 2.941 ευρώ/τ.μ., στο Ιόνιο κατά 47,2% σε 2.531 ευρώ/τ.μ. και στην Κρήτη κατά 50% σε 2.250 ευρώ/τ.μ. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Spitogatos, η ζήτηση από το εξωτερικό, για την περίοδο Απριλίου-Ιουνίου 2026, προέρχεται κυρίως από τις Ηνωμένες Πολιτείες και ακολουθούν το Ηνωμένο Βασίλειο, η Γερμανία, η Ολλανδία και η Γαλλία. Το ενδιαφέρον των δυνητικών αγοραστών από το εξωτερικό στρέφεται κυρίως προς τις Κυκλάδες και τα Δωδεκάνησα, ενώ ακολουθούν τα Χανιά, η Κέρκυρα και το Ηράκλειο. Οι Κυκλάδες αποτελούν την κορυφαία επιλογή και των Ελλήνων που ενδιαφέρονται για αγορά εξοχικής κατοικίας και ακολουθούν το Ηράκλειο, τα νησιά του Αργοσαρωνικού, τα Χανιά και τα Δωδεκάνησα.

Κυκλάδες

Οι Κυκλάδες συγκαταλέγονται διαχρονικά στους πιο δημοφιλείς νησιωτικούς προορισμούς της Ελλάδας, συνδυάζοντας κοσμοπολίτικα νησιά,

αλλά και πιο ήσυχες και εναλλακτικές επιλογές. Στις Κυκλάδες συναντάμε και τις υψηλότερες τιμές πώλησης, ενώ είναι χαρακτηριστικό ότι σε οκτώ νησιά η μέση τιμή υπερβαίνει τις 4.000 ευρώ/τ.μ.

Ο ιδιαίτερος χαρακτήρας κάθε νησιού διαμορφώνει ένα πολυσυλλεκτικό τοπίο, το οποίο αποτυπώνεται και στην αγορά κατοικίας. Κατά το β' τρίμηνο του 2026, η μέση ζητούμενη τιμή πώλησης κατοικιών παρουσιάζει διαφορετικές τάσεις στα επιμέρους νησιά. Μικρές ετήσιες μειώσεις, της τάξης του 1% με 6%, καταγράφονται στη Μύκονο (7.059 ευρώ/τ.μ.), τη Φολέγανδρο (4.746 ευρώ/τ.μ.), τη Σαντορίνη (4.096 ευρώ/τ.μ.), τη Σίκινο (2.563 ευρώ/τ.μ.) και την Ανδρο (2.051 ευρώ/τ.μ.), ενώ η Νάξος (3.846 ευρώ/τ.μ.) παραμένει σε σχετικά σταθερά επίπεδα. Στον αντίποδα, η Αμοργός (2.143 ευρώ/τ.μ.) και η Αντίπαρος (7.600 ευρώ/τ.μ.) συγκαταλέγονται στα νησιά με την εντονότερη ετήσια αύξηση.

Αξίζει να σημειωθεί ότι κατά το β' τρίμηνο του 2026 η μέση ζητούμενη τιμή πώλησης στην Αντίπαρο ξεπέρασε εκείνη της Μυκόνου, σε μια

Η υψηλή ζήτηση, σε συνδυασμό με την περιορισμένη προσφορά, αλλά και τον μεγάλο αριθμό νεόδμητων κατοικιών, αποτελεί τη βασική αιτία που η Αντίπαρος έχει αναδειχθεί στο νέο hotspot της αγοράς κατοικίας των Κυκλάδων. Στη φωτογραφία, βίλα στο νησί σχεδιασμένη από το γραφείο ISV Architects.

αγορά με σημαντικά μικρότερο διαθέσιμο απόθεμα κατοικιών προς πώληση. Ενδιαφέρον παρουσιάζει και η σύνθεση της διαθέσιμης προσφοράς στην Αντίπαρο, καθώς από τα 149 διαθέσιμα διαμερίσματα προς πώληση το β' τρίμηνο του 2026, τα 104 αφορούν νεόδμητες κατοικίες.

Δωδεκάνησα

Με τον ιδιαίτερο νησιωτικό χαρακτήρα τους, τη φυσική ομορφιά και την πλούσια ιστορική κληρονομιά τους, τα Δωδεκάνησα αποτελούν δημοφιλή προορισμό για επισκέπτες από την Ελλάδα και το εξωτερικό. Η δυναμική τους αποτυπώνεται και στην αγορά κατοικίας, όπου κατά το β' τρίμηνο του 2026 καταγράφονται διαφορετικές τάσεις στη μέση ζητούμενη τιμή πώλησης. Ξεχωρίζουν η Λέρος και η Κάλυμνος, οι οποίες καταγράφουν σημαντικές ετήσιες αυξήσεις τιμών πώλησης σε σύγκριση με το αντίστοιχο τρίμηνο του 2025, με την αύξηση στη Λέρο να διαμορφώνεται άνω του 30% και στην Κάλυμνο να διαμορφώνεται κοντά στο 20%. Στην κορυφή των Δωδεκανήσων ως προς τη μέση

ζητούμενη τιμή βρίσκεται σταθερά η Πάτμος με τιμή πώλησης 5.000 ευρώ/τ.μ., ενώ ακολουθούν η Αστυπάλαια με 4.000 ευρώ/τ.μ. και η Κάλυμνος με 2.759 ευρώ/τ.μ.

Επτάνησα

Τα Επτάνησα ξεχωρίζουν για τον ιδιαίτερο χαρακτήρα και τη φυσική ομορφιά τους, αποτελώντας σταθερά δημοφιλή επιλογή τόσο για Έλληνες όσο και για επισκέπτες από το εξωτερικό.

Κατά το β' τρίμηνο του 2026, η μέση ζητούμενη τιμή πώλησης κατοικιών κινείται ανοδικά στα περισσότερα νησιά σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 2025, με μόνο τα Κύθηρα να καταγράφουν ετήσια μείωση τιμών.

Η ζήτηση από το εξωτερικό εκτοξεύει τις τιμές, που αυξήθηκαν από 42% έως 50% την τελευταία 5ετία.

Τις υψηλότερες ετήσιες αυξήσεις σημειώνουν οι Παξοί και η Κεφαλονιά. Οι Παξοί καταγράφουν την υψηλότερη ζητούμενη τιμή πώλησης κατοικιών, σε 3.846 ευρώ/τ.μ., και ακολουθούν η Λευκάδα σε 3.302 ευρώ/τ.μ. και η Κεφαλονιά με 2.531 ευρώ/τ.μ.

Κρήτη

Η Κρήτη, το μεγαλύτερο νησί της Ελλάδας, συνδυάζει πλούσια ιστορία, ιδιαίτερο φυσικό τοπίο και πληθώρα διαφορετικών προορισμών, διατηρώντας το ενδιαφέρον για την αγορά κατοικίας καθ' όλη τη διάρκεια του έτους. Κατά το β' τρίμηνο του 2026, ανοδικά κινείται η μέση ζητούμενη τιμή πώλησης κατοικιών στις Περιφερειακές Ενότητες (Π.Ε.) της Κρήτης, με το Ρέθυμνο, τα Χανιά και το Ηράκλειο να καταγράφουν ετήσιες αυξήσεις σε σύγκριση με το αντίστοιχο τρίμηνο του 2025. Την υψηλότερη ζητούμενη τιμή πώλησης εξακολουθεί να καταγράφει η Π.Ε. Χανίων, με 3.102 ευρώ/τ.μ., ενώ ακολουθούν η Π.Ε. Ρεθύμνου με 2.202 ευρώ/τ.μ. η Π.Ε. Ηρακλείου με 2.200 ευρώ/τ.μ.

Στο 1,5 δισ. τα νέα στεγαστικά δάνεια το πρώτο εξάμηνο

Της ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ

Νέα στεγαστικά δάνεια ύψους 1,5 δισ. ευρώ χορήγησαν το α' εξάμηνο του 2026 οι τράπεζες, με ένα στα τρία από αυτά να είναι εκταμίευση του προγράμματος «Σπίτι Μου II». Πери τα 950 εκατ. ευρώ ήταν οι εκταμιεύσεις νέων στεγαστικών δανείων που δεν συνδέονται με κάποιο πρόγραμμα, ποσό αυξημένο κατά 18% περίπου σε σχέση με το 2025. Αλλα 500 εκατ. ήταν οι εκταμιεύσεις μέσω του προγράμματος «Σπίτι Μου» και άλλα 80 εκατ. ευρώ οι εκταμιεύσεις μέσω του προγράμματος «Εξοικονομώ», ανεβάζοντας τις συνολικές χορηγήσεις στεγαστικών στο 1,55 δισ. ευρώ. Συνολικά, σύμφωνα με στοιχεία της «Κ», το α' εξάμηνο του έτους εκταμιεύθηκαν 32.000 δάνεια και από αυτά: – 11.000 περίπου ήταν στεγαστικά χωρίς επιδότηση. – 5.000 περίπου δάνεια εκταμιεύτηκαν μέσω του προγράμματος «Σπίτι Μου II» και – 16.000 μέσω του προγράμματος «Εξοικονομώ» ή άλλων προγραμμάτων.

Παρά την ανάκαμψη των εκταμιεύσεων, αυτή δεν στάθηκε αρκετή να ανακόψει τη συρρίκνωση των υπολοίπων στεγαστικής πίστης που καταγράφεται τα τελευταία χρόνια, παρά το οξύ στεγαστικό πρόβλημα που υφίσταται στη χώρα μας. Αιτία είναι το πάγωμα της

αγοράς στεγαστικών δανείων επί μία δεκαετία σχεδόν, με συνέπεια μετά τις αποπληρωμές παλαιότερων οφειλών τα υπόλοιπα στεγαστικής πίστης να έχουν συρρικνωθεί στα 25,18 δισ. ευρώ. Να σημειωθεί ότι το υψηλότερο επίπεδο είχε παρατηρηθεί το 2010, όταν η αγορά των στεγαστικών δανείων είχε φτάσει στα 81 δισ. ευρώ. Σε σχέση με το αντίστοιχο περυσινό διάστημα, τα στεγαστικά δάνεια –μετά τις αποπληρωμές–

Ενα στα τρία στεγαστικά που χορηγήθηκαν είναι εκταμίευση του προγράμματος «Σπίτι Μου II».

αυξήθηκαν μόλις κατά 135 εκατ. ευρώ, παρά τις αυξημένες εκταμιεύσεις του α' εξαμήνου.

Ενα από τα βασικά προβλήματα είναι οι υψηλές τιμές των ακινήτων, αλλά, σύμφωνα με πρόσφατη έκθεση του ΔΝΤ, το πρόβλημα δεν εντοπίζεται αποκλειστικά στις τιμές. Το ΔΝΤ υποστηρίζει ότι ακόμη και για νοικοκυριά με σχετικά ικανοποιητικό εισόδημα, η πρόσβαση στην ιδιοκατοίκηση καθίσταται δυσκολότερη λόγω ενός συνδυασμού παραγόντων, όπως τα υψηλότερα

επιτόκια, η χαμηλή αποταμίευση και οι περιορισμοί στον τραπεζικό δανεισμό. Όπως επισημαίνει, η άνοδος των επιτοκίων των τελευταίων ετών αύξησε σημαντικά το κόστος εξυπηρέτησης ενός στεγαστικού δανείου. Ακόμη όμως και μετά την πτώση των επιτοκίων, η συγκέντρωση της απαιτούμενης ίδιας

συμμετοχής εξακολουθεί να αποτελεί βασικό εμπόδιο για την αγορά κατοικίας. Το ΔΝΤ εξηγεί ότι το πρόβλημα δεν είναι μόνον οι υψηλότερες δόσεις που έχει προκαλέσει η άνοδος των επιτοκίων τα προηγούμενα χρόνια, αλλά κυρίως ότι οι Έλληνες δεν διαθέτουν ίδια κεφάλαια για την προκαταβολή

που ζητούν οι τράπεζες. Να σημειωθεί ότι για την έγκριση ενός στεγαστικού δανείου προϋπόθεση είναι ο δανειολήπτης να διαθέτει τουλάχιστον το 20%-30% της αξίας του ακινήτου με τη μορφή ίδιας συμμετοχής – για νέους η συμμετοχή είναι στο 10%. Για παράδειγμα, για την αγορά κατοικίας αξίας 250.000 ευρώ, ο υποψήφιος αγοραστής πρέπει να διαθέτει ίδια κεφάλαια της τάξης των 50.000-75.000 ευρώ, ανάλογα με το ποσοστό χρηματοδότησης που εγκρίνει η τράπεζα. Σύμφωνα με την ανάλυση, με δείκτη εξυπηρέτησης χρέους προς εισόδημα (Debt Service to Income - DSTI) 30% και δείκτη δανείου προς αξία ακινήτου (Loan to Value - LTV) 70%, το διάμεσο ελληνικό νοικοκυριό υπολείπεται κατά περίπου 7% του απαιτούμενου εισοδήματος για να λάβει στεγαστικό δάνειο το 2024, ενώ με LTV 80% η απόκλιση αυξάνεται περίπου στο 17%.

Ουσιαστικά οι οικονομολόγοι του Ταμείου υποστηρίζουν ότι ακόμη και μετά την αποκλιμάκωση των επιτοκίων, η πρόσβαση στην αγορά κατοικίας θα παραμείνει δύσκολη, επειδή τα νοικοκυριά έχουν περιορισμένη αποταμίευση και οι τράπεζες χρηματοδοτούν μόνο μέρος της αξίας του ακινήτου. Σε ό,τι αφορά το επίπεδο των τιμών με βάση στοιχεία του Spitogatos που αξιοποιεί το ΔΝΤ, προκύπτει ότι το 55% των

κατοικιών που διατίθενται προς πώληση κοστίζουν πάνω από 200.000 ευρώ, ενώ μία στις τρεις ξεπερνά τις 280.000 ευρώ. Στην αγορά ενοικίων, το διάμεσο ζητούμενο μίσθωμα διαμορφώνεται στα περίπου 575 ευρώ τον μήνα σε πανελλαδικό επίπεδο και φτάνει τα 785 ευρώ στην Αττική, επιβεβαιώνοντας ότι η στεγαστική επιβάρυνση είναι εντονότερη στα μεγάλα αστικά κέντρα. Σύμφωνα με το Ταμείο, από το 2017 έως σήμερα οι τιμές των κατοικιών έχουν αυξηθεί κατά περίπου 85%, ενώ το διαθέσιμο εισόδημα ανά κάτοικο ενισχύθηκε κατά περίπου 47%. Μόνο από το τέλος του 2020 οι τιμές έχουν αυξηθεί κατά περίπου 61%, με αποτέλεσμα η απόκτηση κατοικίας να καθίσταται ολέανη και πιο δύσκολη για τα ελληνικά νοικοκυριά.

Η δυσκολία πρόσβασης στον τραπεζικό δανεισμό αποτυπώνεται και στις προσδοκίες των Ελλήνων για το επίπεδο των επιτοκίων, που όπως εκτιμούν θα παραμείνουν κατά περίπου 2,3 ποσοστιαίες μονάδες υψηλότερα από τον μέσο όρο της Ευρωζώνης (7,2% έναντι 4,9%). Οι εκτιμήσεις αυτές καταγράφονται στην έρευνα Consumer Expectations Survey της EKT για τη στέγασση και την πρόσβαση σε πίστωση, που αποτυπώνει τις προσδοκίες των Ευρωπαίων πολιτών τους προσεχείς 12 μήνες.

CYVIEW 199 LATSIA

- ✓ Modern Residential Development
- ✓ Energy Efficient (Class A)
- ✓ Well Design Living Spaces
- ✓ Elegant Architecture
- ✓ Available 2 Bedrooms

From €210.000 + VAT

Αγίου Γεωργίου 47,
3ος όροφος, 2224 Λατσία
22486955
www.cyview-developers.com
info@cyview-developers.com

Η Ε.Ε. σκληραίνει τη στάση της απέναντι στην Κίνα

Τα μέτρα που εφαρμόζουν ήδη η εξετάζουν οι Βρυξέλλες θα μπορούσαν να καλύψουν προϊόντα τα οποία αντιστοιχούν περίπου στο 27% της ετήσιας αξίας των κινεζικών εξαγωγών προς την Ε.Ε., σύμφωνα με έκθεση της Goldman Sachs που επικαλείται το Bloomberg.

Το 27% δεν είναι ένας ενιαίος δασμός, ούτε σημαίνει ότι το ένα τέταρτο των κινεζικών εξαγωγών κινδυνεύει να χαθεί. Δείχνει το ποσοστό των προϊόντων που μπορεί να βρεθούν αντιμέτωπα με πρόσθετες επιβαρύνσεις ή εμπορικούς περιορισμούς. Η πραγματική επίπτωση θα εξαρτηθεί από την τελική μορφή και την εφαρμογή των μέτρων. Η πρώτη γραμμή της ευρωπαϊκής άμυνας αφορά τα αμιγώς ηλεκτρικά αυτοκίνητα κινεζικής κατασκευής. Από το 2024, η Ε.Ε. επιβάλλει πρόσθετους αντισταθμιστικούς δασμούς, οι οποίοι κυμαίνονται από 7,8% έως 35,3%, ανάλογα με την αυτοκινητοβιομηχανία. Οι Βρυξέλλες υποστηρίζουν ότι οι κινεζικές κρατικές επιδοτήσεις επιτρέπουν στους κατασκευαστές να διαθέτουν τα οχήματά τους σε τιμές με τις οποίες δυσκολεύονται να ανταγωνιστούν οι ευρωπαϊκές εταιρείες.

Οι δασμοί αυτοί καλύπτουν τα αμιγώς ηλεκτρικά αυτοκίνητα, όχι όμως τα plug-in υβριδικά, δηλαδή τα μοντέλα που διαθέτουν τόσο κινητήρα εσωτερικής καύσης όσο και μπαταρία η οποία φορτίζει από το ηλεκτρικό δίκτυο. Η Ε.Ε. εξετάζει τώρα την επιβολή νέων δασμών και στα plug-in υβριδικά που κατασκευάζονται στην Κίνα. Πρόκειται προς το παρόν για σχεδιαζόμενη παρέμβαση και όχι για οριστική απόφαση.

Επίσης, εξετάζεται η επιβολή κόστους άνθρακα σε εισαγόμενα προϊόντα που παράγονται σε χώρες με χαμηλότερη περιβαλλοντικά τέλη και περιορισμούς από εκείνους που ισχύουν στην Ευρώπη. Σύμφωνα με την Goldman Sachs, η αλλαγή θα μπορούσε να εντάξει στον μηχανισμό επιπλέον κινεζικές εξαγωγές αξίας 58 δισ. δολαρίων. Η ευρωπαϊκή αγορά έχει μεγάλη σημασία για την κινεζική οικονομία, καθώς το 2025 απορρόφησε περίπου το 15% των συνολικών εξαγωγών της Κίνας. Οι αυξημένες κινεζικές πωλήσεις και το εμπορικό πλεόνασμα-ρεκόρ έναντι της Ε.Ε. έχουν μετατραπεί σε στρατηγικό ζήτημα για τις Βρυξέλλες.

Η ευρωπαϊκή αγορά έχει μεγάλη σημασία για την κινεζική οικονομία, καθώς το 2025 απορρόφησε περίπου το 15% των συνολικών εξαγωγών της Κίνας.

Εξετάζει την επιβολή νέων δασμών και στα plug-in υβριδικά που κατασκευάζονται στην Κίνα.

Παρά την αυστηρότερη στάση, όμως, η Goldman Sachs δεν αναμένει οριζόντιους δασμούς αντίστοιχους με εκείνους που έχουν επιβάλει οι ΗΠΑ. Η Ευρώπη παραμένει εξαρτημένη από την Κίνα για κρίσιμες πρώτες ύλες και ειδικότερα για περισσότερο από το 90% των σπάνιων γαιών που εισάγει, με βάση το βάρος τους.

Η ευρωπαϊκή πολιτική αναμένεται επιμέρους να γίνει σκληρότερη, αλλά να παραμείνει στοχευμένη. Αυτοκίνητα, μηχανήματα και εξοπλισμός υψηλής έντασης χάλυβα και αλουμινίου θα βρεθούν στην πρώτη γραμμή, χωρίς οι Βρυξέλλες να επιδιώκουν μια σύγκρουση που θα μπορούσε να προκαλέσει ισχυρά αντίποινα από το Πεκίνο.

Με οριακές απώλειες έκλεισε το ΧΑΚ την Τρίτη

Οριακές ζημιές κατέγραψε την Τρίτη το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου (ΧΑΚ). Ο Γενικός Δείκτης έκλεισε στις 317.110 μονάδες καταγράφοντας πτώση 0,04%. Ο Δείκτης FTSE/CySE 20 έκλεισε στις 186.340 μονάδες με ζημιές 0,04%. Η αξία

Ο Γενικός Δείκτης έκλεισε στις 317.110 μονάδες καταγράφοντας πτώση 0,04%

των συναλλαγών ανήλθε στις 157.077,87 ευρώ. Από τους επιμέρους δείκτες, άνοδο κατέγραψαν η Κύρια Αγορά σε ποσοστό 0,27% που ανήλθε σε 248,22 μονάδες, οι Επενδυτικές Εταιρείες που αυξήθηκαν κατά 0,69% κλείνοντας στις 2.796,52 μονάδες και τα Ξενοδοχεία που μετρά από άνοδο 1,32% σκαρφάλωσαν στις 1.925,14 μονάδες.

Αντίθετα, ο δείκτης της Εναλλακτικής Αγοράς έκλεισε με απώλειες 0,87% και σταθεροποιήθηκε στις 2.161,08 μονάδες.

Τη μεγαλύτερη εμπορευσιμότητα κατέγραψε η μετοχή της Τράπεζας Κύπρου, με όγκο συναλλαγών 102.189,72 ευρώ (τιμή κλεισίματος 10,52 ευρώ – άνοδος 0,57%). Ακολούθησαν η Logicom, με όγκο 12.535,46 ευρώ (τιμή κλεισίματος 3 ευρώ – χωρίς μεταβολή), και η Τσιμεντοποιία Βασιλικού, με όγκο 11.254,65 ευρώ (τιμή κλεισίματος 6 ευρώ – πτώση 3,23%). Στην πρώτη πεντάδα βρέθηκαν επίσης η ΚΕΟ, με όγκο 10.004,04 ευρώ (τιμή κλεισίματος 3,26 ευρώ – χωρίς μεταβολή), και η Δήμητρα Επενδυτική, με όγκο 7.877,64 ευρώ (τιμή κλεισίματος 1,43 ευρώ – άνοδος 0,70%). Από τις μετοχές που έτυχαν διαπραγμάτευσης, έξι κινήθηκαν ανοδικά, πέντε πτωτικά και έξι παρέμειναν αμετάβλητες. Ο αριθμός των συναλλαγών διαμορφώθηκε στις 78.

Το αμερικανικό χρέος αυξάνεται κατά 7,8 δισ. δολ. την ημέρα

Διπλασιάστηκε σε μία δεκαετία, ξεπερνώντας για πρώτη φορά τα 40 τρις. δολ.

Το ακαθάριστο ομοσπονδιακό χρέος των ΗΠΑ ξεπέρασε για πρώτη φορά τα 40 τρις. δολάρια, φέρνοντας ξανά στο προσκήνιο ένα πρόβλημα που για χρόνια έμμοιαζε διαχειρίσιμο, αλλά πλέον αρχίζει να αφήνει όλο και βαθύτερο αποτύπωμα στις αγορές, στα επιτόκια και στην πραγματική οικονομία.

Το νέο ορόσημο ήταν αναμενόμενο. Αυτό δεν το κάνει λιγότερο ανησυχητικό. Το αμερικανικό χρέος αυξάνεται, σύμφωνα με στοιχεία που επικαλείται το BBC, κατά περίπου 90.000 δολάρια το δευτερόλεπτο ή σχεδόν 7,8 δισ. δολάρια την ημέρα.

Για να γίνει αντιληπτή η ταχύτητα της αύξησης, χρειάστηκαν σχεδόν δύο αιώνες για να φτάσει το χρέος των ΗΠΑ στο πρώτο 1 τρις. δολάρια, το 1981. Σήμερα, η ομοσπονδιακή κυβέρνηση δαπανά περίπου αυτό το ποσό μέσα σε ένα χρόνο μόνο για τους καθαρούς τόκους.

Στις αρχές της πρώτης προεδρικής θητείας του Ντόναλντ Τραμπ, τον Ιανουάριο του 2017, το χρέος βρισκόταν λίγο κάτω από τα 20 τρις. δολάρια. Σε λιγότερο από μία δεκαετία διπλασιάστηκε. Η εκτίναξη του χρέους δεν προέκυψε από μία μόνο απόφαση ή μία κυβέρνηση. Είναι το αποτέλεσμα διαδοχικών ελλειμμάτων, καθώς οι ομοσπονδιακές δαπάνες αυξανόταν ταχύτερα από τα έσοδα.

Οι παρεμβάσεις για την αντιμετώπιση της χρηματοοικονομικής κρίσης του 2008 και της πανδημίας, οι φορολογικές μειώσεις, η αύξηση των δαπανών για κοινωνικά και υγειονομικά προγράμματα και τα πακέτα στήριξης που εφαρμόστηκαν τόσο επί Τραμπ όσο και επί Τζο Μπάιντεν διευρύναν σταδιακά το χρηματοδοτικό κενό.

Η διαφορά σήμερα είναι το κόστος του χρήματος. Για χρόνια, τα πολύ χαμηλά επιτόκια επέτρεπαν στην Ουάσινγκτον να δανείζεται φθηνά, περιορίζοντας τις άμεσες

επιπτώσεις της συσσώρευσης χρέους. Μετά το πληθωριστικό κύμα και τις αυξήσεις επιτοκίων, αυτή η συνθήκη έχει ανατραπεί.

Καθώς τα παλαιότερα ομόλογα λήγουν και αντικαθίστανται από νέες εκδόσεις με υψηλότερες αποδόσεις, το κόστος εξυπηρέτησης του χρέους ανεβαίνει ακόμη και χωρίς νέα δημοσιονομικά μέτρα.

Το Γραφείο Προϋπολογισμού του Κογκρέσου προβλέπει ότι οι καθαρές δαπάνες για τόκους θα ξεπεράσουν το 1 τρις. δολάρια το 2026, από 970 δισ. δολάρια το 2025. Εως το 2036 αναμένεται να υπερδιπλασιαστούν, φτάνοντας στα 2,1 τρις. δολάρια ή το 4,6% του αμερικανικού ΑΕΠ.

Οι τόκοι απορροφούν ήδη ποσό αντίστοιχο με σχεδόν το 20% των φορολογικών εσόδων και είναι υψηλότερο από τις αμυντικές

Για να γίνει αντιληπτή η ταχύτητα της αύξησης, χρειάστηκαν σχεδόν δύο αιώνες για να φτάσει το χρέος των ΗΠΑ στο πρώτο 1 τρις. δολ., το 1981.

δαπάνες. Πρόκειται για χρήματα που δεν μπορούν να κατευθυνθούν σε υποδομές, υγεία, εκπαίδευση ή στην αντιμετώπιση μιας νέας κρίσης. Ο αριθμός των 40 τρις. δολαρίων αφορά το συνολικό ομοσπονδιακό χρέος, στο οποίο περιλαμβάνονται τόσο τα ομόλογα που κατέχουν επενδυτές όσο και τίτλοι που βρίσκονται σε λογαριασμούς της ίδιας της ομοσπονδιακής κυβέρνησης.

Για τις αγορές, μεγαλύτερη σημασία έχει το χρέος που βρίσκεται στα χέρια του κοινού, δηλαδή επενδυτών, τραπεζών, funds, ξέ-

Το Γραφείο Προϋπολογισμού του Κογκρέσου προβλέπει ότι οι καθαρές δαπάνες για τόκους θα ξεπεράσουν το 1 τρις. δολ. το 2026, από 970 δισ. δολ. το 2025. Εως το 2036 αναμένεται να υπερδιπλασιαστούν, φτάνοντας τα 2,1 τρις. δολ. ή το 4,6% του αμερικανικού ΑΕΠ.

νων κυβερνήσεων και της Federal Reserve. Το μέγεθος αυτό αναμένεται να διαισθητωθεί στο 101% του ΑΕΠ στο τέλος του 2026 και να φτάσει στο 120% έως το 2036, ξεπερνώντας το ιστορικό υψηλό που καταγράφηκε μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Το συνολικό ομοσπονδιακό χρέος, σύμφωνα με το βασικό σενάριο του CBO, θα φτάσει περίπου στα 64 τρις. δολάρια το 2036. Οι ΗΠΑ εξακολουθούν να διαθέτουν δύο κρίσιμα πλεονεκτήματα: παραμένουν η μεγαλύτερη οικονομία του κόσμου, ενώ το δολάριο αποτελεί το βασικό διεθνές

αποθεματικό νόμισμα. Αυτό τους επιτρέπει να δανείζονται σε κλίμακα και για χρονικό διάστημα που θα ήταν αδύνατο για τις περισσότερες χώρες. Δεν τους εξασφαλίζει, όμως, απεριόριστη πίστωση. Ο κίνδυνος είναι η δημιουργία ενός φαύλου κύκλου: όσο οι επενδυτές απαιτούν υψηλότερες αποδόσεις, τόσο ακριβότερη γίνεται η εξυπηρέτηση του χρέους· και όσο αυξάνονται οι τόκοι, τόσο περισσότερο πρέπει να δανείζεται το κράτος.

Δεν υπάρχει κάποιο συγκεκριμένο ποσοστό χρέους στο οποίο ξεπτά αυτομάτως κρίση. Αν, όμως,

η αγορά αρχίσει να αμφισβητεί τη δυνατότητα ή την πολιτική βούληση της Ουάσινγκτον να ελέγξει τα ελλείμματα, μια απότομη πώληση αμερικανικών ομολόγων θα μπορούσε να προκαλέσει ευρύτερη χρηματοπιστωτική αναταραχή.

Οι αποδόσεις των κρατικών ομολόγων λειτουργούν ως σημείο αναφοράς για μεγάλο μέρος της αμερικανικής οικονομίας. Όταν ανεβαίνουν, αυξάνονται συνήθως και τα επιτόκια των στεγαστικών και καταναλωτικών δανείων, των πιστωτικών καρτών και της χρηματοδότησης αυτοκινήτων.

Οι επιχειρήσεις πληρώνουν επίσης ακριβότερα για να δανειστούν. Μέρος αυτού του κόστους μεταφέρεται στους καταναλωτές μέσω υψηλότερων τιμών, ενώ οι επενδύσεις και οι προσλήψεις μπορεί να περιοριστούν. Οι επιπτώσεις δεν σταματούν στα αμερικανικά σύνορα. Τα αμερικανικά ομόλογα αποτελούν τη βάση τιμολόγησης για μεγάλο μέρος του παγκόσμιου χρηματοοικονομικού συστήματος. Η άνοδος των αποδόσεων τους ανεβάζει το κόστος δανεισμού και για άλλες κυβερνήσεις και επιχειρήσεις, ιδίως στις πιο ευάλωτες οικονομίες. Όπως το θέτει ο οικονομολόγος Μοχάμεντ Ελ-Εριάν, «ό,τι συμβαίνει στις ΗΠΑ δεν μένει ποτέ στις ΗΠΑ».

Ο Ελ-Εριάν δεν αναμένει ουσιαστική αποκλιμάκωση του ελλείμματος στα επόμενα δύο έως τρία χρόνια, καθώς η πολιτική συζήτηση εξακολουθεί να περιστρέφεται περισσότερο γύρω από νέες φορολογικές μειώσεις παρά από τον περιορισμό του δανεισμού. Η υπέρβαση των 40 τρις. δολαρίων δεν αποτελεί ακόμη κόκκινο σύγγραμμο. Είναι, όμως, μια καθαρή κτηρική προειδοποίηση: οι ΗΠΑ διανέμονται οι τόκοι, τόσο περισσότερο πρέπει να δανείζεται το κράτος. Δεν υπάρχει κάποιο συγκεκριμένο ποσοστό χρέους στο οποίο ξεπτά αυτομάτως κρίση. Αν, όμως,

Επενδύσεις 55 δισ. δολ. διεθνώς στον κλάδο της ρομποτικής

Της ΔΕΣΠΟΙΝΑΣ ΚΟΝΤΗ

Γκάζι έχουν πατήσει πλέον για τα καλά οι επενδύσεις σε εταιρείες που «παντρέφουν» τη ρομποτική και την ΑΙ, καθώς από τις αρχές του έτους επικρατεί επενδυτική φρενίτιδα γύρω από εταιρείες τεχνολογίας που καινοτομούν στον συγκεκριμένο κλάδο. Την ίδια ώρα, σε ένα περιβάλλον όπου οι χρηματοδοτήσεις σε εταιρείες ρομποτικής έχουν φτάσει σε επί-

Μέχρι τον Αύγουστο του 2026, οι ευρωπαϊκές εταιρείες του κλάδου που συνδυάζει ανάπτυξη ρομπότ και τεχνητή νοημοσύνη άντλησαν 8,1 δισ. δολ. έναντι 3,5 δισ. όλο το 2025.

Ελληνικές νεοφυείς εταιρείες επιχειρούν να διεκδικήσουν το δικό τους μερίδιο σε αυτήν τη ραγδαία αναπτυσσόμενη αγορά.

πεδα ρεκόρ, ελληνικές νεοφυείς εταιρείες επιχειρούν να διεκδικήσουν το δικό τους μερίδιο σε αυτήν τη ραγδαία αναπτυσσόμενη αγορά. Αν και υπάρχουν αποκλίσεις ως προς τα επίπεδα χρηματοδότησης του κλάδου που ανακινούνται κατά καιρούς, όλα

κλάδου άντλησαν 8,1 δισ. δολ. έναντι 3,5 δισ. όλο το 2025.

Μάλιστα, η έκθεση προβλέπει πως το σύνολο των επενδύσεων από venture capital funds θα αγγίξει τα 13,3 δισ. δολ. έως το τέλος του έτους. Να σημειωθεί πως οι συντάκτες της έκθεσης έχουν χαρτογραφήσει τη συγκεκριμένη αγορά ερχόμενοι σε επαφή όχι μόνο με εταιρείες που κατασκευάζουν ανθρωποειδή ρομπότ, αλλά και με εταιρείες που αναπτύσσουν foundation models, startups που φτιάχνουν υποδομές δεδομένων για ρομπότ κ.λπ.

Παρά τη θερινή ραστώνη, ολοκληρώθηκαν deals πολλών εκατομμυρίων ευρώ. Ενδεικτικά, η εταιρεία Enigma, η οποία μελετάει τον τρόπο που αλληλεπιδρούν οι άνθρωποι με τα ρομπότ, άντλησε πριν από λίγες ημέρες 71 εκατ. δολ., μεταξύ άλλων από την Index Ventures.

Σε αυτό το άκρως ανταγωνιστικό περιβάλλον, νεοφυείς εταιρείες ελληνικών καταβολών που δραστηριοποιούνται στον ευρύτερο κλάδο της ρομποτικής έχουν εξασφαλίσει μέσα στη χρονιά τα δικά τους deals. Η Acumino του Μηνά Λιαροκάπη, με παρουσία σε

Ελλάδα, ΗΠΑ και Νέα Ζηλανδία, έλαβε μέσα στο καλοκαίρι ψήφο εμπιστοσύνης από ξένες εταιρείες, όπως η γερμανική Schaeffler, διενθεις και Ελληνες επενδυτές. Η εταιρεία άντλησε πρόσφατα 11,7 εκατ. δολ. στο πλαίσιο γύρου χρηματοδότησης, επιχειρώντας με την τεχνολογία της να καταστήσει τα ρομπότ πιο επιδέξια. Την ίδια ώρα, η August Robotics του ελληνικής καταγωγής Αλεξ Ουάιτ λάνσαρε στόλο αυτόνομων ρομπότ που αναλαμβάνουν εργασίες κατακόρυφης διάτρησης σε μεγάλα εργοτάξια, με αρχική εφαρμογή την κατασκευή κέντρων δεδομένων ΑΙ. Η εταιρεία άντλησε 30 εκατ. δολ. με την προοπτική να αναπτύξει ρομποτικό hub μεταξύ άλλων και στην Ελλάδα. Τη δική της τεχνολογία στον κλάδο του physical ΑΙ έχει λανσάρει και η Perceptual Robotics, η οποία αναπτύσσει δρόμους με σκοπό αυτά να αυτοματοποιούν την επιθεώρηση ανεμογεννητριών και να εντοπίζουν τυχόν βλάβες στα πτερύγιά τους. Η εταιρεία έκανε πρόσφατα γνωστό πως άντλησε κεφάλαια ύψους 4,6 εκατ. ευρώ από Ελληνες και ξένους επενδυτές.

Deloitte.

Scan to join our community

Deloitte Alumni
Colleagues for life